TDKP NEREYE?

varyos yayınları

TDKP NEREYE?

Yeryüzü Yayınları

19

Varyos Yayınları
Eylül 1995

Varyos Yayınları: 19
TDKP NEREYE?

Birinci Baskı: Eylül 1995

Teknik Hazırlık: Ceylan Ajans
Tel: (0 212) 518 99 79 - 638 78 49
Fax: 638 52 43

Baskı: Ceylan Matbaacılık Ltd. Şti.
Tel: (0 212) 517 00 81

Varyos Yayıncılık Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
Başmusahip Sokak. No: 3/3 Cağaloğlu/İST
Tel: (0 212) 512 40 84 - 512 35 76
Fax: 519 05 28

TDKP NEREYE ?

Varyos Yayınları

TDKP
NEREYE?

"Komünistler Birliği .... proleter devrimi nihai hedefine ulaşmadıkça gizli ve dağıtılmazdır."

Marks, **Komünistler Birliği'nin Tüzüğü**

"Ama sizin demagoglar durumuna düştüğünüzü gösterdim, ve demagogların işçi sınıfının en kötü düşmanı olduklarını usanmadan yineleyeceğim. En kötü düşmanıdırlar, çünkü, yığınlarda en bayağı içgüdüleri uyandırırlar, çünkü, bilinçsiz işçi, kendisini bir dost olarak sunan ve bazan da bunu içtenlikle yapan kimselerin kendi düşmanı olduklarını anlayamaz. En kötü düşmanıdırlar, çünkü, birliğin bulunmadığı sallantılı bir dönemde, hareketimizin henüz şekillenmeye başladığı bir sırada, hatalarını sonradan acı deneyimle anlayacak olan yığınları yanlış yola yöneltmek için demagojik yöntemleri kullanmaktan daha kolay bir şey yoktur."

Lenin, **Ne Yapmalı?**

ÖNSÖZ

Bu yazı, Atılım'ın 11-18 Mart 1995 tarihli 23. sayısında yayınlanan 'TDKP Nereye?' başlıklı yazının sorduğu sorunun yanıtını bulmak amacıyla kaleme alınmış bulunuyor. TDKP'nin görüş ve politikalarını, legal partileşme konusu ekseninde ele alan yazı, sözkonusu örgütün tasfiyeci bir yola girdiği sonucuna varıyor. Niteliği ve amacı gereği yazıda, TDKP'nin düşüncelerini ve politikalarını yansıtan çok sayıda alıntıya yer verilmiş ve sert ve ilkeli bir ideolojik savaşım yürütülmüştür. Muhataplarının aksine, demagoji ve sövgü gibi devrimci olmayan yöntemlere itibar etmeyen ve etmeyecek olan Marksist-Leninist komünistler, TDKP'nin, girdiği revizyonizm ve tasfiyecilik yolundan döndürülerek bu örgütün devrimci siyasal yaşamının son bulmasının engellenmesini, son derece önemli bir devrimci görev saymaktadırlar.

Giriş ya da TDKP'nin Yeni Dönem Analizi

TDKP'nin merkez yayın organı *Devrimin Sesi*'nin Ocak 1995 tarihli 184. sayısında kilit önem taşıyan iki yazı yayımlandı. Bunlardan birincisi TDKP Merkez Komitesi'nin Aralık 1994 tarihli genelgesinin —'Yapılan Çalışmayı İrdeleme, Sonuçlar Çıkarma ve Yeni Görevler Belirleme Zorunluluğu' başlığıyla yayımlanan— geniş özeti, ikincisi ise 'Yeni Bir Sürece Doğru Görevler ve Sorumluluklar' başlığını taşıyan yazıydı. *Devrimin Sesi*'yle benzer görüşler savunan *Özgürlük Dünyası*'nın Nisan-Mayıs 1995 tarihli 77. sayısında yayımlanan 'Gündemleşen İhtiyaç Açık İşçi-Emekçi Partisi' adlı yazıda dile getirilen görüşler de yukarıda belirtilen iki yazıda işlenen düşüncelerin daha da ete kemiğe büründürülmesi anlamına geliyordu. Bu yazılarda söylenenleri şöyle özetleyebiliriz:

a- "DYP-SHP hükümeti dönemi, karşıt sınıflar ve mücadele içindeki politik güçler, başka bir deyişle devrim cephesiyle karşı-devrim cephesi arasındaki güç ilişkilerinde görmezden gelinemez değişikliklerin yaşandığı bir dönem olmuştur.. 1991-92 yılları, on yıl aradan sonra gerçek ücretlerin ilk defa düşüşten çıktığı ve belli bir yükseliş eğilimi gösterdiği yıllar olmuştur. Hareketi çevreleyen koşulların olumsuzluğu ve bizzat sınıfın kendi durumundan kaynaklanan nedenlerle, ücretlerde ve iş koşullarındaki nisbi iyileşme, belli bir rehavet ve geçici bir süre de olsa bir bekleme duygusu unsuru olmuştur." (*Devrimin Sesi*: 184, s. 3)

"ANAP ve Özal iktidarını tecrit eden ve düşmesine yol açan işçi sınıfı, halk ve Kürt hareketi, esas olarak kendiliğinden karakterdeki bir hareket olarak kalmıştır. DYP ve SHP gibi gerici burjuva partileri, hareketi sürükleyen ve örgütleyen ileri işçi kitlesinin örgütsüzlüğü ve sık sık tasfiye edilmiş ve zayıflatılmış olmasından yararlanarak iktidar olmuş ve kurdukları hükümet, burjuvazi ve gericiliğin desteğini, emekçi kitlelerin kendiliğindenliği ve ileri işçilerin dağınıklığı üzerine oturan aldatıcı etkisi sayesinde elde etmiştir." (*Aynı yerde*)

b) "PKK ve Dev Sol tarafından yürütülen kör terör kampanyası, DYP-SHP hükümeti döneminde, hem en yüksek noktasına ulaşmış, hem de mantığını büsbütün kaybetmiş bir kampanyaya dönüşmüştür. Bu döneme denk düşmesi rastlantı olmayan bu kampanya, açık kitle

eylemindeki düşüşün gerilemeye dönüşmesi ve uzun süre etkili olmasının en önemli nedenlerinden birisini oluşturmuştur... Bu terör kampanyasının, MİT, Kontrgerilla ve polis örgütünün görülmemiş katliamları ve cinayetleri de içeren terörünü maskelemesi ve henüz uyanış halindeki geniş emekçi kitlesinde geriletici duygular uyandır"mış, "yarı şehirli yarı köylü küçük burjuva tabakaların bir bölümünü faşizm ve gericiliğin kazanmasını kolaylaştırıcı bir malzeme teşkil et"miş ve "daha da önemlisi, uyanan genç kuşağı, halkın ana kitlesinden uzaklaştır"mış ve "önemli bir kesiminin ve enerjisinin yokolmasına yol aç"mıştır. (*Aynı yerde*, s. 3-4)

c) " Kürt burjuvazisinin 1991 yılından itibaren güçlenen parlamentarist platformundan beslenen; gitgide Kürt-Türk düşmanlaşması eksenine oturan mücadele çizgisi ve bu temelde Türkiye'de genişletilen ve sıradan emekçiyi de hedef haline getiren kör terör hareketi, uyanış içindeki emekçi sınıfları tereddüt ve tepki içine itmesinin yanısıra, ırkçı ve milliyetçi faşizmin yükselişine bulunmaz malzemeler de sunmuştur. Kürt halkı adına ortaya konulan reformist ve parlamentarist platform, Kürt işçi ve emekçileri arasındaki parlamentarist (hareketsizlik durumu) beklentileri güçlendirirken; bu platformun ürünü ve tersinden ifadesi olan kör terör hareketi, faşist ırkçı ve milliyetçi örgütlerin, Türk milliyetinden küçük burjuva tabakalar arasında yayılmasında, burjuvazi ve gericilik tarafından ustaca ve iştahla kullanılmıştır." (*Aynı yerde*, s. 4)

d- "Özal tarafından yolu açılmakla birlikte... DYP- SHP hükümeti döneminde, giderek ticari bağlantılar, petrol boru hatları vb. aracılığıyla 'somut' bir hal almaya başlayan, aslında emperyalizmin bölgesel planları çerçevesinde gelişen 'Türki Cumhuriyetler' ve 'Adriyatikten Çin Seddine' hayali ve 'Bosna müslümanları' propagandası, milliyetçi ve dinci duyguları geliştirmiş, küçük burjuvazinin bazı tabakalarını etkilemiş, onları sınıf hareketinden uzaklaşmaya ve hareketsiz olan bir bölümünü de hareketlendirerek milliyetçi ve dinci akımların peşine takılmaya yöneltmiştir. Burjuvazi ve gericilik, bu temelde, 'dış olanaklar' ve 'dış tehditler'i, sağladığı 'milli mutabakat'a ve işçi hareketindeki durgunluk ve zayıflığa dayanarak kullanma olanağı bulmuş ve bu olanaktan sınıf hareketinin içinde bulunduğu durgunluğu sürdürmek ve geliştirmek yolunda yararlanmıştır. RP ve MHP'nin yükselişe geçmesinin açıklaması burada, burjuvazi ve gericiliğin platformunun genişlemesinde aranmalıdır. " (*Özgürlük Dünyası*, Sayı: 77, s. 17)

e- Bütün bu gelişmelerin bir sonucu olarak, "Burjuvazi ve gericiliğin saldırısı gitgide yoğunlaşmış ve topyekun bir karaktere bürünmüş olduğu halde; grev ve direniş, grevci ve direnişçi ve grev ve direnişlerde kaybolan işgünü sayıları azalmış; genel grev ve genel direniş dalgaları, hem daha zayıf, hem de daha seyrek görülen dalgalar olarak gerçekleşmiştir. Açık kitle hareketi, kitlesel anti-faşist gösterilerle ve seyrek de rastlansa, militan direnişlerle

kuşkusuz zenginleşmiştir. Buna karşılık, yasadışı sokak hareketi eğilimi geride kalırken, yasal gösteriler eğilimi nisbeten öne çıkmıştır. Açık kitle hareketinin bu durumunun gerisinde yatan neden şudur ki; burjuvazi ve gericilik, erken seçim ve hükümet değişikliği ile, üzerinde bulunduğu platformu ve ön cephesindeki güçlerini yenilemeyi başarmış; buna karşılık, işçi sınıfı ve devrim cephesi, platformunu ve tuttuğu mevziyi yenileme ve yeni bir alana genişletme yeteneği gösterememiştir." (*Devrimin Sesi*, sayı.: 184, s. 4)

f- "İşçi sınıfı ve Kürt halkının açık mücadelesi belli bir düşüş ve durgunluk dönemi yaşamasına karşın, kitle mücadelesinin alttaki dinamikleri güçlenmeye, yığınların düzenden kopuşları ve hoşnutsuzlukları genişlemeye devam etmiştir. Nitekim bugün işçi sınıfının ve diğer emekçi yığınların açık kitle hareketinin yeni bir yükselişe geçmesi, bu dinamiklerin üzerinden olmaktadır. 1 Mayıs, 20 Temmuz, 26 Kasım, 20 Aralık gösteri ve eylemleri, işçi sınıfının ve emekçi yığınların biriktirdikleri öfkenin ve alttan alta gelişen dinamiklerin açıkça dışa vurumunu ifade etmektedir. " (*Aynı yerde*, s. 5)

g- "DYP-SHP hükümetiyle ön cephesini yenileyen burjuvazi ve gericilik, yukarda vurgulandığı gibi, önemli mevziler kazanmıştır. Fakat ne var ki, onun kazandığı bu mevziler, bir sonraki dönemin olanaklarının tüketilmesi pahasına kazanılmıştır. Sosyal demokrasinin iflası, Refah Partisi ve MHP'nin ileri sürülmesi ve Kontrgerillanın ve

generaller kliğinin daha açık ve örtüsüz bir şekilde kullanılması, bir sonraki dönemin olanaklarının tüketilmesinden başka bir anlam taşımamaktadır. "

"İşçi hareketini durdurma ve geriye atmayı, geride kalan dönemde başarmasına karşın; burjuvazi ve gericilik, tepesini yeni baştan örgütleyerek yenilediği sendika bürokrasisini adeta feda etmek zorunda kalmıştır. Sendika bürokrasisinin, hareket üzerindeki durdurucu etkisi ağır darbe yemiş ve bürokrasi derin bir yara almıştır. " (*Aynı yerde*, s. 5)

h- "Kürt ulusal hareketine yönelen saldırılarda elde edilen kısmi başarılara karşılık Kürdistan'da ve belli başlı mücadele merkezlerinde Kürt işçi ve emekçileri, giderek daha açık bir şekilde işçi ve emekçi sınıflar mücadelesinin 'yenilenmiş' bir unsuru olma özelliği kazanmaktadır. " (*Aynı yerde*, s. 8)

"...Kürt illerinde yeni ve sınıfsal temelde bir gelişme ortaya çıkmaya başlamıştır. Bugünkü hareketin, bir işçi-köylü hareketi olarak gelişme ve işçi hareketiyle birleşme eğilim ve olanağı güçlenmektedir. '94'ün son bir kaç ayı, bu illerdeki gelişmenin yönünü gösteren örneklere sahne olmuştur." (*Özgürlük Dünyası*, sayı: 77, s.19)

ı- "Daha da önemlisi, işçi sınıfı kendini ilerletip geliştireceği ve hareketin yönetimini kendi eline alacağı örgütsel dayanakları meşrulaştırmış, güçlendirmiş ve yaygınlaştırmış bulunmaktadır. Sendika platformları ve

saldırı hedefi haline gelmiş işyerlerinde oluşan örgütler, bunun açık göstergeleridir." (*Devrimin Sesi*, sayı: 184, s. 5)

i- "Çoğu 'sosyalist' örgütü, 'örgüt' olmaktan çıkaran ve şaşkın ve ne yapacağını bilemez bir 'basın' ve 'insan hakları' çevresine gerileten nedenler, polis terörünün darbelerinde değil, üzerinde bulundukları platform ve yürüttükleri 'çalışma'da yatmaktadır...

" Partimizin işçi sınıfı saflarında edindiği yer ve hareket içinde tuttuğu mevziden çıkaracağı sonuç, öteki örgütlerin durumuna bakıp gurura kapılma ve rehavete dalma değil, sorumluluklarımızın olağanüstü büyüdüğünü ve görevlerimizin olağanüstü ağırlaştığını anlamaktır. Bunun anlamı şuradadır ki; ister kendiliğindenlikten, isterse burjuva ve küçük burjuva sosyalist akımların yarattığı tahribattan ileri gelmiş olsun; işçi hareketindeki düşüş, bu düşüşte rol oynayan zaaf ve zayıflıkların ve ileri işçi kitlesinin çoğunluğunun yaşadığı tasfiye, çözümsüzlük ve örgütsüzlüğün sorumluluğu, doğrudan ve dolaylı bir şekilde partimize ve örgütümüze aittir. " (*Aynı yerde*, s. 4-5)

J- "Bir iki yıldan bu yana, partimiz hak etmediği ve asla reva görülemeyecek ağırlıkta ve gereğinden sık darbe yemektedir... örgütün güvenliğinin bozulması ve darbeler yemesinde etkili olan görünür ve somut nedenler, büyük ölçüde, en basit ve sıradan bir devrimcinin dahi bileceği teknik kuralların ihmalinden kaynaklanan nedenlerdir. Partimiz, örgütlerimizin, Merkez Komitesini ve parti

varlığını da doğrudan tehdit altına düşüren ve teknik örgütlerimizi işe yaramaz hale getiren güvenlik bozulmalarını ve yenilmiş darbeleri aşla hak etmemiştir...

"Günlük çalışmadaki illegalite kuralları ve illegal çalışma yöntemleri mutlaka geçerli kural ve yöntemler haline getirilmeli ve örgütün küçülmesi ve çalışma alanının daratılması pahasına da olsa, bu kural ve yöntemleri ihlal edenler hızla ayıklanmalı ve örgütten uzaklaştırılmalıdır. " (*Aynı yerde*, s. 5)

k- "İşçi ve emekçi sınıflar hareketindeki gelişmeler, yaşanan mücadeleler burjuva siyasal partilerden kopuşun açık bir göstergesi olduğu gibi; bu kopuşu geliştirip güçlendiren etkenler de oldular. Elbette ki, bugün işçi ve emekçi sınıflardaki düzenden kopuş eğilimi henüz açık ve bağımsız politik bir eksene oturmuş değildir... Ama böyle bir sıçramanın, açık politik bir kimlik kazanmanın, sosyalist bir akım haline gelmenin nesnel temellerine sahip olduğu gibi; bunun bilinçli unsurlarını da taşımaktadır." (*Aynı yerde*, s. 9)

"Burjuvazinin daralan ve sınıfın gelişme halindeki bu olanaklarının, işçi hareketini bir dönemece getirip dayadığı kesindir. Sınıf ve hareketinin önünde yeni bir atılım dönemi bütün yönleriyle kendisini hissettirmektedir...

"İşte açık işçi partisi, bu olanakların derlenebilmesi ve sınıf hareketinin açık bir politik hareket niteliğine kavuşturulabilmesi için gündeme gelmiş bir araçtır."

(*Özgürlük Dünyası*, sayı: 77, s. 19)

Özgürlük Dünyası'na göre,

"Yığınlar içine itildikleri sefalet ve özgürlüksüzlük koşullarına karşı tepkilerini içten içe biriktirmekte ama bunu eyleme dökmenin güçlü ve birleştirici araçlarına sahip bulunmamaktadırlar... Burjuva partilerinden kopan, taleplerini dile getiren bir açık alan örgütlenmesinden yoksun bu kitlelerin bir bölümü, düzen karşıtı sloganlarla kendini tanımlayan gerici partilere yönelmektedirler. Toplumsal muhalefetin bu örgütsüz kesimleri, bu türden bir açık alan örgütlenmesine eğilim duymaktadırlar. Son dönemlerde çoğu sözde kalsa da, Alevilerin, Türk-İş'in vb. gündeme soktuğu parti tartışmaları, kitlelerdeki yönelime gerici bir cevap anlamı taşıdığı gibi, bu ihtiyacın iyi koku alan çeşitli burjuva-sendikalist kesimlerce bilince çıkarılmış olduğunun da işaretidir.

"Yoğunlaşan faşist-dinci saldırılar, bu akımların toplum yaşantısını yönlendirir tarzda örgütlenmeleri ve sokağa, okula ve mahalleye egemen olma yönündeki çabaları, kontrgerilla cinayetleri, emekçi kesimlerde ve aydınlarda büyük bir hoşnutsuzluk yaratmaktadır... Bütün bu kesimlere, semt emekçilerine, aydınlara, kent yoksullarına seslenmenin açık parti dışında kitlesel politik aracı mevcut koşullarda yoktur. Açık parti, sözkonusu sivil faşist ve dinci saldırıyı püskürtmenin de bir aracı olacaktır.

"Yukardakilerle sıkısıkıya ilişkili ama temel önemdeki

etken ise işçi hareketinin mevcut güç, olanak ve aşmak zorunda olduğu engellerdir." (*Agy*, s. 20) Bütün bu nedenlere bağlı olarak TDKP, "Parti faaliyetinin dayandığı özlem ve nesnel temellerde 'kesin' bir yenilenme" çağrısı yapıyor:

"Partimiz bir süredir, mevzilenmesini, örgütlenmesini her alanda yenileme görevini önüne koymuş bulunuyor. Atılan her pratik adım bu temel görevin yerine getirilmesiyle bağlantı içinde olmak zorundadır. Açık kitlesel yayın ve sınıf hareketinin açık politik bir hareket olarak örgütlenmesi görevi genel hareket içindeki yeri ne olursa olsun, şu anda 'kavranacak halka'yı oluşturmaktadır. Yenilenmenin temel koşulu, kitle hareketinin nabzının attığı yerde bulunmak ve onun ihtiyaç ve görevlerini omuzlamak olduğuna göre; bugün, sınıf hareketinin açık ve politik olarak örgütlenmesi ve bunun bir aracı olarak açık kitlesel yayının en iyi şekilde değerlendirilmesi, sınıf hareketine nüfuz etmenin, ona yön vermenin, güçlerimizi yenilemenin en somut ve geniş olanaklarını sunmaktadır." ('Neden ve Nasıl Yenilenme?', *Devrimin Sesi*, sayı: 186, s. 7-8) TDKP, 'açık parti'yi yalnızca Türkiye devriminin ivedi ve yakıcı bir gereksinimi olarak görmekle kalmıyor; o Kürdistan için de aynı yolu öneriyor. *Denge Şoreş Lı Kürdistan*'ın Nisan 1995 tarihli 50. sayısında şunları okuyoruz:

"Kürdistan'da işçi sınıfı ve emekçi halk yığınlarının hareketindeki durgunluk ve geriliğin en önemli

nedenlerinden biri, hareketi ilerletmeye hizmet eden güçlü sınıf ve halk örgütlerinin bulunmayışıdır. Kürt işçi ve emekçilerinin burjuva devleti ve partilerinden kopuşu son yılların en önemli olgularından biri olmasına karşın, bu kopuşa uygun düşen, dahası kopuşun gerçek devrimci ve halkçı bir nitelik kazanmasına hizmet edecek güçlü kitle örgütlenmesi henüz yoktur...

"Ancak, bu ihtiyaç bugün çok daha hayati bir biçimde kendini dayatmış bulunmaktadır. Bugün, ya sınıf ve halk hareketinin önünü açan örgüt ve mücadele biçimleriyle hareketi ileriye taşıyacağız; ya da burjuvazi ve gericiliğin, içinde bulunduğu açmazlara ve Kürt halkının nefretine karşın, planlarını uygulamasına seyirci kalacağız...

"... İşçi sınıfının açık kitle partisinin, Kürdistan'da güçlü bir örgütlülüğe kavuşması, Kürt ulusal özgürlük mücadelesinin gelip dayandığı tıkanıklığı aşmasını da olanaklı hale getirecektir...

"Açık kitle mücadelesi ve örgütlenmesinin işçi sınıfının yeraltı örgütünün; onun devrimci komünist partisinin olanaklarını genişlettiği bilinen bir şeydir. Kürdistan'da da işçilerin, memur ve öğretmenlerin; gençliğin ve köylülüğün mücadelesini birleştirme yeteneği gösterecek, bu esnekliğe sahip bir açık işçi partisi; mücadeleyi geliştirici, devrimci bir rol oynayacaktır." ('Kürdistan'da İşçi Kitle Hareketi ve Açık Alanları Değerlendirme Zorunluluğu', *Denge Şoreş Li Kürdistan*, sayı: 50, s. 10)

Görülebileceği gibi TDKP ve *Özgürlük Dünyası*, Türkiye ve Kürdistan devriminin ilerletilmesi için 'açık bir işçi partisi'nin kurulmasına son derece büyük, hatta belirleyici bir değer biçmekte ve böyle bir partinin, devrimci kitle hareketinin yaşadığını ileri sürdükleri durgunluğun aşılmasının, sınıf hareketindeki 'düzenden kopuş eğilimi'nin geliştirilmesinin, toplumsal muhalefetin örgütsüz kesimlerinin derlenip toparlanmasının, yoğunlaşan faşist ve dinci saldırıların püskürtülmesinin ve Kürdistan devriminin karşı karşıya bulunduğu tehlikelerin aşılmasının en uygun, hatta tek politik aracı olduğunu ileri sürmektedirler.

TDKP önderliği, legal sosyalist parti ya da açık işçi partisi konusundaki oportünist yaklaşımının ipuçlarını ilk kez 1992'de vermeye başladı. DYP-SHP hükümetinin işbaşına gelmesine yolaçan Ekim 1991 seçimlerinin ardından yeniden yoğunlaşan legal partileşme tartışmalarının TDKP önderliğini de etkilediği, egemen sınıfların 'demokratikleşme güldürüsü' konusunda yazılıp çizilenlere karşın TDKP önderliğinin illegal çalışma ve örgütlenmenin önemini kavramaktan uzak olduğu görülecektir. Özgürlük Dünyası'nın Haziran 1992 tarihli sayısında yayımlanan 'TDKP Yasal Parti Sorununa Nasıl Bakıyor?' başlıklı yazıda,

"Yani Türkiye'de sosyalizmin kendisini, yasal bir parti olarak da ortaya koyması için mücadele (pratik bir görev haline, yani genel olarak olabilir birşey, genel olarak kabul

edilmesi gereken bir şey olmaktan, pratik bir görev haline gelme eğilimi kazanmıştır ya da kazanmaktadır diyebiliriz)." (*Özgürlük Dünyası*, sayı: 44, s.33) deniyordu. Aynı yazıda, kuşkuya yer vermeyecek bir biçimde "legal sosyalist parti"yi "Marksist-Leninist bir işçi partisi... işçi sınıfının açık partisi" olarak tanımlayan TDKP, daha aşağıda "bunun koşulları olgunlaşmaktadır" / vurgusunu yeniden yapma gereği duyuyordu. Aynı yazıda TDKP önderliği blok partisi tartışmalarına da katkıda bulunacak ve,

"Örneğin Dev-Yol, TDKP, PKK vb. gibi akımlar, radikal asgari bir demokratik platform, asgari bir anti-emperyalizm üzerinde anlaşabilirlerse, zaman zaman düşüşler de yaşansa, moral gerilemeler içerisine düşse de genel olarak yükseliş eğrisini sürdüren işçi sınıfı hareketinin ve Kürt ulusal hareketinin birliğini sağlayabilecek bir alternatif yaratmak olanaklıdır ve bu benzeri örgütlülükler, bugünkü Türkiye koşullarında bir ihtiyaçtır. " (*Agy*, s. 34-35) diyecekti. TDKP'nin Dev Yol ve PKK gibi gruplarla "radikal asgari bir demokratik platform, asgari bir anti-emperyalizm" zemini üzerinde ortak bir örgüt oluşturma söylemi daha sonra unutulduysa da, TDKP önderliğinin daha 1992'de Türkiye'de legal bir Marksist-Leninist partinin kurulmasının "pratik bir görev haline gelme eğilimi" kazandığı saptamasında bulunduğunun altının çizilmesi gerekiyor. Dolayısıyla, 1994 güzünden itibaren çok daha net bir tarzda ortaya

çıkacak olan ve "yenilenme" ve "açık politik bir kimlik kazanma" olarak pazarlanmaya çalışılan "legal sosyalist parti" yöneliminin hiç de yeni olmadığı, TDKP önderliğinin bir süredir bunun 'altyapı'sını oluşturmaya çalıştığı söylenebilir ve söylenmelidir. Devrimin Sesi'nin Mayıs 1994'te yayımlanan sayısında yer alan "Mücadelenin Genişleyen İhtiyaç ve Görevleri Karşısında Çalışmamızı Bütün Yönlerden Yenileyip Geliştirelim' başlıklı bir yazıda,

"Gerek son bir yılın yaşanan olayları; gerekse son dönemde gelen ve ancak bir kısmı yayınlanabilen mektupların tümü değerlendirildiğinde, revizyonist ve küçük burjuva geleneğin etki alanı dışında; doğrudan yaşanan olayların tecrübeleriyle; kendi 'işçi usulü'yle mücadeleye ve özel olarak da partimize yönelmiş yeni bir kuşağın filizlendiğini; fabrika ve işletmelerde, sendikalarda ve kitle mücadelelerinde, harekete yeni bir dinamizm kazandırdığını ortaya koymaktadır. İşte, partimizi ve komünist militanların eylemini, doğrudan proleter temellerde yenileyecek olan, bu somut gelişimin kendisidir." dendikten sonra, ileri işçilerde, soyut ve genel devrimciliğin dar kalıplarını parçalayan çalışma biçim ve yöntemlerinin belirdiği söylenmekte ve şöyle devam edilmekteydi:

"Geliştirilip sistemleştirilmesi gereken budur. Gene örnekler, geleneksel anlayış ve çalışma tarzının, bütünüyle tasfiye olmadığını; yeni birimlerde ('biçimlerde' olmalı b.n.) uç vermeye hazır olduğunu da gösteriyor... Yani

partimizde; kendi faaliyetinde ve çalışmasında, giderek gelişimin önünde engel haline gelmiş olan anlayış, biçim ve yöntemler arasında; giderek daha açık hale gelen bir ayrışmayı yaşamaktadır." *(Devrimin Sesi*, sayı: 179, s. 4) TDKP'nin, işçi sınıfı ve halk hareketinde güçlü bir silkiniş ve ileri atılış beklentisinin gerçekleşmemesinden kaynaklanan karamsarlığı ve bundan kaynaklanan "yenilenme" ve "legalleşme" yönelimi, Devrimin Sesi'yle benzer görüşler savunan *Özgürlük Dünyası*'nın Kasım 1994 tarihli sayısında yayımlanan bir yazıda daha açık bir biçimde ortaya konuyordu:

"İşçi ve emekçi hareketi, geçmişten birikmiş ve aktüel olarak yaşadığı sorunlar dikkate alındığında en netameli dönemini yaşıyor. Askeri cunta dönemleri de dahil, tarihin hiçbirdöneminde karşılaşmadığı boyutta saldırılarla yüzyüze. İşten atmalar bütün hızıyla sürüyor. Daha önce bağıtlanmış bulunulan TİS'leri uygulamamakta sermaye hayli kararlı görülüyor. Devam eden TİS görüşmelerinde ise, sıfır sözleşmeden tutun da istenildiği an istenilen süre kadar, ücretsiz zorunlu izne çıkartmaya kadar varan istekler sınıfa dayatılıyor. Sınıftan yana açık tutum alan sendikacılara, işbirlikçi sendika bürokrasisinden yönelen hayasız saldırılar ise, adeta işin tuzu biberi durumunda..."

"Ortada bulunan tablo her ne kadar sıradan insanı karamsarlığa düşürebilecek özellikleri taşısa da, kaba bir olguculuğa düşülmeden durum tam olarak böyle değerlendirilemez. Bir başka deyişle son 5 yılın işçi

hareketindeki gelişmeler... yeterince irdelenmeden ve sağlıklı değerlendirmeler yapılmadan varılacak nokta kuşkusuz küçük burjuvazinin umutsuzluk peronudur." ('İşçi Hareketindeki Durgunluk Üzerine' *Özgürlük Dünyası*, sayı: 73, s. 28) Yazar, durumun düne göre daha karmaşık ve çetrefil bir hal aldığını, sermaye cephesi ve sendika bürokrasisinin işçi ve emekçilerin aleyhine hayli yol aldığını, kitlesel niteliğine karşın 20 Temmuz eyleminin hareketin içinde bulunduğu durgunluğa son vermediğini belirttikten sonra o güne değin büyük umutlar bağlanan Sendika Şubeleri Platformlarının, öncü ve militan öğelerin burjuvazi ve sendika bürokrasisi tarafından sistemli bir biçimde etkisizleştirildiği ve tasfiye edildiği koşullarda kendisinden beklenenleri —hareketin istikrarının temeli olacak öncü ve militan ögelerin eğitilip bir sonraki döneme devredilmesi— yerine getiremeyeceğinin ortaya çıktığını belirttikten sonra baklayı ağzından çıkarıyor ve SŞP'larına dayalı açık parti projesini ortaya koyuyor:

"Sendika bürokrasisinin bu kadar güçlü mevzileri elinde tuttuğu bir sendikal harekette salt şube yönetimlerinden teşekkül etmiş bir oluşumun üstlendiği görevleri tam anlamıyla yerine getirmesi mümkün değildir. O, kendisini, kendi varlık temellerini dayandırdığı yerel işçi hareketinin (giderek ülke çapında) mücadeleci tüm unsur ve dinamiklerini kapsayan bir yapıya kavuşturmalıdır. Verili koşullarda ancak bunu başarabildiği oranda işçi sınıfı, mücadeleci unsurlarını darbelerden koruma olanağına

kavuşacak, hareketteki istikrarsızlığı alt etmede önemli bir adım atmış olacaktır." (*Agy*, s.31) *Devrimin Sesi*'nin Ağustos-Eylül 1994 tarihli sayısında yayımlanan bir yazıda, 700.000 işçinin toplu iş sözleşmeleriyle elde ettiği ücret artışlarını ödemeyeceğini açıkça duyuran hükümetin tutumunun yarattığı şaşkınlık, neredeyse ağlamaklı bir anlatımla dile getiriliyor, burjuvazinin saldırı hattını oldukça ileri 'mevzi'lerden başlattığı belirtiliyor ve,

"Son 3-5 yılın ortaya çıkardığı bir diğer olgusal gerçek de burjuvazinin, normal dönemlerdeki tutum ve yöntemleri bir yana atarak, 'orman kanunları' sınıfından tutum ve yöntemlere yöneldiğidir. O, artık lafı bir kenara bırakmış, sınıf çıkarı neyi gerektiriyorsa pratikte onu icra etmeye başlamıştır." ('Sermaye İşçi Sınıfının Geçmiş Kazanımlarını da Gaspetmek İstiyor', *Devrimin Sesi*, sayı: 180, s. 4) deniyor. Devrimin Sesi'nin Kasım 1994'te yayımlanan 182. sayısının orta sayfalarında yer alan 'Parti Faaliyetini Her alanda Daha Çok Sınıfa Dayandırarak ve Malederek Güçlendirelim' başlıklı yazıda ise, sınıfın ileri kesimlerinde de parti ve örgüt —kuşkusuz illegal parti ve örgüt— düşüncesine karşı ihtiyatlılığın ve uzak duruşun altı çizilmekte ve bu ihtiyatlılığın sınıfın pratik eyleminde yol açtığı sancı ve istikrarsızlıktan yakınılmaktadır.

TDKP: Bolşevizmin Sembolü mü Yoksa Karikatürü mü?

TDKP'nin 1980 yılında yapılan 1. Kongresi'nin belgeleri, Nisan 1980'de **Türkiye Devrimci Komünist Partisi Birinci (Kuruluş) Kongresi Belgeleri** adı altında yayımlanmıştı. Bu kitabın 75. sayfasında şu satırlar okunmaktaydı:

"Bu nedenle uzun ve zorlu mücadeleler sonucu bugün burada, sağlam bir Marksist-Leninist ideolojik-siyasi çizgiye, açık bir Program ve Leninist-Stalinist bir Tüzüğe ve geniş kitle bağlarına sahip, ülkemizdeki **ilk ve tek gerçek** Marksist-Leninist partinin, Devrimci Komünist Partimizin kuruluşunu ilan etmek için toplanabilmiş olmamız, ülkemiz işçi sınıfının, bugüne kadarki en büyük kazançlarından biridir ve gericiliğe indirilmiş güçlü bir darbedir." (abç) Kendisini övmekte hiç de cimri davranmadığı bilinen

TDKP, 12 Eylül faşist darbesinden sonra içine düştüğü utanç verici durumun baskısıyla uzun süre ya hiç sesini çıkarmadı ya da oldukça alçak perdeden konuşmayı yeğledi. Ne var ki, can çıkar huy çıkmazmış! Bir kaç yıldır kendini iyi kötü toparladığını düşünen TDKP önderliği, son aylarda diğer komünist ve devrimci örgütlere karşı saldırısını yoğunlaştırırken, kendini övme ve göklere çıkarma sanatının yeni örneklerini sunuyor. Daha, 1990'da toplanan TDKP 1. Genel Konferansı'nın belgelerinde yeniden şöyle sözler işitilmeye başlanmıştı:

"En zor, en karmaşık koşullarda yolunu şaşırmayacak doğru bir önderliği gerçekleştirebilecek; tüm sorunları nihai kurtuluşunuza bağlı olarak ele alıp çözümleyecek bir genel kurmaya, bir öncü müfrezeye sahip olmalısınız. Bu genel kurmay, bu öncü müfreze sınıf mücadelelerinin yasalarının bilgisiyle, devrimci bir teoriyle donanmış, sınıfın en bilinçli, en fedakar, en kararlı unsurlarından oluşmuş olan M-L bir partidir. Bu parti Türkiye'de TDKP'dir." (TDKP Şubat (1. Genel) Konferans Belgeleri, s. 10) Bugüne biraz daha yaklaşıp TDKP MK'nın, Devrimin Sesi'nde yayımlanan Aralık 1994 tarihli genelgesine göz attığımızda TDKP'nin ne denli 'büyük' ve bütün öteki komünist ve devrimci akımların ise ne denli 'berbat' durumda olduğunu bir kez daha öğreniyoruz! Bu belgede şunlar söyleniyor:

"İlkin; partimizin ideolojik, politik ve örgütsel çizgisi, burjuva ve küçük burjuva sosyalizminden, öteki bütün

'sosyalist' ve 'devrimci' örgütlerin çizgisinden **kesin bir şekilde ve kalın çizgileriyle** ayrılmıştır. Onun, işçi hareketi içindeki etkisini ve devrimci **eğilimin bütününü** kucaklamasının gerisinde yatan budur. İkincisi; örgütümüzün çalışmasının, üst tabaka devrimciliği anlayışından ve küçük burjuva dejenerasyonundan ayrılmış yönleri ve çalışmanın bu yönünün, örgütleri ve kadroları sınıfa yaklaştıran ve proleter özelliklerini gittikçe güçlendiren niteliğidir. **Bütün öteki akımlar kenara süpürülürken, partimizin hareketin merkezine ilerlemesinin** nedenlerinden ikincisi, kuşkusuz burada, sınıfa ve sosyalist çalışmaya nüfuzunda yatmaktadır." (*Devrimin Sesi*, sayı: 184, s. 5, abç) Eh, böyle güçlü, deneyimli ve işçi sınıfıyla geniş bağlara sahip bir komünist örgüt 'açık işçi-emekçi partisi' kurarak geniş yığınlara seslenmeyecek, legal olanakları doğru rotasından sapmadan, illegal temelini zayıflatmadan kullanmayacak da kim yapacak bunları? TDKP önderliği kendisini "hayati bir biçimde dayatan" bir ihtiyaç, yığınlara seslenmenin temel "politik aracı" olarak yutturmaya çalıştığı legal sosyalist partiyi kendi kadro ve sempatizanlarına ve Türkiye devrimci kamuoyuna böyle pazarlıyor! TDKP ile benzer görüşlere sahip olan Özgürlük Dünyası'nın 77. sayısında yer alan 'Yasal Çalışma ve Yasalcılık-2' başlıklı yazının yazarı ise bir yandan TKP, Dev-Yol, Birleşik Sosyalist Parti, TKEP gibi örgüt ve çevrelere, bir yandan da Rusya'daki menşevik tasfiyecilere sözümona soldan

saldırarak kendisinin ve kendi kafadarlarının onlardan farklı olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. O, kendisinin ve kendi kafadarlarının asla onlar gibi olmadığını ve olmayacağını ileri sürerken, kendilerinin tıpkı Lenin'in savunduğu gibi,

"..tek doğru örgüt türünün, yasal ve yarı-yasal işçi kuruluşları ağıyla çevrelenmiş parti çekirdeklerinin bir toplamı olan yasadışı bir parti örgütü" (**Tasfiyecilik Üzerine**, s. 297) nden yana olduğu konusunda okurlarına güvence veriyor. Ama hem muhataplarımızı tanıdığımız, hem de onlar gibi düşünen *Devrimin Sesi* yazarlarının dergilerinin 186. sayısında yayımlanan bir yazıda ('Neden ve Nasıl Yenilenme?') "açık kitlesel yayın ve sınıf hareketinin açık politik bir hareket olarak örgütlenmesi görevi"ni kavranacak halka olarak değerlendirmekte olduklarını hesaba kattığımız için bu güvencelerin fazla bir değeri olmadığını ve olamayacağını düşünüyoruz. Onların RSDİP ya da BKP gibi savaşım içinde sınanmış ve çelikleşmiş, işçi sınıfı başta gelmek üzere emekçi yığınlarla sağlam bağlar kurabilmiş partileri örnek göstererek, kendilerinin de aynı yolu izlediklerini ima etmeleri, hiçbir inandırıcılığa sahip değildir. Her şeyden önce, komünist bir örgüt olarak kurulan, işçi sınıfı hareketi ve sendikal hareketle güçlü bağları olan, gerek kendi içindeki ve gerekse kendi dışındaki oportünist eğilimlere karşı kararlı bir ideolojik savaşım yürütme geleneğine sahip, militan devrimci örgütler olan RSDİP ve BKP ile hemen hemen

bütünüyle karşıt özelliklere sahip olan bir örgüt onların uygulama hakkına sahip oldukları taktikleri uygulama, onların gösterme hakkına sahip oldukları esnekliği gösterme hakkına sahip değildir ve olamaz. Siz, 1970'lerin sonlarına kadar Maoist bir örgüt değil miydiniz? Siz, 1980 yılında yapılan 1. Kongre'nizde kabul edilmiş bulunan programınızdaki Maoist formülasyonları hala muhafaza etmiyor musunuz? Siz, aradan 15 yıl geçtiği halde daha 2. Kongre'nizi toplamayı başaramamış bir örgüt değil misiniz? Siz, kendi anlatımlarınıza göre 1981-87 yılları arasında fiilen tasfiye edilmiş ve 12 Eylül'den sonra tasfiyeciliği en ağır bir biçimde yaşamış olan bir kaç gruptan biri değil misiniz? Siz, başka örgütlere karşı yürüttüğünüz ideolojik savaşımı düzeysiz polemiklere dönüştürmek ve kendi içinde her türden oportünist eğilimle uzlaşmakla ünlenmiş bir örgüt değil misiniz? Siz, 12 Eylül'den önce ve sonra, silahlı savaşım yürüten örgütleri karalamanızın, özeleştirisini verdiğiniz halde bugün gene aynı noktaya sürüklenmiş bulunmuyor musunuz? Siz, 1987'den sonra illegal örgütlenmenin önemi ve gereği konusunda bir çuval laf ettiğiniz ve sözümona 12 Eylül öncesi ve sonrası deneyiminden ders çıkardığınız halde fiilen legal bir örgüt değil misiniz? Siz, son yıllara kadar faşist diktatörlüğün karşı-devrimci terörü ile PKK'nin gerilla eylemlerini aynı kefeye koyup eleştirme biçimindeki tutumunuzu son aylarda bir şekilde yeniden hortlatmıyor musunuz? Siz, 12 Eylül öncesinde bir dizi

devrimci örgüte ilişkin olarak yaptığınız 'karşı-devrimci' ya da 'faşist' türünden saptamalarınızı, son dönemde üstü örtülü bir şekilde yeniden gündeme getirerek devrimci saflarda düşmanlığı körüklemiyor musunuz?

Devrimin Sesi'yle benzer görüşlere sahip bulunan *Özgürlük Dünyası* yazarları,

"Toplumsal yaşamın bütün alanlarında burjuvazi ve gericilikle çatışma içinde olmayan, onun yönelimleri, çıkarları ve politik etkinliklerini etkisizleştirmeye, tüm ezilen ve sömürülenleri kucaklayıp kapsamaya... yönelmeyen, örneğin sendikal alanda, örneğin kültür alanında, örneğin burjuva siyasetçiliği ve pisliğinin cirit attığı parlamenter alanda devrimi ve işçi sınıfının çıkarlarını savunmayan, gittikçe daha geniş kitlelere malolmayı ve sonunda iktidar hedefine ulaşmayı amaçlamayan bir politik tutum, proleter sınıf politikası izlemekten başka her şeydir." ('Yasal Çalışma ve Yasalcılık-1, *Özgürlük Dünyası*, sayı:76, s.40) diyorlar. Daha legal sosyalist partilerini kurmadan parlamenter hayaller görmeye başlamış bulunan bu arkadaşlarımızın kendilerine, şu an ellerinde bulundurdukları legal olanakları layıkıyla değerlendirip değerlendirmediklerini sormaları gerekmiyor mu? Örneğin, onlar ellerindeki legal kültürel mevzileri.

"Kahrolsun partisiz edebiyatçılar! Kahrolsun edebiyatın üstün insanları! Edebiyat, proletaryanın genel davasının bir elemanı, büyük sosyal demokrat mekanizmanın tek ve görünmez bir 'çarkı ve vidası' olmalı, işçi sınıfının bütün

bilinçli öncüleri tarafından harekete geçirilmelidir. Literatür, sosyal demokrat partinin örgütlü, metodlu ve birleşik çalışmasının ayrılmaz bir parçası olmalıdır." ('Parti Örgütü ve Parti Literatürü', **Proletarya Kültürü**, s.7) diyen Lenin'in bakış açısına uygun bir tarzda mı kullanıyorlar, yoksa bu alanı burjuva ve küçük burjuva demokrat aydın, yazar ve sanatçılarla şekilsiz bir bağlaşma gerçekleştirmenin, proleter devrimci sanat ve kültür anlayışının burjuva ve küçük burjuva demokrat sanat ve kültür anlayışına bağımlı kılınmasının ve onun içinde erimesinin bir forumuna mı dönüştürüyorlar? Proletaryanın devrimci öncüsünün toplumsal yaşamın bütün alanlarında burjuvazi ve gericilikle çatışma içinde olması, bütün savaşım ve örgüt biçimlerini kullanmayı öğrenmesi ve taktiksel esnekliğe sahip olması gereklidir elbet. Ama bunu yapabilmek için, her bakımdan sağlam bir örgüte, burjuva ve küçük burjuva ideolojisinin etkilerine karşı dirençli bir yapıya, legal alanda yürütülecek tüm çalışmaların yönetimini sıkıca denetleyebilecek güçlü bir yeraltı örgütüne gereksinim vardır. Lenin; "..Her koşul altında ve her an, siyasal mücadeleye girişmekte ustalaşmış güçlü bir örgüt olmadan, sağlam ilkelerle aydınlanmış ve azimle yürütülen, taktik diye adlandırılmaya layık o sistemli eylem planından sözedilemez." (Ne Yapmalı., s.62) diyor ve bir başka yerde, devrimci proletaryanın toplumun çeşitli katmanlarından ve mesleklerinden, hatta burjuva devletinin görevlilerinden bir dizi bağlaşığın (fabrika,

posta, demiryolu, gümrük memuru ve yetkilileri, bazı soylular ve papazlar ve hatta polis ve adliye görevlileri!) sunacağı yardım ve desteklerden yararlanması gerektiğini söyledikten sonra şu uyarıda bulunuyordu:

"Ama yineliyorum, ancak sağlam bir biçimde kurulmuş ve etkin güçlerden yoksun bulunmayan bir örgütün bu gibi taktikleri uygulamaya hakkı vardır." (*Agy*, s.159). TDKP'li arkadaşlarımız, burjuva parlamentosu gibi, egemen sınıfların ideolojik ve siyasal basıncının en üst düzeyde olduğu bir alanda çalışmanın ısınma turlarına başlamadan ve esnekliğin erdemlerinden yüksek sesle sözetmeye girişmeden önce kendilerine şöyle adamakıllı bir çekidüzen vermeyi düşünseler çok daha iyi olur.* Daha elindeki kültürel mevzileri devrimci bir tarzda kullanmayı beceremeyen, SŞP'larında sendika bürokrasisinin sol kanadının kuyrukçuluğunu yapan, yasal günlük ve haftalıklarını sıradan bir demokrat yayın organı derekesine düşüren bir örgütün, parlamento kürsüsünü komünist bir kararlılık ve sorumlulukla kullanacağına, kullanabileceğine inanmamız için herhangi bir neden var mı?** İkinci Enternasyonal döneminin sosyalist ve sosyal demokrat partilerinin kendi parlamento gruplarının bir uzantısı haline geldikleri, 1920'li, 1930'lu ve 1940'lı yıllarda burjuvaziye ve faşizme karşı kahramanca bir savaşım yürütmüş olan İtalyan KP, Fransız KP gibi güçlü ve proletarya ve diğer emekçilerle yaygın bağları bulunan partilerin —diğer pekçok parti gibi— parlamentarist ve revizyonist partilere

dönüştükleri, daha yakın tarihlerde Franko faşizmine karşı savaşım içinde pekişmiş ve belirli ölçüde kitleselleşmiş olan İspanya KP(M-L) ve yüzbinlerce üyeye, sendikalar içinde önemli bir etkiye, federal ve yerel parlamentolarda bir dizi milletvekiline ve işçi sınıfıyla güçlü bağlara sahip Brezilya Komünist Partisi'nin (PC do Brasil) benzer bir evrim geçirdikleri unutulabilir mi? Ama TDKP'li arkadaşlarımız, bu bölümün başında sunduğumuz alıntıların da tanıklık ettiği gibi, kendilerinin sağlam bir konumda olduklarını, burjuva ideolojisinin nüfuzuna karşı dirençli bir örgüte ve sağlam bir yeraltı aygıtına sahip bulunduklarını düşünüyorlarsa, onlara bazı tatsız gerçeklikleri anımsatmak ve belleklerini tazelemek için yüzlerine bir ayna tutmamız gerekecek.

Siz, sevgili arkadaşlar, —Merkez Komitesi imzasıyla yayımladığınız Şubat 1989 tarihli **81-87 Döneminin Sağ Oportünizmine ve Örgütte ve Çalışmadaki İzlerine Karşı Mücadele** adlı broşürünüzde— Devrimin Sesi'nin Mayıs 1982 tarihli 16. sayısında CHP yöneticilerine, faşist diktatörlüğe karşı birlik çağrısında bulunduğunuzu, aynı derginin Ocak 1984 tarihli 32. sayısında, 12 Eylül öncesinde "maceracılar"ın giriştiği eylemlerin halkın faşist cuntaya sığınmasının zeminini oluşturduğunu söyleyerek devrim döneklerinin ve hainlerinin ağzını kullandığınızı, Ağustos 1984'te yayımlanan **Günümüzün Siyasal Durumu ve Görevlerimiz** adlı broşürde faşizmin isterse halka hiçbir hak tanımayacağını yazdığınızı, 1985 yılında "DYP ile

paslaşmalar ve flörtleşmeler dönemi"ne girdiğinizi kendiniz kabul etmediniz mi? Siz **Türkiye'de Siyasal Durum** başlıklı —Kasım 1984 tarihli— broşürünüzde, Ecevit kliğini kastederek,

"Faşizmi dönüşümcü yollarla tasfiye etmeyi amaçlayanların bu yanılgılarına rağmen onlarla demokrasiyi savunma konusunda birleşebiliriz. Bundan ötürü henüz kurulma aşamasında olan DSP hareketine karşı ilgisiz kalmamalıyız. Demokrasi talebini savunma konusunda birlikte hareket etmenin yollarını aramalıyız." (s. 63) demediniz mi? Şubat 1989 tarihli broşürün sonuç bölümünde TDKP önderliği, 12 Eylül sonrası dönemde yaşadığı tasfiye sürecini şöyle anlatıyordu:

"Partimizin bu süreçte üzerine çekildiği platformu kısaca ve özet olarak şöyle tanımlayabiliriz: Partimizin o dönemde üzerinde bulunduğu platform, siyasi taktikler ve mücadele biçimleri açısından sağ oportünist, reformist ve parlamentarizme doğru eğilim gösteren bir platformdu. Çizgi olarak ortaya konulan ve pratiğe geçirilen örgütlenme çizgisi, taktiği ve faaliyeti esas olarak, Leninist örgüt çizgi ve çalışmasından uzaklaşmanın ifadesi olan bürokratik, yeteneksiz bir örgütlenmeye, parti örgütlenmesinden çevre örgütlenmesi ve faaliyetine dönüş çizgisi ve faaliyetidir. Bu özellikleriyle, partimiz siyasal ve örgütsel bakımdan sağ oportünist bir hatta kaydırılmış; bu yolda hafife alınmayacak adımlar atılmıştır. Partimizde bu gerileme ve geriye doğru dönüş, aslında, TKP mirasına ve

partimizin bünyesindeki çelişkilerin sistemleştirilip çizgi haline getirilmesine doğru dönüştü. Partimizin sağ oportünist, reformist bir yola sokulmasının gerisindeki nedenler, bu dönemin belgelerinde ve faaliyetinde açık-seçik görülüyor. Faşizmin azgın saldırısı ve polis baskısı, partimizin saflarını etkilemiş; bu saldırı ve baskı öncelikle parti merkezinde ideolojik bir sarsıntı ve savrulmaya yol açmıştır. Parti merkezindeki bu sarsıntı ve savrulmanın, partinin girdiği reformist sağ oportünist yolun başlıca motoru olduğunu söylemeliyiz. Parti örgütünde girilen bu yola karşı güçlü bir muhalefetin doğmaması, tepkilerin yaygın hoşnutsuzluklar ve partinin girdiği yolda attığı adımların pratik sonuçlarına karşı çıkmakla kalması ise sorunun bir başka yanıdır. Ancak parti örgütünde, çevresinde ve kitlesinde terörden etkilenmeler olsa bile; girilen yola karşı güçlü bir savaş açılmamasının nedenleri esas olarak başka zaaflara dayanmaktadır. Parti ve çevresinde faşist terörün etkisi, parti merkezinin tutumunun, çizgisinin ve faaliyetinin sonuçları olarak daha çok etkili olmuştur." (**81-87 Döneminin Sağ Oportünizmine ve Örgütte ve Çalışmadaki İzlerine Karşı Mücadele**, s.54-55) TDKP'nin tasfiyeciliği en derin biçimde yaşamasının ve bu dönemde "parti ve çevresi"nin kendi deyimleriyle "tam bir kaosa yönel"mesinin baş sorumlusu olan ve bütün bunlara karşın 15 yıldır yeni bir kongreye giderek örgüte hesap vermeyi ve orada aklanmayı —ya da aklanmamayı— göze alamayan bu önderliğin, TDKP'yi en

küçük bir sorumluluk ya da hesap verme gereği duymaksızın yeni ve sonunun hüsranla biteceği belli bir maceraya götürebilmesi, TDKP'nin tarihine herhalde bu örgütün en büyük talihsizliklerinden biri olarak geçecektir. Devam edelim. Devrimin Sesi'nin Ekim 1989 tarihli sayısında yer alan bir yazıda şöyle deniliyordu:

"Partimiz saflarında da partiye ve çizgisine cepheden saldıran tasfiyeci akımlardan önce, özellikle de, 1981 Nisan darbesinden sonra, partinin ihtilalci faaliyet ve mücadele çizgisini değiştirmeye yönelen oportünizm, oportünist bir ruh hali ve pratiği uç vererek gelişmeye başladı. Yenilgi, hata ve zaaflardan dersler çıkarma, diktatörlüğün saldırılarını, özel olarak da siyasi polisin takibini ve taktiklerini boşa çıkaracak, etkisiz kılacak bir parti inşa etme gerekçesiyle, örgütlü bir faaliyetin ve ilişkilerin yerine bütünüyle yurtdışına taşınan MK'nın PTT aracılığıyla parti kadroları ve taraftarlarıyla mektuplaşması ilişkisini geçiren, kitleler arasında örgütlü bir faaliyet yürütmeyi bir yana iten, dişediş bir mücadeleyi ve her türlü zorluğu aşarak, ilişkisi kopan parti kadrolarına ve çeperine ulaşmayı yasaklayan, oturup beklemeyi vaazeden, partinin en yakın çeperi ve kadrolarıyla ilişkilerini bile en asgari düzeye indiren vb. bir yaklaşım ve pratik, partiye egemen oldu... Legal olanaklar bir tuzak olarak ilan edildi. Partinin merkezi yayın organının ve sınırlı sayıdaki diğer yayınların güvenlik vb. gerekçelerle, en geniş değil, en dar dağıtımı amaçlandı. Yoğunlaşan

baskı ve teröre, alınan ağır yenilgiye rağmen, ayakta kalan, parti bağını ve faaliyetini sürdürmek isteyen tüm kadro ve parti çevreleriyle ilişki kurmaya ve örgütlenmeye yönelinmediği için, tüm parti potansiyeli harekete geçirilemedi ve erimeye terkedildi... Parti, yoğunlaşan baskı, terör ve ağır yenilgi koşullarında gelişen oportünizm ve oportünist ruh halinden arınamadı. Parti yönetimi... oportünizme ve oportünist ruh haline karşı mücadele edeceğine, onu partinin mücadele ve örgütlenme çizgisi haline getirdi. Parti disiplinini kullanarak, partinin ayakta kalan dinamik ve ihtilalci öğelerini bu oportünist çizgiye uymaya zorladı. Parti yönetiminin 'hatalardan dersler çıkararak, partiyi yeniden örgütledik. Parti ve faaliyeti gelişiyor' yaygaralarına karşın, özünde ağır darbeler yiyen partinin ve çevresinin Leninist normlara göre örgütlenmesini, kitleler arasında ihtilalci bir faaliyetin yürütülmesini imkansız kılan sağ oportünist bir çizgi izlemesi, yoğunlaşan baskı, terör ve alınan ağır yenilgi koşullarında uç veren ve gelişen oportünizmi, moral bozukluğunu vb. daha da geliştirdi ve yaygınlaştırdı... Parti yönetimi bu sağ oportünist çizgi ve pratiğini, işçiler arasında ilk kıpırdanmaların başladığı 1984-1985 yılında yurtdışında örgütlenme bürosu kurarak taçlandırdı. İzlenen çizgi ve pratiğe yer yer eleştiriler yöneltilmesine karşın, bunlar gericilik ve yenilgi yıllarında partinin yaşadığı süreci değiştirmekten çok uzaktı." ('Geçmişten Devralınan Tüm Hata ve Zaafları Aşmak, En Önemli

Örgütsel Görevlerimizden Birisi Olmalıdır', *Devrimin Sesi*, sayı: 82, s. 3)

Okuyucunun sabrını zorlamak pahasına TDKP'nin, gerçekliğini kendi belgelerinden sunma işimize devam edeceğiz. Aynı sayıda yer alan bir başka yazıda ise,

"Ama tüm bunlara rağmen hem öncesi, hem '81-Nisan darbesi ve ondan sonrası darbeler en basit ilke hataları, teknik tedbir zaaflarıyla oldu. En çarpıcı örnekler verirsek; önder kadroların tamamına yakını birbirlerinin evlerini ve tüm ilişkilerini biliyordu. Sık sık dağıtılan organlar, yer değiştirmeler nedeniyle pek çok önder ve ileri kadro gereğinden çok fazla örgüt —gizli— bilgisine sahipti. Gizlilik ve teknik tedbirlerin hayata geçirilmesinde en büyük zaaflar —pervasızlıktan da öte liberalizm— önder kadrolarda ortaya çıkıyordu. Parti ile ilgili en önemli evraklar, akıl almaz bir liberalizmle hazırlanan sigorta randevuları Partinin en öndegelen —Partinin her şeyiyle teslim, emanet edildiği— kadrolarının evlerinde, polis tarafından **hiçbir direnme** (boldlar orijinal metinde- b.n.) gösterilmeden— bu konuda hiçbir önlem alınmadığı gibi, evlerde en kıymetli evrakların bulundurulması liberalizmi bir yana, direnmek, vermemek için gerekirse ölümü göze almak gibi basit(!) şeyler düşünülmemişti bile— Parti teslim ediliyordu. En kıymetli sırları büyük bir iştahla teslim alan polise şifreler verilerek, hatta daha kötüsü çözülerek yardımcı olunuyordu." ('Legal Mücadele, Yeraltı Örgütü, Polis ve Provokatör Ajanlara Karşı Mücadele ve

Görevlerimiz', *Devrimin Sesi*, sayı: 82, s.5) Kim demiş TDKP önderliği özeleştirici değil! Şaka bir yana, TDKP'ye ve onun tabanına, Türkiye komünist ve devrimci hareketine, Türkiye ve Kürdistan proletaryası ve halklarına karşı bu denli ağır suçlar işlemiş ve üstelik bunun hesabını vermemiş olan bu arkadaşlar, TDKP'yi bir siyasal intihara, ölüme sürükleyebiliyor ve Türkiye ve Kürdistan'da kan ve can pahasına savaşım veren, her türlü özveriyi göğüsleyerek demokrasi ve sosyalizm kavgasını sürdüren komünist ve devrimci güçlere karşı en ağır terimlerle saldırabiliyorsa, bunun sorumluluğunun hiç de küçük olmayan bir bölümünün TDKP saflarındaki militan ve kadrolara ait olduğunu açık yüreklilikle söyleyeceğiz. Sözümona Lenin'e dayanarak, kendilerinin de yasal ve yarı yasal örgütlerle kuşatılmış illegal bir aygıtın denetiminde bulunan Leninist bir partiden yana oldukları, toplumsal yaşamın bütün alanlarında yürütülen etkinlikleri tek bir merkezden yöneten bir proleter genelkurmayını savundukları konusunda kendi tabanlarını ve devrimci kamuoyunu yemin billah ikna etmeye çalışan bu arkadaşlar, gerçekten de 'şanlı' partilerinin bunu becerebilecek ideolojik ve örgütsel sağlamlığa sahip olduklarına her şeyden önce kendileri inanıyorlar mı?

"Faşist ya da otokratik diktatörlük koşullarında türsel olarak yasal örgütlenmiş bir proletarya partisinin, ne amaçlarına uygun davranması ve onları gerçekleştirebilmesi ve dolayısıyla ne de devrimci

kalabilmesi olanaklıdır. Böyle bir örgüt, örneğin Türkiye'de kesinlikle devrimci olamaz ve ne tür iddialarda bulunursa bulunsun devrimci bir çalışma yürütemez... Siyasal özgürlük koparılıp alınmamış ve kazanılması devrimin hedefi olarak belirlenmişse —ki, Türkiye'deki durum budur—, yasalcılığın tek bir anlamı vardır: Devrimci örgütü tasfiye etmek ve faşist diktatörlüğün sınırlamalarına boyun eğerek onun izin verdiği türden örgütlenmek. Program ve taktiklerinden, devrimci geleneklerden vazgeçmek, örneğin insan hakları platformuna gerilemek, liberal işçi siyaseti ile yetinmek, reformculuk. Parti kendisini yasal olarak örgütleyebildiğine göre, kendi şahsında 'gerçekleşmiş' örgütlenme vb. özgürlüğü gibi siyasal özgürlüklerin en azından esas olarak varlığını savunarak demokrasi için savaşmaktan vazgeçmek, en çok onu 'genişletme' ve bunun için anayasal düzenlemeler platformuna sürüklenmek! Ama bu durumda devrimcilik iddiasında bulunma sahtekarlığı yapılmamalıdır." ('Yasal Çalışma ve Yasalcılık-2', *Özgürlük Dünyası*, sayı: 77, s. 34-35) Doğru söze ne denir! Bu satırlarda dile getirilen görüşlere komünistler tümüyle katılmaktadırlar. Peki, TDKP sözcüğün gerçek anlamında illegal bir örgütlülüğe, 12 Eylül faşizminin saldırısı karşısında dökülen ve yalnızca örgütsel olarak değil, ideolojik olarak da çözülen eski sözümona illegal aygıtının yerine inşa ettiği sağlam ve işçi sınıfının ve diğer emekçilerin saflarında kök salmış adına layık bir illegal aygıta sahip midir? Devrimin Sesi'nin 82.

sayısında yayımlanan 'Geçmişten Devralınan Tüm Hata ve Zaafları Aşmak, En Önemli Örgütsel Görevlerimizden Birisi Olmalıdır' başlıklı yazının bitiminde TDKP'nin 12 Eylül'de uğradığı ağır yenilginin saflardaki etkisinin bu yazıda belirtilenlerle sınırlı olmadığı, sorunun daha kapsamlı ve derin olduğu belirtildikten sonra şunlar söyleniyordu:

"12 Eylül sonrası saflarımızda gelişen oportünizm ve oportünist ruh halinin kalıntılarından arınmayı, 12 Eylül öncesi partimizin taşıdığı zaafları ve eksiklikleri aşma ile birleştirerek, devrimci yolumuzda yürümeliyiz. Önümüzdeki tüm engelleri temizlemeliyiz." Ancak bu sözler yazıldığı yerde, yani kağıt üzerinde kaldı. 12 Eylül öncesinde olduğu gibi keskin lafazanlık ve 'şanlı Partimiz' edebiyatıyla kamufle edilmeye çalışılan sağcı, kendiliğindenci ve legalist tarz hiçbir köklü değişikliğe uğramadan süregeldi. Ekim 1991 genel seçimlerinden sonra başlayan legal parti tartışmaları sırasında konan tavır, bunu bir kez daha açığa vurdu. 12 Eylül öncesine göre kitle tabanı ve kadro gücü daralmış, siyasal prestiji ve kendine güveni önemli ölçüde zedelenmiş olan TDKP, 12 Eylül öncesine göre bugün daha zor ve karmaşık olan dünya ve Türkiye koşullarında 12 Eylül'den önce başaramadığını mı başarmakta, yani sağlam bir illegal aygıtla kuşatılmış yasal ve yarı-yasal örgütlerden oluşan bir Leninist partiye dönüşme doğrultusunda mı ilerlemektedir? TDKP önderliği, bunun böyle olduğunu

söylemekte, gerek kendi tabanının ve gerekse devrimci kamuoyunun bu masala inanmasını istemektedir. Ama, gerek dışarıdan yapılan gözlemler ve gerekse TDKP'nin kendi durumuna ilişkin kendisinin yaptığı açıklamalar bunun böyle olmadığının verilerini fazlasıyla sunuyor. Örneğin, *Devrimin Sesi*'nin Ağustos-Eylül 1994 tarihli sayısında yeralan bir yazıda şu satırları okuyoruz:

"Diktatörlük ve siyasi polis, partimize yönelik saldırılarında, partimize şimdiye kadar çeşitli alan ve düzeylerde vurduğu darbelerde elde ettiği bilgileri merkezileştirerek; partimize yönelik daha ileri hedefler güden, daha kapsamlı ve planlı saldırılar yöneltmekte ve bu saldırılar, bazı alanlarda, çalışmayı sınırlayıcı, örgütlerimizi işlevsizleştirici; hatta bazı durumlarda (geçici de olsa) çalışamaz duruma getirici sonuçlar doğurmaktadır." ('Parti Çalışmasına Yönelen Saldırılar ve Görevlerimiz', *Devrimin Sesi*, sayı: 180, s. 8) Devrimin Sesi'nin Ocak 1995 tarihli sayısında yayımlanan —Aralık 1994 tarihli— TDKP MK genelgesinde önderliğin eleştiri ve uyarılarına yeterince kulak asılmamasının "günlük çalışmada gitgide artan yavanlaşmada ve peşpeşe yenilen darbelerde açıkça dışa vur"duğu belirtilmekte ve daha sonra şöyle denilmektedir:

"Bir iki yıldan bu yana, partimiz hak etmediği ve asla reva görülemeyecek ağırlıkta ve gereğinden sık darbe yemektedir. Bu darbelerin nedenlerinin bir bölümü örgütlerimizin kitle hareketindeki dönüş ve oynamaları ve

bu dönüş ve oynamaların, başka şeylerin yanısıra yarattığı güvenlik sorunlarını anlama ve gereklerini yerine getirme yeteneği gösterememesinde yatmaktadır. Fakat örgütün güvenliğinin bozulması ve darbeler yemesinde etkili olan görünür ve somut nedenler, büyük ölçüde, en basit ve en sıradan bir devrimcinin dahi bileceği teknik kuralların ihmalinden kaynaklanan nedenlerdir. Partimiz, örgütlerimizin, Merkez Komitesini parti varlığını da doğrudan tehdit altına düşüren ve teknik örgütlerimizi işe yaramaz hale getiren güvenlik bozulmalarını ve yenilmiş darbeleri asla hak etmemiştir. Bu darbeler, asla kaçınılmaz darbeler değildir. Sınıfın örgütlü güçlerini ve örgütümüzü koruma sorumluluğu göstermeme veya kısa gün çıkarını, kolay olanı uzun vadedeki çıkara ve zor olana tercih etme hastalığı bu darbelerde temel nedenler olmuştur. Ve hiç birimizin, hiçbir örgütün ve hiçbir yoldaşın, partimizi, özellikle bugünkü koşullarda böylesi bir tehdit altına sokmaya ve böylesine darbelere mahkum etmeye hakkı bulunmamaktadır." (*Devrimin Sesi*, sayı: 184, s.5) Gene aynı derginin Mart 1995 tarihli sayısında yayımlanan 'Neden ve Nasıl Yenilenme?' başlıklı yazıda ise TDKP'nin iç yaşantısındaki bozulmanın düzeyini ve Leninist normlardan uzaklığı ele veren veriler sunulurken şöyle denmektedir:

"Örgüt yaşantısında çevre alışkanlıkları, örgüt ilke ve normlarından daha güçlü bir rol oynar. Bu da, bir yandan illegaliteyi biçimsel ve göstermelik hale getirirken; öte

yandan parti içi dinamizmi güçlendirecek açık, ilkeli ve canlı tartışmalar ve bunların araçlarını geliştirmek yerine, herkesin söylediğinin pratik sorumluluğunu taşıma özelliği yerine; çevre içi dedikodular, mızmızlık ve yakınmalar gibi bozulma etkenlerini geliştirir, **'kişisel sorumluluk' duygusu açık bir dejenerasyona uğrar.** Bütün bunlar birbirini geliştirip besler." (*Devrimin Sesi*, sayı: 186, s. 7)

Daha sonra, "bir dönem bir arada olmuş çevre mensupları"nın "farklı yerlerde, farklı sorumluluklar aldığı halde, kendi çevreleriyle şu veya bu biçimde veya gerekçeyle bağlarını" sürdürdüğünü, "karşılıklı görevleri hakkında birbirlerini bilgilendir"diklerini, ortak "değerlendirmeler, eleştiriler" yaptıklarını, aynı organda yer alan kadroların organın açık platformu yerine "sohbet ortamları"nda konuşmayı ve tartışmayı alışkanlık haline getirdikleri, uluorta eleştiri, değerlendirme ve konuşmaların yaygınlığını anlatan ve eleştiren yazı şöyle devam ediyor:

"Adeta 'lobi' oluşturmak gibi burjuva yöntemler çevre alışkanlıkları içerisinde gelişme ortamı bulur. Bilinmelidir ki, her gün değişen kombinezonlara dayanan böylesi 'Lobi'ler burjuvazinin 'Lobi'lerine dönüşür. Partiye ve işçi sınıfı davasına hizmet etmez. Dejenerasyonun da en çarpıcı örneklerinden birini oluşturur.

"Çevre eğilimini ve bilincini karakterize eden, kendisine, partiye, sınıfa ve devrime karşı bilinç ve sorumluluk aşınması, inanç ve güven sarsıntısıdır. 'Şaşırtıcı' görünen

bireysel çöküntülerin, moral dalgalanmaların kaynağı budur." (*Agy*, s.7) İşte TDKP'nin hali-i pür melali ve bugün örgüt olarak bulunduğu noktanın kendi ağzından durumu bu. Arkadaşlarımızın erdem ve başarılarını abartma ve hata ve zaaflarını örtme gibi köklü bir geleneğe sahip olduklarını da hesaba kattığımızda, TDKP'nin illegalitesinin hiç de parlak bir durumda olmadığı, 1987'den bu yana — tüm yazılıp çizilenlere karşın— bu alanda bir arpa boyu bile yol alınmadığı anlaşılabilir. Görünen o ki, TDKP'deki iç çürüme Leninist örgütsel normların çiğnenmesinin süreklileştiği, örgüt içinde kendilerinin 'lobi' diyerek mahkum etmeye çalıştığı ahbap-çavuş tekkelerinin, bir anlamda hizip çekirdeklerinin oluşmuş ve yerleşiklik kazanmış olduğu, siyasal polisin gerçekleştirdiği sınırlı saldırıların bile TDKP saflarında ciddi kayıpların ötesinde önemli bir moral bozukluğuna yol açtığı, illegalitenin kendi anlatımlarıyla 'biçimsel ve göstermelik hale' geldiği anlaşılıyor. Ve bütün bunlara bağlı olarak proletaryanın ve diğer emekçilerin demokrasi ve sosyalizm savaşımlarının gelişmesi olanakları konusunda karamsarlığa kapılmış bulunan TDKP'nin artık illegaliteyi kurtulunması gereken bir yük, bir kambur olarak görmeye başladığı ve şimdiden fiilen önemli ölçüde legal bir örgüt haline geldiği anlaşılıyor. Gelinen noktada bu arkadaşların utangaç legalizmlerini de bir yana atarak gerçek niyetlerini neredeyse tüm çıplaklığıyla sergilemeye başlamış olmaları, konumlarının daha berrak bir biçimde

kavranmasını olanaklı kılıyor. Tabanlarını ve devrimci kamuoyunu, Lenin'in anladığı tarzda bir illegal partiden, yani 'yasal ve yarı yasal işçi kuruluşları ağıyla çevrelenmiş parti çekirdeklerinin bir toplamı olan yasadışı bir parti örgütü'nden yana oldukları konusunda ikna etmek için bugüne değin hayli ter döken bu arkadaşlar, şimdi maskelerini indirmiş ve içinde 'hemen hemen herkesin' yer alacağı sözümona bir kitle partisinden yana olduklarını açıklamışlardır. Onlar, *Özgürlük Dünyası*'nın Haziran-Temmuz 1995 tarihli 78. sayısında yayımlanan bir yazıda İP, BSP gibi partileri oportünist ya da tasfiyeci oldukları için değil, grup partileri oldukları için eleştirmekte ve kendilerinin asla bir grup partisinden değil, bir kitle partisinden yana olduklarına yemin billah etmektedirler. Onlar şöyle diyorlar:

"Açık işçi partisi, daha başından kuruluşuna yaklaşım olarak, öncü işçilerin, sınıfın aydınlanmakta olan kesimlerinin, emekçilerin mücadeleci ve ileri unsurlarının, mahallelinin, gecekondulunun, kasaba ve beldelerin etrafında saygı uyandıran, tavır ve tutumlarıyla, yaşamıyla örnek gösterilen 'doğal önderleri' 'sosyalist' ya da demokrat insanların örgütlenmesi olarak kavranmalı, bizzat onların örgütü olarak anlaşılmalıdır. Onlar yerine 'birilerinin' kuracağı bir örgüt değil, bizzat kendilerinin kuracakları kendi kitlesel örgütleri —açık işçi-emekçi partisi— ancak böyle bir parti olabilir. " ('Grup Partisi Mi, Kitle Partisi Mi? ', *Özgürlük Dünyası*, sayı: 78, s. 18)

Devrimci öncünün bir bütün olarak bu denli zayıf olduğu, çok sayıda devrimcinin düzene karıştığı, işçi sınıfı ve diğer emekçilerle komünist ve devrimci hareket arasındaki bağların bu denli zayıf olduğu, devrimci irade ve öncülük misyonunun özendirilmesine ve öne çıkarılmasına bu denli gereksinim duyulduğu bugünkü dünya ve Türkiye ortamında Murat Belge'leri, M. Ali Aybar'ları, D. Perinçek'leri kıskandıracak bir kitle kuyrukçuluğuna sürüklenmeleri, komünizmden uzaklaşmakta olan arkadaşlarımızın içinde bulunduğu durumun neredeyse eksiksiz bir tablosunun çizilmesine olanak veriyor. Ama onlar, devrimci dalganın daha ya da çok daha yüksek olduğu koşullarda bile proletaryanın kıçına secde etmenin, yani kitlelerin kendiliğinden gelme bilincinin önünde eğilmenin ve marksizmle revizyonizm arasındaki sınır çizgilerini kaldırmaya çalışarak sözümona kitlesel partiler kurma hayallerine kapılmanın sonunun hüsran olduğunu unutmuş gözüküyorlar. Varsın unutsunlar! Devrim ve sosyalizm savaşımının yasaları bunu onlara yeniden ve büyük acılar pahasına bir kez daha öğretecektir. Arkadaşlarımız 'yeni' çizgilerine uygun olarak, artık sıkça işiteceğimiz bir deyimle 'sosyalistlere' de şöyle sesleniyorlar:

"Sosyalistlere, şu ya da bu gruptan gelmekliği ya da öyle oluşu önem taşımaksızın 'sosyalistlik' iddiasında olan herkese, aydınlarımıza düşen; varsa, kendi 'sosyalistlik' iddiasının ihtiyaçlarını karşılamak üzere ne yapması

gerektiğine karar vermek tamamıyla kendisine ait olmak üzere, ama bu ihtiyaçlarını ve onları karşılama yol ve yöntemlerini işçi ve emekçilere dayatmaktan kaçınarak, onlara kendi kitlesel politik örgütlerini kurmada yardım etmektir... Bu Türkiye'de hiç denenmedi. İşte fırsat. 'Sosyalistlik' ve 'öncülük' iddiaları, işçi ve emekçilerin kendi politik partileriyle içinde yer alacakları açık sınıf mücadelesinin ateşi içinde kanıtlanmalıdır. İşçi-emekçi partisinde, ne bir grup hesabı, ne de bir başka önkoşul dayatmadan, emek cephesinde yer almak isteyen herkese yer vardır." (*Agy*, s.18) Her şeyden önce, bu pespaye revizyonist örgütsel çizginin hiç de yeni olmadığını, Leninist parti anlayışına açıkça karşı çıkan M. Ali Aybar, M. Belge, —esas olarak Aydınlık çevresinden ayrılanların oluşturduğu— Sosyalist Birlik kümesi vb. tarafından olduğu gibi, sözümona Leninist parti anlayışını savunan Aydınlık, TKEP ve —şimdi de— TDKP gibi bir dizi grup ve kişi tarafından savunulmuş ve savunulmakta olduğunu anımsatalım. Örneğin, Troçkistlerin bir kanadınca bir zamanlar yayımlanmış olan *Patronsuz, Generalsiz, Bürokratsız SOSYALİZM* dergisinin Ocak 1991 tarihli 8. sayısında yayımlanan bir yazıda, aralarında Hava-İş Sendikası Genel Başkanı Atilay Ayçin, Kristal-İş Sendikası Genel Başkanı İbrahim Eren, Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Münir Ceylan, Otomobil-İş Sendikası Genel Başkanı Celal Özdoğan, Deri-İş Sendikası Genel Başkanı Yener Kaya, Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı Fuat

Alan'a şöyle bir soru yöneltiliyordu:

"Türkiye'de yıllardır sadece işçilerin bir partisi yok. Varolan düzenin devamından yana sayısız parti var. Karşı olanların ise hiçbir kitlesel gücü yok. Bu çelişkiyi ortadan kaldırmanın yolu bir an için her türlü kaygıyı bir kenara bırakarak sendikalar ve işçi eylemi temelinde kitlesel bir işçi partisini, **İşçilerin Partisini** inşa etmekten geçmiyor mu? 1961'de 12 sendikacının gerçekleştirdiğini şimdi gerçekleştirmek mümkün değil mi? Bu yapılırsa çok kısa bir süre içinde bütün toplumsal muhalefeti peşinden sürükleyecek ve kısa zamanda Türkiye'nin en büyük örgütü olabilecek bir **İşçiler Partisini inşa** etmek ve ülkenin geleceğini değiştirmek mümkün olamaz mı?" (*Agd*, s.6) TDKP'nin şimdi denemeye giriştiğini çok daha önceden düşünen bu çevrenin sözkonusu soruları yönelttiği sendikacıların hemen hemen hepsinden olumlu yanıt almış olmasına ve benzer görüşler son yıllarda Leninist-Stalinist parti anlayışına açık ya da örtülü bir savaş açmış pek çok anti-Marksist çevre ya da kişi tarafından dile getirilmiş olmasına karşın, sözkonusu parti projesi bağlamında tek bir adım bile atılamamış olmasının nedenleri üzerinde düşünmesi gerekenlerin başında TDKP'nin saflarında yer alan komünist ve devrimci kadrolar geliyor. Daha Ocak 1988 gibi görece erken bir tarihte *Saçak* dergisinin kendisiyle yaptığı bir röportajda Dev-Yol'un eski önderlerinden Taner Akçam şöyle diyordu:

"Bugün grupların, farklı grupların biraraya gelmelerini

ve aritmetik devamlarını reddediyorum... Biraraya gelmenin ölçütü, mücadele içerisinde, mücadele eden insanların biraraya gelmesidir. Bugün işçi, gençlik, kadın, insan hakları gibi bir yığın hareketler var Türkiye'de. Bu hareketler bir çok yeni insanı, bir çok yeni unsuru ortaya çıkartıyor. Bunların hiçbir isini, geçmiş hareketlerin örgütsel yapısının cebine koymak mümkün değildir... Yani derinliğine biraraya gelmeyi düşünüyorum. Bu, aritmetik biraraya gelmekten çok daha zengindir. Böylesi bir biraraya gelişte geleneksel geçmiş örgütlerin çözülmüşlükleri, bu Marksist-Leninist diye bilinen örgütlerin çözülmüşlükleri ve orada boşta kalan kadroların da, eğer mücadele içinde yer alıyorsa, yer almaları da elbette sözkonusu olabilir." ('Taner Akçam'la Söyleşi', *Saçak*, sayı:48, s.17-18)

Grupları değil de, kitleleri ya da daha doğrusu onların görece ileri ve devrim ve sosyalizm düşüncesine açık kesimlerini, doğal işçi ve emekçi önderlerini vb. kucaklayacak bir parti düşüncesi görüldüğü gibi pek de yeni sayılmaz. Hatta, herkesin, "kesinlikle gruplara dayanmadan, ... grup platformunda gruplar birliği üzerinde yürünmeden, ama ancak, işçi ve emekçi öncülerinin şu ya da bu grupla ilişkili olup olmadığına bakılmadan bizzat onlar tarafından kurul" (*Özgürlük Dünyası*, sayı:78, s.18)acak bir açık işçi-emekçi partisi düşüncesi, legalizmin, kuyrukçuluğun ve tasfiyeciliğin şampiyonu Doğu Perinçek tarafından bu tarihten de önce

savunulmuştu. Egemen sınıfların bu kaşarlanmış uşağı, 1986 yılında kendisiyle yapılan bir röportajda şunları söylüyordu:

"Sosyalist parti, geniş bir parti olmalıdır. İşçi sınıfının bütün kanatlarını kucaklayacak bir anlayışla kurulmalıdır. Daha başlangıçta, bütün sosyalistlerin çabalarını birleştirmeye yönelmek çok önemli... Sınıf tutumu budur.

"Ülkemizde saf Marksizm ve 'ilkeli olmak' adına hep tekkecilik, hep dükkancılık yapılmıştır. 'Benim Marksizmim saf, diğerleri lekeli' tavrı, fazlasıyla ham ve cahilcedir; sınıf tutumuyla da bağdaşmaz... Program ve ilke, sınıfı belli bir temelde birleştirmek içindir, yoksa küçük küçük dükkancıklara bölünmek için değil... Teoriler, ilkeler aramıza uçurumlar açan kazmalar, dinamitler değildir; birleşme zeminleridir. Sınıf çizgisi ile tekke çizgisini birbirinden ayırmak gerekir... Oysa bir sınıf partisinin perspektifi, Türkiye'nin on milyonlarca işçisi ve tarım emekçisiyle ve bütün çalışan kitlelerle birleşmek olabilir. Bu amaçla sosyalistler bir program temelinde birleşmeli ve bir çekim merkezi oluşturmalıdırlar...Dünyayı yorumlamak değil de değiştirmek isteyenler, belli görüş ayrılıklarına rağmen birlik için mücadele ederler." (M. Ali Aslan, **Sosyalist Parti Tartışması**, s. 152-53) Görülebileceği gibi, TDKP ne yalnızdır; ne de grupları aşan ya da kanatlı bir parti, bir hizipler konfederasyonu çerçevesinde birleştiren kitlesel bir işçi-emekçi partisi projesinin ilk mucidi! Aralarındaki nüanslar ya da detaya

ilişkin farklılıklar bir yana bırakılırsa, TBKP'den Devrimci Sosyalist Birlik girişimine, SP/İP'den Dev-Yol'culara, BSP'den geçenlerde —sözümona 'sosyalist'lerin daha üst düzeyde birliğine katkıda bulunmak amacıyla —kendisini fesheden SDP'ye kadar tüm revizyonist ve tasfiyeci gruplar ve bireyler yıllardır bu düşüncenin borazanlığını ve pratiğini yapıyorlar. Bu revizyonist birlik önerileri, genellikle farklı 'sosyalist' grupların karşılıklı olarak birbirlerinin aynı parti içinde edimsel ve hukuksal olarak birarada bulunmalarını onama zemini üzerinde yükselmiştir ve yükselmektedir. Bunu yanlış bulan *Özgürlük Dünyası* yazarlarıysa — yazılarının adından ('Grup Partisi Mi Kitle Partisi Mi?') da anlaşılabileceği gibi— grupların dağıtılmasını ve 'sosyalist' bireylerin birleşerek ve işçi ve emekçi önderlerini birleştirerek (daha doğrusu birleşmelerine yardımcı olarak!) bir açık işçi-emekçi partisi kurmayı öneriyorlar. Böylece onların, diğer bir dizi revizyonist grup ve çevrenin kolay kolay dile getirmeye cüret edemeyecekleri bir noktaya, tasfiyeciliğin doruğuna yaklaştıkları anlaşılıyor. Bu arkadaşlar sözkonusu görüşlerini şöyle dile getiriyorlar:

"Farklı grupların farklı 'Marksizm' anlayışlarını ve buradan kaynaklanan bir dizi teorik sorunu tartıştıkları, farklı disiplinlere sahip, çoğu kez grupların yönetim kademelerinde birbirlerinin altından sandalyelerini çekmeye uğraştıkları bir parti, 'öncülük' iddiası bir yana 'sosyalist'lerin gruplar halinde biraraya geldiklerinde işçi ve emekçi kitlelerin örgütlenmesine elverişli bir zemin

oluşamayacağının kanıtı durumundadır." ('Grup Partisi Mi Kitle Partisi Mi?', *Özgürlük Dünyası*, sayı: 78, s. 19 abç) Şimdi bu arkadaşlar öngördükleri partinin "kesinlikle gruplara dayanmadan" ve "grup platformunda gruplar birliği üzerinden yürünmeden" kurulmasında diretiyor, hatta beş grubun birleşmesiyle oluşan BSP'nin "bir partinin ancak nasıl olmaması gerektiğinin örneği" olduğunu belirtiyorlar. Onların, kendi gruplarına özel bir hak ya da ayrıcalık tanınmasını isteyeceklerini düşünemeyeceğimize göre, bundan çıkacak sonuç, bütün grupların ve bu arada kendilerinin de kendilerini dağıtmaları ve bu sözümona açık partiye 'sosyalist bireyler' olarak katılmaları isteminden başka bir şey olamaz. Yazarlarımızın, gerçekten ölçüyü kaçırdıkları ve kendi grupları da içinde olmak üzere grupların varlığının kabulü üzerinde yükselen kanatlı ya da hizipli partinin de gerisinde bir oluşumdan yana çıkacak kadar savruldukları anlaşılıyor. Eğer söylediklerinde içtenlikliyseler ve Dev-Yol'un bir kanadının söylediği gibi amaçları,

"... eski 'DY kalıntılarını', devrim ve sosyalizm kaçkınlarını, 'tasfiyecileri', hainleri vb. toplamak..." ('Devrimci Kitle Partisi-Sol Gruplar', *Yeniden*, sayı:1, s.25) ve TDKP'nin "dışarıdan manipüle edebileceği türden bir parti örgütlemek değilse, böyle yapmaları ve sözkonusu partiye kendi iç disiplinine sahip bir grup olarak değil, bireysel inanç, kanı ve yargılarına göre hareket edecek kişiler olarak katılmaları gerekecektir. Fakat, herkesin de

görebileceği gibi bu, artık tasfiyeciliğin doruk noktasıdır. Bu kadarını önermeye ne BSP'yi oluşturan gruplar, ne Dev-Yol'un çeşitli kanatları, ne de D. Perinçek'in İP'si cüret edebilir.

Peki, bu yeni tasfiyecilerimizin kuracakları, pardon kurulması için işçi ve emekçilere yardımcı olacakları(!) sözümona partinin kitlesel bir parti olacağının, milyonlarca oy toplayacağının şimdiden ilan edilmesi ne anlama geliyor? Bu arkadaşlar, yukarıda sözünü ettiğimiz yazıda şunları da söylüyorlar:

"İP ve BSP, grup partileri olarak seçimlerde kaçınılmazlıkla çok az oy alırlarken, 65 milyonun en az 60 milyonunu kucaklamak üzere, belki bu partilerin aldıkları toplam oy kadar örgütlü güçle yola çıkmaktan başka çaresi olmayan işçi-emekçi partisi, milyonların oyuna talip bir güç merkezi olabilecektir. Bu, bu partinin yalnızca güçlü değil, buradan kaynaklanarak cesaretli oluşunu koşullandıracak temeli sağlamanın da garantisidir." (*Özgürlük Dünyası*, sayı: 78, s.19) Daha, liberal ve reformist işçi-emekçi partilerini kurmadan parlamenter avanaklık belirtileri göstermeye başlamış bulunan bu arkadaşlar, İP, BSP, SİP, SDP gibi partilere itibar etmeyen işçi ve emekçilerin, kendilerinin onlarınkinden hiçbir farkı olmayacağı belli olan parti taslağına akın etmeleri için herhangi bir neden ortaya koyabilirler mi? Gerçi onların sosyal demokrasinin bunalımından sözederken eskiden SHP/CHP'ye giden oyları kendi ne idüğü belirsiz partilerine

çekme hesapları yaptıkları ortada. Örneğin, onlar *Devrimin Sesi*'nin Ocak 1995 tarihli 184. sayısında yayımlanan bir yazıda şöyle diyorlardı:

"Kabaca göz atıldığında, esas olarak SHP tarafından temsil edilen burjuva reformizmi, tümüyle çökmüş durumdadır. Kendisi, egemen sınıflara 'koltuk değneği olma' gücü bir yana; ayakta kalmak için egemen sınıfların destek ve inayetine muhtaç hale gelmiş bulunmaktadır." ('Yeni Bir Sürece Doğru Görevler ve Sorumluluklar", *Devrimin Sesi*, sayı: 184, s. 8) *Özgürlük Dünyası*'nın 78. sayısında ise şu satırları okuyoruz:

"Daha bir kaç yıl öncesine kadar bir dizi sol grup ve solcu, ilerici, demokrat nitelikli çok sayıda insan SHP içinde çalışıp yöneticilik yapar ve SHP-dışı solculuğu, solu, demokrasi mücadelesinini ve özellikle oyları bölmekle suçlarken, bugün bunlardan vazgeçilmesi ve çok sayıda grup ve insanın SHP (CHP)'den ayrılması ve ayrılmakta olması, bugün varılan noktanın olumlu bir göstergesi durumundadır... Yine işçi ve emekçiler yığın halinde sosyal demokrasiden kopmuşlar ve kopmaktadırlar. CHP'nin anketlerdeki oy oranı %7-8'lerde görünmektedir... Sosyal-demokrasi karşısında solcuların, ilerici insanların olduğu gibi, öncü kesimleri başta olmak üzere işçi ve emekçi yığınların konumlanışı, pratik olarak, bir işçi-emekçi partisinin... ayrı ve bağımsız örgütlenmesi lehindedir ve bunun gereğini göstermektedir." ('Grup Partisi Mi Kitle Partisi Mi?', *Özgürlük Dünyası*, sayı: 78,

s.15) Çiçeği burnunda tasfiyecilerimiz SHP/CHP'den kopan ve kopacak olan eski solcular ve işçi ve emekçiler üzerine hesap yapıyorlar. Bir an için, CHP'nin yaşadığı ileri sürülen bunalımın abartılı bir tarzda tanımlanmadığını ve bu partiden kopan işçi ve emekçilerin sol olarak nitelenebilecek partilere yönelme eğilimi içinde olduğunu varsayalım. Böyle bir durumda sözkonusu toplumsal katmanların neden İP, BSP, SİP, SDP gibi partilere ya da Dev-Yol'cuların kuracakları bir partiye değil de bu arkadaşların kuracakları partiye yönelecekleri sorusu hala yanıtlanmamış olarak kalmaktadır. Siz bir tılsımlı tüy taşımadığınıza, palavralarınızın tersine işçi sınıfı hareketi ve sendikal hareket içinde anlamlı bir siyasal etkiye sahip olmadığınıza, giderek daha fazla benzemekte olduğunuz İP, BSP, SİP gibi partilerden daha ileri bir programa sahip olamayacağınıza ve daha militan bir çizgiye yönelmediğinize göre, sözünü ettiğiniz toplumsal katmanlar (CHP'den kopmakta olan eski solcular ve demokratlarla, gene aynı partiden uzaklaşmakta olan işçi ve emekçiler) neden sizi, aslında pek farklı olmayacak diğer partilere yeğlesinler? Kaldı ki, Türkiye'de eskiden Halkçı Parti/SODEP/DSP/SHP/CHP kanadına giden oyların bir bölümü —yarı-bilinçli ya da bilinçsiz bir biçimde— tüm burjuva partilerinden uzaklaşan seçmenlere ait olsa da, bu oyların bir bölümü diğer burjuva partilerine ve özellikle de RP'ye gidiyor. 'Sol' oylar 1987 genel seçimlerinde %33.3'ten 1994 yerel seçimlerinde %24.0'e

inerken, aynı yıllarda RP'nin oy oranı %7.16'dan %19.01'e çıktı. 27 Mart 1994 yerel seçimlerine katılan sözde sosyalist iki parti —İP ve SBP— 'nin her biri de %0.28 gibi son derece düşük oy aldılar. Kuşkusuz bu oy yüzdeleri işçi ve emekçi yığınlarının genel siyasal eğilimine ilişkin bir düşünce oluşturmaya katkıda bulunsa da, bu rakamları tek başına belirleyici veriler olarak kabul etmek son derece aptalca olur. Ne var ki, bu rakamlar gene de CHP'den kopmakta olan 'yorgun solcu'ların ve işçi ve emekçilerin oyları üzerine parlamenter hayaller kurmaya başlamış olanların sefaletini gözler önüne sermeye yeterli.

Şimdiye kadar edindiğimiz deneyimler bize 1980'den bu yana koltuklarına yapışmış gözüken TDKP önderlerinin bürokrat eğilimler taşıyan devrimciler olduğunu düşündürmüştü. Meğer yanılmışız! Son aylarda yazıp çizdiklerine bakılırsa onlar, taban inisiyatifini herşeyin önüne geçiren çok yaman demokratlarmış! Şöyle buyuruyorlar:

"Partimizin aydınları (TDKP önderliği kastediliyor-b.n.), işçi sınıfının aydınlarıdır; varlığını ve geleceğini işçi sınıfına bağlamış aydınlardır, öyle olmak zorundadır. Partimizin ileriye gidişinde, bugün en önemli ölçü, sınıfın ileri kesimlerinde oluşan çevreleri yönetmek değil; onlarla, sınıfın kendi öz partisi olarak birleşmek; bu konuda onlara yardım etme ve yön vermede gösterilen yetenek ve başarıdır, böyle olmak zorundadır." ('Parti Faaliyetini Her Alanda Daha Çok Sınıfa Dayandırarak ve Malederek

Güçlendirelim', *Devrimin Sesi*, sayı:182, s.10) *Özgürlük Dünyası*'nın Haziran-Temmuz 1995 tarihli sayısında yer alan ve içinde herkese bol keseden 'sosyalist'lik, 'Marksist'lik payelerinin dağıtıldığı 'Grup Partisi Mi Kitle Partisi Mi?' başlıklı yazıda ise şu satırları okuyoruz:

"Sosyalistler, doğal ki, kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere işçi ve emekçi hareketinden güç almak gerektiğini bilmelidirler. Ama daha da çok bilmeleri gereken, kendi ihtiyaçlarını işçi ve emekçi kitlelerine, sanki onların ihtiyaçlarıymış gibi dayatmaktan kaçınmanın gerektiğidir... Öncülük, tam da bu demektir." (Özgürlük Dünyası, sayı:78, s.17-18) Hemen bir alttaki paragrafta ise kitlelerin kendi örgütü olması gerektiği söylenen açık parti için,

"Onlar yerine 'birilerinin ' (yani devrimcilerin —b.n.) kuracağı bir örgüt değil, bizzat kendilerinin kuracakları kendi kitlesel örgütleri —açık işçi-emekçi partisi ancak böyle bir parti olabilir." (*Agy*, s. 18) deniyor. Ve yazı şu oportünist ve kuyrukçu sloganla noktalanıyor:

"Devrimciler kendilerini, işçi ve emekçiler kendilerini örgütlesin! Kendisinde cevher gören, devrimcilik ve sosyalistlik iddiasında olan, işçi ve emekçilerin yardımına!" (*Agy*, s.20) Devrimcilerin, işçileri ve emekçileri bir yana iterek, "onların yerine" parti kuracağını söylemek ve böylece siyasal bilinci yeterince gelişmemiş olan işçi ve emekçileri öncülere karşı kışkırtmaya çalışmak son derece gerici ve demagojik bir tutumdur. İşçilerin ve emekçilerin

böylesi bir ahmakça demokratizme gereksinimi asla yoktur ve olamaz. Lenin, devrimci Marksistleri, işçi hareketini 'dışardan itekleme'ye çalışmakla suçlayan bir oportünisti eleştirirken şöyle diyordu:

"Biz profesyonel devrimciler, bu türden 'iteklemeyi' şimdiye kadar olduğundan yüz kez fazla iş edinmeliyiz ve edineceğiz. Ama 'dışardan itekleme' gibi iğrenç bir deyim seçmeniz olgusu —öyle bir deyim ki, işçilerde (hiç değilse sizin kadar bilinçsiz işçilerde) dışardan siyasal bilgi ve devrimci deneyim getiren *herkese* karşı güvensizlik duygusu yaratmamazlık edemez, ve bunların *hepsine* karşı işçilerde içgüdüsel bir direnme isteği doğurmamazlık edemez—, *demagog* olduğunuzu kanıtlar ve demagoglar işçi sınıfının en kötü düşmanlarıdır." (**Ne Yapmalı?**, s.151-52)

Görülebileceği gibi, komünist ve militan devrimci örgütlere düşmanlık, İP, BSP, SİP, Dev-Yol gibi revizyonist, kuyrukçu ve legalist grup ve çevrelere beslenmeye başlanan dostluk duyguları ve burjuvazinin ve faşist diktatörlüğün legalitesine duyulan güven bir doğa yasası kaçınılmazlığıyla uvriyerizm ve popülizm ile birleşiyor. D. Perinçek'lerin, M. Ali Aybar'ların, T. Akçam'ların, S. Aren'lerin vb. ağızlarından duymaya alıştığımız yaveleri şimdi yeni tasfiyecilerimizin ağzından duymaya alışacağımız anlaşılıyor. Dünya ve Türkiye komünist hareketinin bu denli zayıf olduğu, genel olarak dünyada ve özel olarak Türkiye'de devrime ve devrimciliğe soğuk

duruşun hatta bunlardan kaçışın yaşandığı ya da riskleri daha fazla olan illegal çalışmadan legal çalışmanın en sıradan ve en az devrimci alanlarına geçme eğiliminin bu denli güçlü olduğu bir ortamda öncü misyonunun ve militan devrimciliğin bu popülistçe aşağılanışı, başka zaman olduğundan daha da bayağı, daha da gerici bir davranıştır. Lenin bir kezinde yığınları devrimcilere karşı kışkırtmaya çalışan oportünistleri eleştirirken şöyle diyordu:

" Siyasal düşünce Almanlar arasında yeteri kadar gelişmiştir, ve profesyonel olarak eğitilmiş, uzun deneylerden geçmiş ve tam bir uyum içinde çalışan 'bir düzine' denenmiş ve yetenekli lider olmadan (ve yetenekli kişiler yüzlerle doğmaz) modern toplumda hiçbir sınıfın kararlı bir mücadeleye girişemeyeceğini anlayacak kadar siyasal deneyim edinmişlerdir. Almanların da, kendi safları arasında, 'yüzlerce ahmağı' pohpohlayan ve onları 'bir düzine akıllının ' üstünde tutan, yığınların 'nasırlı ellerini ' yücelten ve (Most ve Hasselman gibi) bu yığınları düşüncesizce 'devrimci' harekete sürükleyen ve sağlam ve güvenilir liderlere karşı güvensizlik tohumları eken demagogları oldu. Alman sosyalizmi, ancak sosyalist hareket içinde bütün demagojik öğelere karşı inatçı ve yorulmak bilmez bir mücadeleyi yürüterek büyüyebilmiş ve bugünkü gücüne ulaşmıştır. " (**Ne Yapmalı?**, s.150-51) Emperyalizm, burjuvazi ve gericilik, güvenilir, deneyimli ve yetenekli önderler olmadan devrimci kitle hareketinin her

zaman yenilgiye uğratılabileceğini ya da yolundan saptırılabileceğini çok iyi bilmektedirler. Bu yüzden onlar ve işçi sınıfı ve emekçi halk hareketi içindeki ajanları her zaman devrimci önderleri ve onların inisiyatifini kitlelerin devrimciliğiyle ve kitle inisiyatifiyle karşı karşıya getirmeye ve devrimci önderlerin saygınlık ve otoritesini lekelemeye ve yıkmaya özel bir özen göstermişlerdir. Egemen sınıfların sınanmış ve deneyimli ajanlarından Doğu Perinçek'in,

"İşçi sınıfı 'sol'u sollamıştır. Siyaset yapan işçidir, siyaset yapmayan 'sol'dur. Kendiliğindenciliğin ötesine geçen, kendisi için tarih yapmaya başlayan işçidir. Artçı konumlarda ısrar eden 'sol'dur. İşçi kitlesi bir kurmay gibi hareket etme arayışı içindedir. 'Sol' ise bu eğilimi anlama çabasında bile değildir. " ('İşçi Sınıfı 'Sol'u Solladı', *2000'e Doğru*, 9. Haziran 1991) sözlerinde anlatımını bulan bu popülist ve kuyrukçu yaklaşım TDKP'ye örnek olmamalıydı.

Dipnotlar:

*Proletaryanın devrimci öncüsünün, bütün savaşım biçimlerini kullanması gerektiğini papağan gibi yineleyen bu arkadaşlar bu işi herhalde çok kolay sanıyorlar! Sosyalizmin aydınlatıcı ve örgütleyici etkisi olmaksızın "burjuva toplumu içindeki savaşımın tüm... yöntemleri"nin "proletaryayı... proleter olmayan çeşitli katmanlarla yakın ilişkiye soka"cağını ve "olayların kendiliğinden akışı içine bırakılırsa" yıpranacağını, bozulacağını ve rezilleşeceğini (Bkz. 'Gerilla Savaşı' Marks, Engels, Marksizim, s. 140) söyleyen Lenin 1915'te yazdığı bir broşürde şöyle diyordu:

"Çeşit çeşit parlamentarizm var. Bazıları parlamento kürsüsünü, kendi hükümetinin gözüne girmek için ya da en azından Çheydze grubunun yaptığı gibi her türlü sorumluluktan kurtulmak için kullanıyorlar. Diğerleri ise, parlamentarizmi, sonuna kadar devrimci kalmak, en zor koşullar altında bile sosyalist ve enternasyonalist olarak görevlerini yerine getirmek için kullanır. Parlamento faaliyeti, bazılarına bakan koltuğu sağlar, bazılarını ise hapishaneye, sürgüne, kürek cezasını çekmeye gönderir. Kimileri burjuvaziye, kimileri proletaryaya hizmet eder. Kimisi sosyal-emperyalisttir, kimisi devrimci marksist." (Sosyalizm ve Savaş, s. 39) O, 1920'de Komintern'in İkinci Kongresine sunduğu Tezler'de ise söyle yazıyordu:

"Komünist partiler —özellikle, eski partilerden ayrılarak ve onlara karşı uzun ve sabırlı bir mücadele vererek değil de, eski partilerin yeni tavrı (çoğunlukla lafta) kabul etmesiyle ortaya çıkanlar— parlamenter gruplarına karşı çok kesin bir tavır almalıdırlar; bu gruplar Partilerin Merkez Komitelerinin denetimi altına sokulmalı; esas olarak devrimci işçilerden meydana gelmeli; parlamento üyelerinin konuşmaları Parti basınında ve Parti toplantılarında kesinlikle ve komünist açıdan dikkatle tahlil edilmeli; temsilciler kitleler arasında ajitasyon yapmaya gönderilmeli; İkinci Enternasyonale eğilim gösterenler, parlamenter gruplardan ihraç edilmelidirler, vb." (Kitle İçinde Parti Çalışması, s. 124)

Herhalde okura TDKP'nin komünist parlamenter çalışma anlayışından fersah fersah uzak olduğu, daha doğrusu onun karşıt kutbunda bulunduğu konusunda özel bir açıklama yapmak gerekmiyor. Böyle bir şey ortalama bir Türkiyeli devrimcinin kavrayışı ve bilinç düzeyini küçümsemek, neredeyse ona hakaret etmek anlamına gelirdi. Biz, yalnızca derinleşen sağcılığının, geçmişte yaşadığı derin tasfiyeciliğin ve halihazırda adına layık bir illegal aygıta ve işçi sınıfının ileri öğeleriyle gerçekten devrimci bağlara sahip olmayışının TDKP'nin böylesi taktikleri devrimci bir tarzda kullanabilme hak ve yetkisini bütünüyle

ortadan kaldırdığını anımsatmakla yetineceğiz.

**Bu arkadaşlar Özgürlük Dünyası'nın Aralık 1994 tarihli sayısında yayımlanan 'Yasal Çalışma ve Bolşevik Partisi Deneyimi' adlı yazıda komünist partisinin kendisini hiçbir savaşım biçimiyle sınırlamayacağı, legal çalışmayla illegal çalışmayı birleştireceği yolundaki herkesin bildiği gerçekleri yeniden geveler ve silahlı savaşıma ve illegal çalışmaya saldırırken, Bolşevik Partisi'nin legal olarak yayımladığı Pravda gazetesi örneğine dayanmaya çalışıyor. Aynı yazıda Bolşeviklerin Duma'yı kendi devrimci amaçları için nasıl kullandıklarını da anlatan yazar, okuyucularına açıkça değil de dolaylı yoldan yani oportünistçe vermeye çalışıyor mesajını. Ama Bolşeviklerin Pravda'sı nasıl legal basının devrimci bir tarzda kullanımının en iyi ve neredeyse kusursuz bir örneğiyse, bu arkadaşların kendi 'Pravda'ları da legal basının devrimci-olmayan bir tarzda, reformist ve yarı-liberal bir tarzda kullanımının iyi bir örneğidir. Herhalde, kendi 'Pravda'larının Bolşeviklerin Pravda'sının durumunda olduğu gibi işçi sınıfı başta gelmek üzere emekçi kitlelerinden aldığı destekle ayakta kalacağını, o gazetenin durumunda olduğu gibi olası para cezalarının işçiler tarafından ödeneceğini, dağıtımını ileri işçilerin yapacağını, binlerce ve onbinlerce işçiden mektup alacağını ya da böyle bir konuma ulaşabileceğini hayal etmiyorlardır. Ama hepsinden önemlisi Bolşevik Partisi'nin Pravda'sıyla, arkadaşlarımızın, Pravda'nın karikatürü bile olamayacak gazetelerinin içeriği arasındaki farklılıktır. Pravda'nın içeriği konusunda bir kaynakta şunlar söyleniyor:

"Pravda neden söz ediyordu?

"Her sayıda kapitalistler, onların emrindeki yöneticiler ve ustabaşılar tarafından işçilerin nasıl amansızca sömürüldüklerini, çeşitli baskı metotlarıyla nasıl ezildiklerini ve nasıl aşağılandıklarını, nasıl yaşadıklarını anlatan çok sayıda işçi mektupları basılıyordu. Bu mektuplar kapitalist şartları sert bir şekilde suçluyordu. Pravda, sık sık işsizlerin ve aç işçilerin iş

bulamama umutsutsuzluğu içinde intihara sürüklenişini anlatıyordu.

" Pravda, çeşitli fabrikalarda ve sanayi kollarında çalışan işçilerin istek ve ihtiyaçlarını, işçilerin bu isteklerini elde etmek için nasıl mücadele ettiklerini anlatıyordu. Hemen her sayıda değişik fabrikalardan grev haberleri veriliyordu. Uzun süren ve büyük grevlerde, gazete, diğer fabrika ve sanayi kollarında çalışan işçilerin grevcileri desteklemek için para toplamaları işinin örgütlenmesine yardımcı oluyordu... Bu, işçiler arasındaki proleter dayanışmayı ve tüm işçilerin çıkarlarının bir olduğu bilincini geliştiriyordu." (SBKP(B) Tarihi, s. 188-89) "İşçi sınıfı mücadelesinin görevlerini tutarlı bir Bolşevik görüş açısından" ele alan Pravda ile bu arkadaşların Cumhuriyet ve benzeri gazetelerden pek bir farkı olmayan günlük ve haftalıkları karşılaştırılabilir mi?

Bugün Türkiye Açık Bir İşçi-Emekçi Partisi Kurulabilir Mi?

Bugün Türkiye'de işçi sınıfının, diğer emekçilerin ve Kürt ulusunun demokrasi ve sosyalizm savaşımının gelişimine destek olabilecek, bu savaşımın daha geniş kitleleri kucaklamasına yardımcı olabilecek devrimci bir legal sosyalist parti kurma olanağı var mıdır? *Devrimin Sesi* ve *Özgürlük Dünyası* bu soruya olumlu yanıt veriyorlar. Anımsanacağı üzere TDKP daha 1992'de, legal sosyalist bir partinin kurulması sorununun,

".. pratik bir görev haline, yani genel olarak olabilir bir şey, genel olarak kabul edilmesi gereken bir şey olmaktan, pratik bir görev haline gelme eğilimi kazan"(*Özgürlük Dünyası*, sayı: 44, s. 33) dığını söylüyordu. TDKP'nin daha

1992'de böyle bir olanağın doğmakta olduğunu söylemesine karşın, aradan geçen üç yıllık süre içinde neden bu olanağı değerlendirmek için somut ve açık adımlar atmadığını bilmiyoruz. Konu, Devrimin Sesi'nin ve *Özgürlük Dünyası*'nın 1994 güzünden bu yana çıkan sayılarında üstü örtülü bir biçimde işlendikten ve ısıtıldıktan sonra *Özgürlük Dünyası*'nın Nisan-Mayıs 1995 tarihli 77. sayısında olabildiğince açık bir biçimde ele alındı. 'Gündemleşen İhtiyaç: Açık İşçi-Emekçi Partisi' adlı yazıda şu satırları okuyoruz:

"Bugün açık bir işçi-emekçi partisinin devrimci bir programla yasal olarak kurulmasının koşulları genel olarak var olmakla birlikte, bunun pürüzsüz, engelsiz gerçekleşeceğini düşünmek mümkün değildir...

"Genel olarak yasal imkanları ve bunların kullanılma düzeyini belirleyen şey, ülkenin emperyalist sistemin içindeki yeri, uluslararası ilişkileri, burjuvazinin iç çelişkileri ve esas olarak da devrimle karşı devrim arasındaki çatışmanın düzeyidir." (*Özgürlük Dünyası*, sayı: 77, s. 21-22)

Yazıda daha sonra, faşist diktatörlükle yönetilen Türkiye'de anayasa ve yasalara her gün emekçilerin haklarını daha da törpüleyen maddeler vb. eklendiği, hükümet ve parlamentonun işlevsiz olduğu ve asıl iktidarın MGK'nin elinde olduğu belirtilmekte, bugün fiilen kullanılan olanakların giderek genişleyeceğini mi yoksa tümüyle ortadan kaldırılacağını mı öngörmenin olanaksız

olduğu ve bunu işçi-emekçi cephesi ile sermaye ve diktatörlük arasındaki güç ilişkilerinin belirleyeceği anlatıldıktan sonra şöyle devam ediliyor:

"Türkiye'de siyasal özgürlükler **görünüşte** vardır. Bir anayasa ve yasal 'hukuk düzeni' bulunmaktadır. Bunlar ne denli görünüşte ve fiilen geçersiz olursa olsun, bir anayasa ve yasaların varlığı, yasal açıdan siyasal parti olarak örgütlenmenin yasaklanmamış oluşu, açık bir partinin kullanılabilir bir olanak olabileceğinin ifadesidir... Bir anayasa ve yasaların varlığı ve siyasal parti olarak örgütlenmenin yasal olarak yasaklanmamış oluşu, hukuksal boşluklar ve bunlardan yararlanılabilmesi olanağı demektir. Kuşkusuz '80 Eylülü sonrasının dizginsiz MGK cuntası yönetimi koşullarında, bir açık parti hayal bile edilemezdi... Düzenin bugünkü siyasal-hukuksal örgütleniş biçimi ise, doğal ki, 12 Eylülü takip eden dönemin örgütleniş biçiminden farklıdır ve birinde olanaklı olmayan diğerinde olanaklı olabilimektedir." (s.21-22) Daha aşağıda ise şunlar söyleniyor:

"Mevcut sistem siyasal eylem ve örgütlenme özgürlüğünü genel olarak ve kayıtsız koşulsuz engellemekte olduğunu hukuken ifadelendirmediğine göre...

"... Verili koşullar, **yasal olanakların en verimli tarzda kullanılmasını ve açık araçlarla en geniş kitlelere seslenmeyi** mümkün kılıyor. Ama siyasal gericilik altındaki bir ülkede, yasal koşullara bel bağlamak, yasal araçların

tek ve hatta temel araçlar olduğunu düşünmek son derece vahim bir yanılgı ve açık bir tasfiyecilik anlamı taşır." (s.23, abç). Görüldüğü gibi bu arkadaşlar; Türkiye'deki siyasal özgürlüklerin görünüşte varolduğunu, her şeyin MGK'nin iki dudağının arasında olduğunu vb., herhalde ağız alışkanlığıyla ve adet yerini bulsun kabilinden söyledikten sonra faşist diktatörlüğün legalitesine olan güvenlerini dile getiriyorlar. Neymiş efendim? Anayasa ve yasalar fiilen geçersiz olsalar da -herhalde kağıt üzerinde-varmışlar! Bir anayasa ve yasaların varlığı ve siyasal parti olarak örgütlenmenin yasal olarak yasaklanmamış oluşu(!) legal bir sosyalist partinin kurulmasına olanak veriyormuş! Böylesi pespaye görüşlerin hiç utanmadan ve sıkılmadan kendisini 'komünist' olarak tanıtan birileri tarafından savunulabilmesi, ne denli savrulduklarını, ve oportünizm bataklığına gitme kararlılığını gösterir, o kadar. Bu arkadaşlar, bazı istisnalar dışında bugün dünyanın en gerici, en barbar ve en anti-demokratik rejimlerinin bile birer anayasaya, yasalara, sözümona bir 'hukuk düzeni'ne ve hatta sizin kurmayı amaçladığınız türden 'sosyalist' partilerin açık olarak örgütlenmesine izin verebilecek yasalara sahiptirler. Bilebildiğimiz kadarıyla TBKP de içinde olmak üzere hiçbir reformist ve devrim kaçkını çevre, faşist diktatörlüğün legalitesine, 'hukuk düzeni'ne, anayasasına vb. bu denli bir güven açıklamasında bulunmadı. Düzenin bugünkü 'siyasal-hukuksal örgütleniş biçimi'nin 12 Eylül'ü takip eden dönemin 'örgütleniş

biçiminden farklı' olduğu yolundaki savınız da Türk gerici egemen sınıfları ve onların elikanlı rejimine ilişkin oportünist hayallerinizin ne denli tehlikeli boyutlar kazandığını ele veriyor. Doğrudur; 1980'lerin ikinci yarısından bu yana, yalnızca işçi sınıfının ve kamu emekçilerinin değil, özellikle Kürt halkının kahramanca savaşımının ve kent yoksullarının, gençliğin, emekçi kadınların ve -sizin adeta kin kusarcasına karaladığınız- komünist ve devrimci örgütlerin büyük özverileri, döktükleri kan ve ter sayesinde, son derece sınırlı bir siyasal özgürlükler alanı yaratılmıştır. Ancak, bundan hareketle, sizin o tuhaf ve bürokratik üslubunuzla söyleyecek olursak rejimin 'siyasal-hukuksal örgütleniş biçimi'nde bir değişiklik olmamıştır; daha net ve Marksist bir anlatım kullanmak gerekirse, Kürdistan bir yana bırakılacak olursa, devrim ile karşı-devrim arasındaki güç dengesinde önemli bir değişiklik meydana gelmemiş ve dolayısıyla legal olanakların kullanımı açısından nitel bir sıçrama gerçekleşmemiştir. Bugün Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral bile, Anayasının 51. maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, mülki amirlere 'kamu düzenini bozan' sendikacıları görevden alma yetkisi verilmesi yolundaki çabalara göndermede bulunarak,

"12 Eylül dahi, bu kadar anti-demokratik Anayasa hazırlamadı. " (*Politika*, 27 Haziran 1995) derken, sizin 12 Eylül faşist darbesiyle oluşturulmuş olan sözümona anayasaya ve 'hukuk düzeni'ne bel bağlamanız, verili

koşulların 'yasal olanakların en verimli tarzda kullanılmasını' olanaklı kıldığını söyleyebilmeniz aymazlığınızın ve legalizminizin neredeyse dönülmez noktaya yaklaştığını gösteriyor. Bu arkadaşlara göre, — ikincil ve yan faktörleri bir yana bıraksak bile— herşeyden önce ve hepsinden önemlisi, devrim ile karşı-devrim arasındaki güç dengesi devrimin yararına değil zararına gelişmekte ve Türkiye'deki rejim en temel demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılmasına bile izin vermeyen gerici ve faşist bir rejim olarak kalmaya devam etmektedir. Eğer bu böyleyse ve bu söylediklerine gerçekten inanıyorlarsa, hangi hakla ve hangi cüretle 'açık parti'nin işçi sınıfı hareketini derleyip toparlayabileceğini, faşist ve dinci saldırılara barikat oluşturabileceğini, hatta "Kürt ulusal özgürlük mücadelesinin gelip dayandığı tıkanıklığı aşmasını da olanaklı hale getireceğini" ileri sürmekte, sürebilmektedirler? Bu arkadaşlara, son derece ağır bir sorumluluk altında bulunduklarını, ateşle oynadıklarını, TDKP'nin devrimci birikimini bir kumarbaz cömertliğiyle masaya sürmeye asla haklarının olmadığını anımsatmak zorundayız. Evet, bir yandan, burjuvazi ve gericiliğin saldırısının gitgide yoğunlaşmakta, topyekun bir karaktere bürünmekte, işçi sınıfı ve Kürt halkının savaşımının düşüş ve durgunluk belirtileri göstermekte olduğunu ve Türkiye'de siyasal özgürlüklerin görünüşte var olduğunu söylemek, bir yandan da işçilere ve geniş emekçi yığınlara seslenmenin ve ulaşmanın 'açık parti' dışında bir *politik*

aracının bulunmadığını söylemek yalnızca sıradan bir aymazlık ve oportünizm olmakla kalmaz, düpedüz ihanet ve tasfiyecilik olur. Böylesi bir uğursuz yola girenler Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfı ve halklarına, komünist ve devrimci hareketine ve bizzat TDKP'nin devrimci kadrolarına hesap vermek zorunda kalırlar. Özgürlük Dünyası yazarları Türkiye'de bir anayasa ve yasal 'hukuk düzeni' bulunduğunu, bir anayasa ve yasaların varlığından ve "yasal açıdan siyasal parti olarak örgütlenmenin yasaklanmamış oluşu"ndan hareketle "açık bir işçi-emekçi partisinin devrimci bir programla" kurulmasının olanaklı olduğunu söylerken en berbat yasalcılar olduklarını açığa vuruyorlar. Marks, Engels, Lenin, Stalin ve onların izlerinden gidenler toplumsal pratiğin binlerce kez göstermiş ve göstermekte olduğu gibi, en demokratik burjuva rejimlerinin legalitesine bile güvenilemeyeceğini söylemişlerdi. Kendilerine değil komünist, en azından demokrat sıfatını layık görenler, giderek artan ölçülerde kanını dökmesine karşın bileğini bükemediği Kürt halkının varlığını bile kabul etmemekte hala direten, kangren haline gelmiş olan kamu emekçilerine grevli toplu sözleşmeli sendika hakkını vermemekte inat eden, 12 Eylül rejiminin faşist anayasasında göstermelik bir değişiklik bile yapmayan, yazdıkları yazılardan ve yaptıkları açıklamalardan ötürü demokrat aydınları ve sendikacıları hepse tıkmakta zerrece duraksamayan, tüm dünyanın gözleri önünde Ankara'daki DEP genel merkez binasını

bombalayan ve kapattığı DEP'nin milletvekillerini yakapaça Meclis'ten alıp götüren, Sivas katliamının suçunu Aziz Nesin'e ve yakılarak öldürülen 35 ilerici ve demokrat aydının üzerine yıkmaya çalışan, İHD'lerine adeta illegal örgütmüşçesine davranan, sokak infazlarını günlük ve alışılmış bir olay haline getirmiş bulunan, SDP, İP, BSP, SİP ve en son Demokrasi ve Değişim Partisi gibi partilere bile tahamül edemeyen bir faşist rejimin legalitesine, anayasasına, yasalarına ve 'hukuk düzeni'ne güvenerek legal bir sosyalist parti kurmanın olanaklı olduğunu savunamazlar. Üstelik devrimci bir programla! 1986'dan itibaren başlayan legal sosyalist parti tartışmalarında Sadun Aren, Behice Boran, Doğu Perinçek gibi kişiler bile, 12 Eylül anayasasının ve Siyasi Partiler Kanununun buna izin vermediğini dile getirirken, Türkiye komünist hareketinin bir kanadını oluşturan devrimcilerin, bu anayasa ve yasaların 'siyasal parti olarak örgütlenme'yi yasaklamamış olmasından ve onların 'hukuksal boşlukları'ndan yararlanmaktan dem vurması, en iyimser anlatımla tuhaf kaçıyor. Daha 12 Eylül'den önce Leninist parti öğretisine cepheden saldırmakla ünlenen M. Ali Aybar gibi varolan yasaların legal sosyalist partinin kurulmasını tümüyle engellemeyeceğini savunanlar ise böyle bir yasal olanaktan ya da yasal boşluktan değil, "yazılı olmayan hukuk"un sunduğu olanaklardan ya da boşluklardan sözediyorlardı. Aybar 1986'da bu konuda kendisine yöneltilen bir soruyu şöyle yanıtlıyordu:

"Yazılı pozitif hukukun üstünde, tarihsel gelişmenin yazılı olmayan hukuku var... Sosyalizmi yasaklamak kimsenin haddi değil. Bunun en güzel örneği de, Danışma Meclisinde görüldü. Darbeyi yapanlar ve kurdukları Danışma Meclisinin üyeleri, kuşkusuz sosyalizme karşı idiler. Ama anayasa taslağı tartışılırken, 'Anayasanın sosyalizme kapalı olduğunun' Anayasada açıkça belirtilmesini isteyen bir önerge, Danışma Meclisinde reddedildi... Ve böylece Anayasanın sosyalizme açık olduğu, istemeseler de tescil edildi. " (M. Ali Aslan, **Sosyalist Parti Tartışması**, s. 57) Bu soruna daha devrimci bir tarzda yaklaştığı ya da en azından öyle gözüktüğü dönemde TDKP, çeşitli grupların legal sosyalist parti kurma girişimlerine şiddetle saldırır, onları egemen sınıfların "demokratikleşme güldürüsü"nün figüranları haline gelmekle suçlardı. Örneğin, Devrimin Sesi'nin Mayıs 1988 'de yayınlanan sayısında yer alan bir yazıda şöyle deniyordu:

"Türkiye burjuva demokrasisinin yaşandığı bir ülke de değil. Koyu bir faşist diktatörlüğün hüküm sürdüğü, komünist örgütlenme ve faaliyet bir yana, en sıradan taleplerin bile dile getirilmesinin terörle önlenmeye çalışıldığı, demokratik hakların zerresinin bile olmadığı bir ülkede komünistler ve devrimciler tümüyle illegal örgütlenmek ve faaliyet yürütmek zorundadırlar. İllegal örgütlenme ve faaliyeti 'karalayarak', herkesi 'legaliteye' çağıranlar, faşizme karşı kitlelerin mücadelesini örgütleme ve faşizmi yıkma gibi bir sorunları olmayan, tam tersine,

rejimi savunup korumayı kendilerine baş görev edinmiş olanlardır. Bu çevrelerin faşist 12 Eylül'cü rejimin 'legalite' sine tabi olmaları; onun izin verdiği sınırlar dahilinde örgütlenmeyi, yani 'devrim örgütü' nü değil, 'düzen örgütü' nü savunmaları, siyasal platformlarının rejim platformu olmasındandır. Siyasal platform ve taktiklerinin, faşist diktatörlüğü yıkmanın değil, onu koruyup muhafaza etmenin platform ve taktikleri olmasının doğrudan bir parçasıdır.

"Faşizme karşı mücadele diye bir sorunu olmayanların, onun polisinden, militarist güçlerinden kendilerini korumak diye bir sorunu olmayacağı açık. " ('İllegal Örgütlenme ve Faaliyet Güçlendirilmelidir!', *Devrimin Sesi*, s.65, s. 26-27) Devrimin Sesi'nin Ekim 1989 tarihli sayısında şöyle deniyordu:

"Gizli çalışma sanatını kavramamış, onu uygulamayan bir kadro legal, açık imkanlardan da yararlanamaz. Sapla samanı birbirine karıştırır.

"Sonuç olarak tüm parti örgütlerimize, militanlarımıza, devrimci ve demokratlara çağrı yapıyoruz, ve geçmiş, yaşanan derslerden köklü dersler çıkarılmasını istiyoruz. Türkiye'nin koşulları açıktır, bir yandan düzeniçi, yasal, sözde devrimci, sözde komünist örgütlenmelere giderek daha da icazet tanınırken, diğer taraftan da bizzat faşist diktatörlük tarafından yasalcı, izne tabi eğilimler, akımlar, partiler kışkırtılmakta ve bunların propagandası yapılmaktadır. Diğer yandan ise, bu akım, partiler ve

mücadeleyi çoktan terketmiş ünlü(!) kişiler yasalcılığın propagandasını yapmaktadır." (*Devrimin Sesi*, sayı:82, s.5). Aynı derginin Ekim 1991'de yayımlanan bir sayısında şu satırlar okunuyor:

" 12 Eylül yenilgisi ve gericilik yılları, uluslararası planda 'Gorbaçov revizyonizminin yarattığı dalga, Türkiye'sol' hareketinde zaten temelleri güçlü olan yasallaşma eğilimini güçlendirdi. Faşist diktatörlük önünde alçakça secdeye kapanan H. Kutlu ve N. Sargın'ın TBKP'si, hiçbir zaman illegal devrimci bir örgüt hedeflememiş olan D. Perinçek'in SP'si yanında; Dev-Yol, Kurtuluş gibi reformist eğilimleri de barındıran radikal küçük-burjuva akımlar tümüyle yasal platformlara savruldular. İdeolojik-siyasal çizgilerindeki ideolojik temelin elverdiği ölçüdeki Marksizme ve sosyalizme yakınlık, yerini açıktan burjuva demokratizmine, reformizme ve uzlaşmacılığa bıraktı. " *(Devrimin Sesi*, sayı: 120, s. 4) 1991'in TDKP'sinin 1995'in TDKP'si hakkında ne düşündüğü açık olmalı.

Yazımızın başında sunduğumuz alıntılardan da görülebileceği gibi, *Devrimin Sesi* ve Özgürlük Dünyası açık bir işçi-emekçi partisinin kurulmasını olanaklı kılan koşulları şöyle açıklıyorlardı:

a- Sendika bürokrasisinin, hareket üzerindeki frenleyici etkisi ağır bir darbe yemiştir,

b- Kürdistan'da işçi ve emekçi sınıfların savaşımı güçlenmektedir,

c- İşçi sınıfının, hareketin yönetimini eline almasını olanaklı kılabilecek sendika platformları ve işyeri örgütleri oluşmuş, güçlenmiş ve yaygınlaşmıştır,

d- İşçi ve emekçi sınıflar hareketindeki gelişmeler, burjuva siyasal partilerden kopuşun geliştiğini göstermektedir,

e- Burjuvazinin olanakları daralmakta, sınıfın olanakları gelişmektedir. Bütün bunların bir sonucu olarak açık işçi partisi sözümona bu olanakların derlenebilmesi için gündeme gelmiş bir araçtır. Bu yazının diğer bir bölümünde, eleştirmekte olduğumuz arkadaşların, açık işçi-emekçi partisi konusundaki tasarılarının içeriğinin sessiz bir biçimde değiştirildiğini göstermiştik. Özetle yineleyecek olursak; onlar önceleri Lenin'in öngördüğü bir modeli savunur gözüküyorlardı. Özgürlük Dünyası'nın Nisan-Mayıs 1995 tarihli 77. sayısında iki yüzlü bir biçimde Aydınlıkçıları ve benzer grupları eleştiren arkadaşlarımız, Türkiye'deki faşist diktatörlük ve siyasal özgürlüksüzlük koşullarında, Lenin'in dediği gibi,

"... tek doğru örgüt türünün, yasal ve yarı-yasal işçi kuruluşları ağıyla çevrelenmiş parti çekirdeklerinin toplamı olan yasadışı bir parti örgütü olduğunu" (Tasfiyecilik Üzerine, s. 297) söylüyorlardı. Onlar aynı yazının bir sonraki paragrafında da, Lenin'in sosyal-demokrat partinin (yani komünist partisinin-b.n.) "en açıkta olan çekirdeğinin yaptığı en açık çalışma"nın bile "açıkta yürütülen parti çalışması olarak görüleme"yeceğine ilişkin sözlerini

aktarıyor ve dolayısıyla kurmayı amaçladıkları açık işçi-emekçi partisi'nin de böyle bir parti olduğu mesajını vermeye çalışıyorlardı. (Bkz. 'Yasal Çalışma ve Yasalcılık-2', *Özgürlük Dünyası*, sayı: 77, s. 35) Ama onlar daha o zaman, hatta aylar önce bile belli olan ve Lenin'in ve Bolşevik Partisi'nin adını kullanarak gizlemeye çalıştıkları gerçek niyetlerini aynı derginin Haziran-Temmuz 1995 tarihli 78. sayısında bütünüyle açığa vuruyorlar. Onların kafalarındaki açık işçi-emekçi partisinin, Marksizm-Leninizmle revizyonizm arasındaki sınır çizgilerinin silindiği, Aydınlıkçılardan Troçkistlere, TBKP'lilerden örgütsüz bireylere kadar herkesin, onların deyimiyle tüm sosyalistlerin—ve sözümona işçi ve emekçi önderlerinin-— içinde yer alacağı bir Mevlana tekkesi, her kafadan bir sesin çıktığı şekilsiz ve parti demeye bin tanık gerekecek bir sözde örgüt, devrimci-demokratik bir niteliğe bile sahip olamayacak bir yolgeçen hanı olduğu ve olacağı açıktır. Kurulabilmesi durumunda böyle bir örgüt Bulgaristan KP'nin ve benzer partilerin legal kollarının bir karikatürü bile olamaz.

Geçerken, TDKP'nin legal partileşme girişiminin kendisinden önceki legal partileşme girişimlerinden (SP/İP, TBKP/SBP/BSP, DSB/DİP, STP/SİP vb.) önemli farklılıklar taşıdığını belirtelim. Bu farklılıkları şöyle özetleyebiliriz:

a- Diğerlerinden farklı olarak-ideolojik ve örgütsel çizgisi sağ oportünizmle sakatlanmış olsa da- TDKP komünist bir örgüttür,

b- Gene onlardan farklı olarak TDKP, iyi-kötü işleyen bir illegal aygıta, belli bir illegal örgütlenme ve savaşım deneyimi olan ve işçi sınıfı ve emekçilerle küçümsenmeyecek düzeyde bağları bulunan kadrolara sahiptir. Bu, TDKP'nin, saflarında gelişen ve derinleşen legalist akımın etkisiyle tasfiyeci bir konuma sürüklenmesinin gerek maddi ve gerekse siyasal açıdan devrim ve komünizm güçleri için çok daha büyük bir yitim, burjuvazi için ise çok daha büyük bir kazanç olacağı anlamına geliyor. Bu bakımdan, TDKP'deki sağ oportünist-legalist eğilimin derinleşmesini ve bu örgütün tasfiye edilmesini önlemek için çaba harcamak, komünist ve devrimci örgütler açısından ivedi ve vazgeçilmez bir yükümlülüktür. Görüldüğü kadarıyla TDKP böylesi bir ideolojik müdahale olasılığını ve asıl önemlisi TDKP kadrolarının devrimci bilinç ve reflekslerinden kaynaklanan direnişin yarattığı/ yaratacağı engelleri hesaba katmaktadır. Onun, diğer komünist ve devrimci örgütlere karşı düşmanlığı ve sövgü düzeyine varan saldırganlığı yoğunlaştırması ve legal sosyalist parti girişimini Bolşevik Partisinin deneyimine gönderme yaparak ve sözümona Leninist bir ambalajla pazarlamaya çalışması bundandır. Bir zamanlar,

"Komünist ve devrimci örgütlerin illegal bir örgütler platformu yaratmaları, yığınların hareketine olabilir en güçlü alternatifin yaratılması açısından zorunludur." (Devrimin Sesi, sayı: 93, s. 4) diyen ve kendilerini—ve

TİKB'yi— komünistlerin birliğini oluşturmak için birleşmeye çağıran TKP(M-L) Hareketi, TKİH ve TDKİH'e en ağır sözcüklerle saldıranların ve bu örgütlerle asla bir araya gelmeyeceklerini açıklayanların bugün Perinçek'lerle, Aren'lerle, Töre'lerle, Müftüoğlu'larla, Kaçmaz'larla vb. sarmaş dolaş olmaya hazırlanmaları üzücü, ama aynı zamanda ibret vericidir.

Bu oportünist —ve TDKP'nin tabanını ve devrimci kamuoyunu yanıltmak için gerçekleştirilen— manevrayı sergiledikten sonra, bugün Türkiye ve Kürdistan'da Marksist-Leninist ya da devrimci bir nitelik taşıyacak bir açık işçi partisi ya da işçi-emekçi partisinin kurulmasının koşullarının olup olmadığını tartışmaya geçebiliriz.

Her ne kadar *Devrimin Sesi* ve *Özgürlük Dünyası*, bir açık işçi ya da işçi-emekçi partisinin kurulabilmesini koşullarının olgunlaşmakta olduğunu ileri sürüyor ve bunu, yukarda sıraladığımız a, b, c, d ve e maddelerine dayanarak gerekçelendirmeye çalışıyorlarsa da aslında bu arkadaşların dönem değerlendirmelerinin oldukça karamsar olduğunu, hatta bir panik havasıyla nitelendiğini anımsamakta yarar var. Bu bakımdan, onların bu yazının Giriş bölümünde sunduğumuz dönem değerlendirmeleriyle çelişen,

"Açıkça Türkiye egemen sınıfları, 'politik güçsüzleşmeyle' 'ekonomik iflas ve çöküntüyü' birarada yaşamaktadırlar. 'Yeni bir sürecin eşiğine geliş'in karakteristik özelliği budur." (*Devrimin Sesi*, sayı: 184, s.

8),

"Son dönemde, yürürlüğe konulan saldırıların uluslararası sermaye merkezli olduğunun, en geri bilinçli işçi tarafından dahi çıplak gözle görülür hale gelmesi... sınıf hareketinin hızlı politikleşme eğilimine de işaret etmektedir." (*Devrimin Sesi*, sayı: 188, s. 11 abç) ve

"Burjuvazi olanaklarının son sınırına dayanmıştır." (*Özgürlük Dünyası*, sayı: 77, s. 17) türünden açıklamaları, daha çok mezarlığın yanından geçerken korkusunu bastırmak için ıslık çalan kişinin ruhsal durumuna benzemekte, ama aynı zamanda kendi tabanlarından ve devrimci kamuoyundan—giriştikleri açık parti macerasından ötürü— alabilecekleri eleştirilere karşı sözde bir barikat oluşturma çaba ve niyetini ele vermektedir. Anımsanacağı üzere, onların dönem değerlendirmelerine göre, 1991-92'de işçi hareketinde "belli bir rehavet ve geçici bir süre de olsa bekleme duygusu" görülmüş, kendiğinden-gelme niteliği esas olarak aşılamıyan işçi sınıfı, halk ve Kürt hareketi PKK ve DS tarafından yürütülen "Kör terör kampanyası"nın da etkisiyle gerilemiş, "Kürt-Türk düşmanlaşması eksenine oturan mücadele çizgisi" Türk emekçileri arasında faşist ırkçı ve milliyetçi örgütlerin güçlenmesi sonucunu vermiş, Türki Cumhuriyetler, "Adriyatikten Çin Seddine" ve Bosna Müslümanları motifli propagandalar küçük burjuvazinin bazı kesimlerinin burjuvazi ve gericiliğin kuyruğuna takılmasını sağlamıştır. Onlara göre bütün bu gelişmelerin sonucu olarak,

"Burjuvazi ve gericiliğin saldırısı gitgide yoğunlaşmış ve topyekun bir karaktere bürünmüş olduğu halde; grev ve direniş, grevci ve direnişçi ve grev ve direnişlerde kaybolan işgünü sayıları azalmış; genel grev ve genel direniş dalgaları, hem daha zayıf, hem de daha seyrek görülen dalgalar olarak gerçekleşmiştir. " (*Devrimin Sesi* sayı:184, s. 3) Bu tabloyu tamamlamak için Devrimin Sesi'nin, " ileri işçi kitlesinin çoğunluğunun yaşadığı tasfiye, çözümsüzlük ve örgütsüzlük" ten ve TDKP'nin "bir-iki yıldan bu yana" "hak etmediği ve asla reva görülemeyecek ağırlıkta ve gereğinden sık darbe yemekte" olmasından ve parti örgütlerini "Merkez Komitesini ve Parti varlığını da doğrudan tehdit altına düşüren" güvenlik bozulmalarından yakındığını eklemeliyiz. Oysa 1989-91 döneminde kolay bir devrim beklentisine kapılmış olan bu arkadaşlar çok daha farklı bir dilden konuşuyorlardı.. Örneğin onlar 1991'de şu tür saptamalar yapıyorlardı:

"İşçiler, emekçiler ve Kürt emekçilerinin son on yıldır artan oranlarda mutlak yoksullaşma yaşadığı ve ekonomik zorluklardan bunaldığı; saflarında hoşnutsuzluk ve öfkenin yayıldığı; ve yer yer kaynaşma ve umutsuzlukların patladığı koşullarda burjuvazi ve gericiliğin, yaşamı daha da çekilmez kılacak saldırıları karşısında, *yığın mücadelesinin geri çekileceğini düşünmek gerçeğe gözleri kapamaktan başka birşey olamaz.* " (**Bugünden Geleceğe Dünya ve Türkiye**, s. 90) Daha aşağıda ise şunlar söyleniyordu:

"Nerden bakılırsa bakılsın ve kim ne söylerse söylesin;

gerek işçi sınıfının ve halkın, gerekse Kürt halkının mücadelesi önümüzdeki dönemde her zamankinden daha uygun koşullar bulacaktır. Hareket halindeki işçi sınıfı, toplumun diğer ezilen sınıflarını ve gençliği daha fazla etkileyip harekete geçirme olanaklarının her zamankinden daha geniş olacağı bir döneme girmektedir." (*Devrimin Sesi*, s.91-92) Sözkonusu broşür iyimser değerlendirmelerini şöyle sürdürüyordu:

"Ve bu siyasal durum, önümüzdeki dönemde, Türkiye'yi sert, yaygın, kitlesel ve bugüne kadar görülmedik altüst oluşlara sürükleyen mücadele ve çatışmaların ülkesi haline getirebilecek bir siyasal durumdur. Türkiyenin ve Kürdistanın bugünkü koşullarında bu gerçeği kavramamanın ya bir körlük belirtisi ya da *katıksız oportünizmin ifadesi* olduğunu söylemeye bile gerek yoktur." (*Agb*, s.93,) Daha sonra ise şöyle deniyordu:

"İşçi sınıfının, halkın ve Kürt halkının içinde bulunduğu maddi-manevi duruma ve emekçi yığınların, taleplerini giderek genişleten bir süreç yaşamalarına karşın; diktatörlüğün daha geniş çaplı saldırılara girişmeye mahkum olması, burjuvazi ve gericilik açısından bir 'talihsizlik ' durumudur. Çünkü onun bu saldırıları, işçi, emekçi yığınları uyandıran ve harekete geçiren zıt yöndeki özellikleri çok önce kazanmış durumdadır. " (*Agb*, s. 96-97)

Şimdi okur, kitlelerin yaşam koşullarının kötüleşmesi ile onların savaşımının yükselmesi arasında otomatik bir

paralellik kuran bu arkadaşların daha sonraki yıllarda — yukardaki alıntılarda anlatımını bulan — aynı kendiliğindenci tutumlarını sürdürüp sürdürmediğini merak edebilir. Okurun merakını gidermek ve aslında hiçbir şeyin değişmediğini göstermek için iki pasaj sunacağız. *Devrimin Sesi*'nin, Ekim 1994'te yayımlanan sayısında yer alan bir yazıda şöyle deniyordu:

"Son 5 yılın mücadelelerinin gösterdiği bir diğer gerçek de, işçi sınıfının giderek daha geniş kesimlerinin, kendi sınıf taleplerine ve sorumluluklarına bütün bir revizyonist ve küçük burjuva akımlar güruhundan daha ileri bir bilinçle sahip çıkmakta olduğu gerçeğidir." ('İşçi Sınıfı, Özgürlük ve Demokrasi Taleplerinin En Kararlı Savunucusu', *Devrimin Sesi*, sayı: 181, s. 10) *Devrimin Sesi* ile benzer görüşlere sahip olan *Özgürlük Dünyası*'nın Nisan-Mayıs 1995 tarihli sayısında yer alan 'Yasal Çalışma ve Yasalcılık—2' başlıklı yazıda ise,

"Tarihin tanık olduğu en devrimci ...sınıf olan proletarya, yine tarihin tanıklık ettiği en devrimci dünya görüşüne ve örgüte yataklık etmekten *kaçınamazdı*. Diyalektik ve tarihsel materyalizm...proletaryanın devrimci dünya görüşü olmamazlık edemezdi" (*Özgürlük Dünyası*, sayı: 77, s.28, abç) Sevgili arkadaşlarımızın o tuhaf ve bürokratik üsluplarıyla ve bozuk Türkçeleriyle anlatmaya çalıştıklarının tersine, proleterya Marksizm-Leninizme ve komünist partisine "***yataklık etmekten***" kaçınabilir, diyalektik ve tarihsel materyalizm proletaryanın dünya

görüşü "*olmamazlık*" edebilir. Tabii, olaya yüzlerce yıllık bir tarihsel perspektiften ve kapitalist toplumdan komünist topluma geçişin sonal kaçınılmazlığı açısından baktığınızda ve kendinizi dünyayı değiştirmekle değil, yalnızca yorumlamakla yükümlü bir filozof olarak gördüğünüzde böyle bir anlatım kullanabilirsiniz. Ama, gerçekten dünyayı devrimci bir tarzda değiştirmeye girişmiş olan komünist devrimciler, Komünist Manifesto'nun yazılışının üzerinden hemen hemen 1.5 yüzyıl ve Büyük Ekim Devriminden bu yana neredeyse 80 yıl geçtiği halde dünya ülkelerinin büyük çoğunluğunda işçi sınıfı hareketiyle bilimsel sosyalizmin birleşmemiş olduğunu ***görmemezlik edemezler.***

Herşeyden önce, 1991'in aşırı iyimser değerlendirmelerinin, yerini 1995'in aşırı kötümser değerlendirmelerine bırakmasının, TDKP'in küçük-burjuvaziye özgü yalpalamalarının bir belirtisi olduğunun altını çizmemiz gerekiyor. Anımsanabileceği gibi TDKP 12 Eylül 1980 faşist darbesi öncesi ve sonrasında da buna benzer bir yalpalama yaşamıştı. Faşist darbeden önce, yığın hareketinin ve devrimci hareketin zaaflarını alabildiğine küçümseyen, işçi sınıfının devrimcileşme düzeyini abartan ve sınıfı Türk-İş ve DİSK'ten ayrılarak DSM'lerde örgütlenmeye çağıran TDKP, 1984'de gelindiğinde egemen sınıfların gücünü alabildiğine abartıyor, "Faşizm istese hiçbir hak tanımaz." (**Günümüzün Siyasi Durumu ve Görevlerimiz**, s. 29) diyor ve gene

1984'te yayımlanan ünlü DSP broşüründe,

"Faşizmin çözülmesi bir yana toplumsal temeli daha da genişlemiştir. Cunta bundan güç alarak yeni bir genel saldırıya geçmiştir" türünden karamsar ve teslimiyetçi saptamalar yapıyordu. İkinci olarak, TDKP'nin bu pasajlarda kendini bir kez daha açığa vuran kendiliğindenliğin önünde boyun eğme ve devrimci iradenin rolünü azımsama eğiliminin altını çizmemiz gerekir. Yaşam koşullarının kötüleşmesi, sömürünün yoğunlaşması ve egemen sınıfların baskı ve terörünün artması ezilen ve sömürülen yığınların direniş ve ayaklanmalarının gerçekleşmesi ve patlak vermesinin koşullarını olgunlaştırır ve olanaklarını artırır; hatta yer yer kendiliğinden gelme ve her hangi bir önderlikten yoksun kitle savaşımları ve eylemlerinin patlak vermesine de yolaçabilir. Ama bunun tersinin de olanaklı olduğu, yani yoğunlaşan sömürü ve zulüm karşısında yığınların sessiz kaldığı ya da yılgınlığa ve umutsuzluğu kapıldığı tarihte pek çok kez hatta daha sık görülmüştür. Gerçekten devrimci bir önderliğin olmadığı koşullarda burjuvazi ve gericilik Lenin'in de söylediği gibi en derin bunalımları bile aşabilir ve atlatabilir. Kendiliğinden gelmeliğin önünde kölece boyun eğen tavırları sıkça sergileyen TDKP her devrimci durumun devrimle sonuçlanmıyacağı Leninist önermesini bile tamamen unutmuş gözüküyor. Kürdistan devriminden farklı olarak 1988 -92 döneminde azçok istikrarlı bir yükseliş grafiği sergileyen Türkiye işçi sınıfının kitlesel

savaşımı bu tarihten sonra —1988-92 dönemine göre daha militan nitelikli eylemler gerçekleştirmesine ve egemen sınıfların saldırısına daha fazla hedef olan sınıfın ileri kesimlerinin daha da siyasallaşmasına karşın — belli bir düşüş göstermiştir. Bunda, en azından sınıfın sendikalarda örgütlü bölüğü bakımından 12 Eylül faşist darbesi sonrasında uğranılan ücret kayıplarının 1989-90 döneminde önemli ölçüde giderilmiş olması gibi nesnel faktörlerin yanı sıra, komünist önderliğin ve bilimsel sosyalizmle işçi sınıfının birleşme düzeyinin çok zayıf oluşu gibi öznel faktörlerin son derece önemli bir rolü olduğu söz götürmez bir gerçektir. Stalin,

"Kendiliğindenliğe tapınma teorisi, işçi hareketinin devrimci niteliğine taban tabana karşıttır; bu teori, hareketin, kapitalizmin temellerine karşı savaşıma doğru yönelmesine engel olur, hareketin ancak gerçekleşmesi olanaklı olan ve kapitalizm için "kabul edilebilir" istemler çizgisini izlemesi gerektiği anlamını taşır. Tamamıyla "en az direnme çizgisini" destekler. Kendiliğindenlik teorisi, trade-union'cu ideolojidir.

Kendiliğindenliği yüceltme teorisi, kendiliğinden harekete, bilinçli, planlı bir nitelik verilmesine karşı çıkar, bu teori, partinin işçi sınıfının başında yürümesine, partinin kitlelerin siyasal bilinç düzeyini yükseltmesine, partinin harekete kılavuzluk etmesine karşıdır. Bu teori, hareketin bilinçli öğelerinin hareket seyrini izlemesine engel olmamalarını, partinin kendiliğinden hareketi gözlemekle

yetinmesini, hareketin ardından sürüklenmesini ister. Kendiliğindenlik teorisi, hareket içindeki bilinç öğesinin rolünün azaltılması teorisidir, "kuyrukçuluk" ideolojisidir; bu teori, tüm oportünizmin mantıksal temelidir." ('**Leninizmin İlkeleri**, s.26) diyordu. Gerçi TDKP, 12 Eylül faşist darbesinden sonra boylu boyunca gömüldüğü tasfiyecilik batağından çıkmaya çalıştığı sıralar yaptığı değerlendirmelerde, örgütün yapısına ta 1974'lerde bulaşmış olan kendiliğindencilik hastalığına parmak basıyordu. Ancak aradan geçen süre aşağıdaki pasajda dile getirilen sınırlı eleştirel değerlendirmenin gerçek bir dönüşüme yol açmadığını ve sağ oportünizmin kaynağı olan kendiliğindenciliğin TDKP'nin bakış açısının ideolojik temellerinden biri olmaya devam ettiğini gösteriyor.

"Partimizin yaptığı hatanın kaynağı .... siyasi koşulları, bunun kitleler üzerindeki etkisini, kitlelerin ruh halini, bilinç ve örgütlenme düzeyini vb. gözönüne almayan kaba materyalist anlayıştı....

"Bu kaba mataryalist anlayış, 71'in küçük-burjuva devrimciliğinin iradeciliği eleştirilirken, iradeciliğin karşıtı olarak saflarımızda uç verdi." (**Hatalarımız ve İnkarcı-Tasfiyeci Eğilim Üzerine**, s. 41) Üçüncü olarak da, Kürt ulusal hareketinden yediği ağır darbelerin, olgunlaşmasına büyük ölçüde katkıda bulunduğu çok yönlü bir bunalım yaşamasına, işçi sınıfının, kent ve kır yoksullarının geniş kesimlerinin ve Kürt ulusunun hoşnutsuzluk ve nefret duygularıyla kuşatılmış olmasına karşın burjuvazinin,

egemen sınıfların ve faşist diktatörlüğün, tüm ekonomik ve siyasal rezervlerini tüketmekten uzak olduklarını özellikle belirtmemiz gerekiyor. Eğer bir lafta devrimci değilseniz ve Türkiye ve Kürdistan'da devrim yapmayı ve sosyalizmi kurmayı gerçekten kafanıza koymuşsanız, bunun zorluklarını görmek ve kavramak, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin ileri öğelerine göstermek ve kavratmak ve dahası bunun için gereken bedelleri ödemeye hazır, bükülmez bir devrimci iradeye sahip çelikten bir parti yaratmak ve evet altını çizerek söyleyelim, gerçekten devrimci bir işçi sınıfı yaratmakla yükümlü olduğunuzu kabul etmek zorundasınız. Ve eğer bir lafta devrimci değilseniz, işçi sınıfını ve emekçileri asla, kolay bir zafer kazanacakları yolunda boş hayallerle aldatmamak ve onlara Türkiye'de iktidarı ele geçirmelerinin çok sert, uzun, zorlu ve karmaşık bir savaşımdan başka bir yolu olmadığını anlatmak ve herşeyden önce kendinizi bunun gerektirdiği bir ruh ve kafa yapısına sahip kılmak zorundasınız. Bunu yapamayacakların ve yapmaya yüreği olmayanların asla öncü rolüne soyunmamaları ve göğü fethe çıkacak olan Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfının giderek daha görkemli bir nitelik kazanacak olan demokrasi ve sosyalizm savaşımına gölge etmemeleri hem kendileri, hem de devrim davası için en iyisi olacaktır.

Türkiye de devrim yapmak ve sosyalizm kurmak isteyen bir komünist hareket ya da parti,

a) Aşağıda da değineceğimiz gibi bu ülkede henüz

devrimci ve tüm ezilen ve sömürülen yığınların önderi olması gerektiğinin bilincine varmış ve böyle davranan bir işçi sınıfının bulunmadığını,

b) Halihazırda Türk gerici egemen sınıflarının — Kürdistan'ı esas olarak biryana koyacak olursak— kentlerin ve kırların küçük-burjuva katmanlarının görece geniş bir bölümünün pasif ya da aktif desteğine sahip olduğunu,

c) Egemen sınıfların şimdiden legal ve "illegal " dinsel gerici ve faşist örgütler aracılığıyla devrime, işçi sınıfına, Kürt ulusuna ve diğer emekçilere karşı —ilerde daha geniş ölçüde ve daha sistemli olarak kullanacakları— gerici bir siyasal ve askeri kitle temeli oluşturma seferberliğine giriştiklerini,

d) 12 Eylül öncesinin devrimci fırtınasından ders çıkaran ve Türkiye'de patlak verecek bir devrimin yalnızca faşist diktatörlüğü, işbirlikçi tekelci burjuvaziyi ve emperyalizmi silip süpürmekle yetinemeyeceğini ve hızla tüm sömürücü sınıfları, kapitalizmi ve burjuvazinin devlet aygıtının kendisini tarihin çöp sepetine atacak bir sosyalist devrime dönüşeceğini bilen ya da sezen egemen sınıfların, aralarındaki ayrılık ve didişmelere karşın devrimci ve komünist güçler karşısında ortak bir cephe oluşturmuş bulunduklarını,

e) Türkiye ve Kürdistan'da kurulacak bir işçi ve emekçi sovyetleri iktidarının devrim yangınını, patlayıcı maddelerle

dolup taşan Balkanlar, Ortadoğu ve Kafkasya'ya sıçratmadan edemeyeceğini bilen ABD ve Batı Avrupa emperyalistlerinin —onunla olan sürtüşme ve çelişmelerine karşın— Türkiye burjuvazisi ve gericiliğiyle devrime, komünizme ve Kürt ulusal hareketine karşı stratejik bir bağlaşma oluşturmuş olduklarını ve Türkiye'de devrimin zaferini engellemek için bugün yapmakta olduklarından daha fazlasını yapacaklarını vb. mutlaka hesaba katmak zorundadır.

Bugün Türkiye'de Marksist-Leninist çizgide bir açık işçi partisi ya da en azından devrim ve sosyalizm kavgasının yürütülmesine ve daha geniş işçi ve emekçi yığınlarının savaşıma çekilmesine hizmet edebilecek bir açık işçi ya da işçi-emekçi partisinin kurulmasının koşullarının olup olmadığını hangi verilere bakarak belirleyebiliriz? Bunu, rejimin karakteri, devrim ile karşı-devrim arasındaki güç dengesi, işçi ve emekçi yığınlarının savaşım, bilinç ve örgütlülük düzeyi gibi temel faktörlere bakarak belirleyebileceğimizi söyleyebiliriz. Taktiğin alanına giren bu sorunun yanıtı, aynı zamanda bu temel faktörlerle sıkısıkıya ilişkili diğer bazı ikincil faktörler (bölgedeki ve dünyadaki siyasal güç dengeleri, Türkiye'nin emperyalist sistem içindeki yeri, uluslararası komünist hareketin durumu gibi) de hesaba katılmadan verilemez. Lenin'in dediği gibi,

"Taktik, sözkonusu devletteki bütün sınıf güçlerinin ciddi ve katı bir nesnel değerlendirilmesine olduğu kadar

(ülkenin çevresindeki devletlerin ve dünya ölçüsündeki devletlerin içindeki sınıf güçlerini de hesaba katarak) devrimci hareketin deneyimine de dayandırılmalıdır." ("Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, s.58) Eleştirimizin muhatapları, "faşist ya da otokratik diktatörlük koşullarında" proletarya partisinin yasal olarak örgütlenmesinin tasfiyecilik anlamına geleceğini belirtirken, aslında kendi bindikleri dalı kesmiş, kendi tezlerini kendi elleriyle çürütmüşlerdi. Bu arkadaşların; sendika bürokrasisinin etkisinin zayıfladığı, Kürdistan'da — sözde PKK'nın önderlik ettiği ulusal kurtuluş hareketinin tıkanmasına paralel olarak— işçi ve emekçi sınıfların savaşımının güçlendiği, burjuvazinin olanaklarının daraldığı, hatta onun, olanaklarının son sınırına dayandığı ve en önemlisi sendika şubeleri platformlarında biraraya gelen öncü işçiler kuşağının ve 'namuslu sendikacıların' açık işçi partisinin oluşturulması için yeterli temel oluşturduğu yolundaki tezleri, işin aslına bakılırsa kendilerinin de inanmadığı bir sözümona gerekçeler çorbası oluşturuyor. 26 Kasım 1994'te Ankara 'da 70,000 işçinin yaptığı yürüyüşte Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral'in işçilerce yuhalanması ve kovalanmasından sendika bürokrasisinin işçi hareketi üzerindeki etkisinin ağır bir darbe yediği sonucu çıkarılamayacağı gibi, Malatya'da, Antep'te, Diyarbakır'da vb. işçilerin gerçekleştirdiği ekonomik nitelikteki bir kaç eylemden yola çıkarak, Kürdistan'da işçi ve emekçi yığınların savaşımının

güçlenmekte olduğu ve egemen sınıfların beyaz terörün dozunu arttırmaya girişmelerinden onların olanaklarının son sınırına dayandığı sonucu çıkarılamaz. Gelişmeler, işçi ve emekçi yığınlarının burjuva partilerinden uzaklaşmakta olduğu ve sendika şubeleri platformlarının kişiliğinde bir devrimci proletarya partisinin dayanacağı temellerin oluşmakta olduğu yolundaki boş sözleri de doğrulamıyor.

Türkiye'de adına layık ve gerçekten devrimci bir rol oynayabilecek bir açık işçi ya da işçi-emekçi partisinin kurulup kurulamayacağı sorusunun yanıtlanması bakımından, rejimin karakterinin dayattığı engeller bağlamında söylenecek ya da tartışılacak bir şey olmamalı. En demokratik burjuva rejimlerinin legalitesine bile güvenmeyen ve oralarda bile mutlaka bir illegal aygıta sahip olması gereken komünistler ve sınıf bilinçli proletarya -legal olanaklardan yararlanmayı reddetmeksizin- Türkiye gibi gerici ya da faşist diktatörlüklerin hüküm sürdüğü ülkelerde esas olarak illegal bir parti örgütlenmesine sahip olmak zorundadırlar. Konuya devrimle karşı-devrim arasındaki güç dengesi ve işçi ve emekçi yığınların savaşım, bilinç ve örgütlülük düzeyi açısından yaklaştığımızda neler görüyoruz? Her şeyden önce Türkiye işçi sınıfının -geçmişten bu yana bir dizi militan eylem gerçekleştirmesine ve ezilen ve sömürülen yığınların demokrasi ve sosyalizm savaşımına önderlik edebilecek biricik sınıf olduğunu pek çok kez ortaya koymuş olmasına karşın- bilimsel sosyalizmin

ışığıyla aydınlatılmış olmaktan çok uzak olduğunu not etmeliyiz.

Lenin, "Her ülkede, işçi sınıfı hareketinin sosyalizmden ayrı olarak var olduğu, her birinin kendi yolunda gittiği bir dönem vardır; ve her ülkede bu ayrılık hem sosyalizmi ve hem de işçi sınıfı hareketini zayıflatmıştır. Bütün ülkelerde ancak sosyalizm ve işçi sınıfı hareketinin birleşmesi her ikisi için de sağlam bir temel yaratmıştır. " ('Hareketimizin Acil Görevleri', **Kitle İçinde Parti Çalışması** s. 12) diyordu. Türkiye'de bilimsel sosyalizmle işçi sınıfı hareketinin ayrı olarak varolduğu, her ikisinin de kendi yolunda yürüdüğü süre fazlasıyla uzun olmuştur. Bu, bir yandan bilimsel sosyalizmin kendi doğal sınıf tabanından, işçi sınıfından ayrı olarak kendini varetmeye çalışması ve dolayısıyla dar ve etkisiz bir hareket olarak kalmasına olduğu gibi, işçi sınıfı hareketinin de burjuvazinin ve onun ajanları olan sendika bürokrasisinin ve revizyonizmin etkisi ve güdümü altında güçsüzlüğe mahkum olmasına yol açmıştır. Kendi ülkesinin işçi sınıfı hareketinin bu özgün niteliğini hesaba katmak zorunda olan Türkiye komünistleri, bir yandan sınıf-dışı devrimciliği, işçi sınıfının tarihsel rolünü kavramayan ve yadsıyanlara, yarı-proletaryaya, küçük burjuvaziye, köylülüğe, gençliğe vb. devretmeye çalışanlara, ama bir yandan da TDKP gibi Türkiye işçi sınıfı hareketinin tarihsel evriminin özgün niteliklerini kavramayan ve dolayısıyla adeta - zaman zaman dil ucuyla tersini söylese de— işçi sınıfında kendiliğinden-gelme bir devrimcilik olduğunu

varsayan ve komünist öncünün sınıfı aydınlatma ve onu bilinçlendirme yolundaki sorumluluğunu yadsıyanlara karşı savaşım vereceklerdir. Marksist-Leninistler, işçi sınıfını sendika bürokrasisinin, burjuva muhalefetinin ve revizyonizmin ellerine bırakan öncellerinin ve kendilerinin tarihsel ve güncel sorumluluk, yetersizlik ve suçlarını asla gizlemeksizin işçi sınıfının ve onun ileri kesimlerinin faşizme, gericiliğe ve burjuvaziye ve onun rezil ve iğrenç rejimine ve uygulamalarına neden bu kadar az tepki gösterdiğini hem sorgulamak, hem de siyasal ve örgütsel planlarını kurarken hesaba katmak zorundadırlar. Türkiye işçi sınıfının Kürdistan'ın yakılıp yıkılmasına ve Kürt halkının kanının oluk oluk akıtılmasına, devrimcilerin sokaklarda, evlerde, mahallelerde güpegündüz hem de faşist sürülerin eşlik ettiği gösterilerle kurşuna dizilmesine, cezaevlerinin devrimci tutsaklar için bir cehennem haline getirilmesine, insanları diri diri yakacak kadar azgınlaşan dinsel gericiliğin yükselişine, Gazi emekçilerine vb. yönelik saldırılara sessiz kalması ya da sesini yeterince yükseltmemesi ve bu anlamda bir yere kadar gerici egemen sınıfların suç ortağı olması bir olgudur. Lenin,

"Eğer işçiler, hangi sınıfları etkiliyor olursa olsun, zorbalık, baskı, zor ve suistimalin her türlüsüne karşı tepki göstermede eğitilmemişlerse ve işçiler bunlara karşı, başka herhangi bir açıdan değil de, sosyal-demokrat (=komünist) açıdan tepki göstermede eğitilmemişlerse, işçi sınıfı bilinci, gerçek bir siyasal bilinç olamaz. " (**Ne Yapmalı?**, s.89)

diyordu. 1987 NETAŞ direnişinden bu yana gerçekleştirdiği bir dizi kahramanca eyleme, bu eylemler içinde toplumun diğer ezilen ve sömürülen sınıf ve katmanlarını çevresinde birleştirme ve peşinden sürükleme yeteneğine sahip olduğunu göstermesine karşın komünist bir önderliğe ve geçmişten devralınmış güçlü ve militan bir devrimci savaşım geleneğine sahip olmayan Türkiye işçi sınıfının, bırakalım diğer sınıf ve katmanlann uğradıkları baskılara karşı çıkmak, henüz kendi sınıf dayanışmasını yaşama geçirmede, sınıfın farklı bölüklerinin burjuvaziye ve faşist diktatörlüğe karşı birleşik direnişini örgütlemede böylesine yetersiz kalması, kurulmuş olduğu 1952 yılından bu yana emperyalizme ve Türk kapitalizmine hizmet eden ve işçi sınıfına sayısız kez ihanet etmiş, onu her kezinde arkadan hançerlemiş ve 12 Mart ve 12 Eylül faşist darbelerini açıkça desteklemiş olan Türk-İş çetesini hala sırtında söküp atamamış olması, İstanbul, İzmir, Adana, Ankara gibi büyük kentlerde —diğer emekçilerle birlikte— işçi sınıfının önemli bir kesiminin dinsel gericiliğin partisi RP'ne oy vermesi vb., Türkiye'nin ve Türkiye işçi sınıfının gerçeğidir. Bu durum komünistleri korkutmuyor. Onlar işçi sınıfının kapitalist toplumun en devrimci, hatta tek gerçek devrimci sınıfı olduğunu, içinde bulunduğu nesnel koşulların onu sömürünün ve özel mülkiyetin her türünün uzlaşmaz düşmanı yaptığını biliyor ve siyasal ve örgütsel çalışmalarının genel planını da buna göre oluşturuyorlar. Ama onlar işçi sınıfının kendiliğinden devrimciliğine ilişkin

hayaller de kurmuyorlar. Durmaksızın sosyalist devrime evrilecek olan Türkiye devrimine önderlik etme yeteneğine sahip olan Türkiye işçi sınıfını burjuvazinin ve onun ajanlarının boyunduruğundan kurtararak kendisi için sınıf haline getirme ve böylece Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu proletaryası ve halklarının devrimlerine büyük bir itilim verecek olan Türkiye devrimini gerçekleştirmesi için sınıfa rehberlik etme gibi son derece güç, ama aynı derecede görkemli bir görev bekliyor onları. Komünistler bu görevin güçlüklerinden yılgınlığa kapılmak ve *Devrimin Sesi* ve *Özgürülk Dünyası* yazarlarının önerdiği türden oportünist ve kestirme yollar aramak durumunda değillerdir. Lenin'in legal ve illegal çalışmayı ne pahasına olursa olsun birleştirmek, legal çalışma üzerinde illegal parti ve onun işçi örgütlerinin kesin denetimini kurmak için sistemli ve kararlı bir çaba harcanması gerektiğini söyledikten sonra eklediği gibi,

"Bu hiç de kolay değildir; fakat genelde proleter devrimi 'kolay' görevler, 'kolay' savaşım biçimleri tanımaz ve tanıyamaz." ('Greetings To Italian, French and German Communists', **On the International Working Class and Communist Movement**, s. 316) Bu arkadaşlar burjuva partilerinden kopan halk yığınlarının istemlerini dile getiren bir açık alan örgütlenmesinden yoksun olan toplumsal muhalefet kesimlerinin ve yoğunlaşan faşist-dinci saldırılara ve faşist-dinci akımların sokağa, okula ve mahalleye egemen olma çabalarına ve kontrgerilla cinayetlerine karşı

koyma gereksinimi duyan emekçilerin, kent yoksullarının ve aydınların bir açık partiye gereksinim duyduğunu ve işçi sınıfı hareketinin içinde barındırdığı olanakların böyle bir partinin kurulmasını dayattığını düşünmektedirler. Onlar şöyle diyorlar:

" ... hareket, içinden, sınıf hareketini ilerletecek devrimci bir taktik çizgiyi benimseyen bir öncü kuşak çıkarmıştır. Bu devrimci işçi ve sendikacılar, eldeki araçların burjuvaziyi geriletmeye yetmediğini görmektedirler. Çeşitli ortaklaşma ve dayanışma örnekleri ortaya koysa da her biri kendi kanalında akan işçi ve memur hareketinin yanısıra Kürt hareketinin ortak bir platformda birleştirilmesi ihtiyacı, artık daha çok işçinin ve sendikacının gördüğü bir gerçektir." ('Gündemleşen İhtiyaç: Açık İşçi-Emekçi Partisi', *Özgürlük Dünyası*, sayı:77, s.20) *Devrimin Sesi*'nin Kasım 1994'te yayımlanan 182. sayısında yer alan bir başka yazıda,

"Bugün sendika şube ve temsilciler platformlarının önünde işçi sınıfının eyleminin birliğini sağlama şansına sahip olma gibi önemli bir olanak da bulunmaktadır.

...

"Şimdi sınıf bilinçli öncü işçilerin ve mücadeleden yana sendika yöneticilerinin önünde, Şubeler Platformunun aldığı kararları, fabrika ve işyerlerine taşımak, geniş işçi yığınları ile tartışmak, onları sermaye ve devletin saldırılarına karşı mücadeleye çekmek gibi son derece önemli görevler vardır. " ('İşçi Sınıfı Sermaye ve Devletin Saldırılarını Birliğini ve

Örgütlülüğünü Sağlayıp Geliştirerek Püskürtebilir', *Devrimin Sesi*, sayı: 182, s. 2) Aynı yazıda İSŞP'nun Ekim ayı ortasında yaptığı iki toplantıda sınıfın ileri kesimleri arasında geleneksel sendikal anlayıştan kopma ve sınıfa yönelme konusunda olumlu ve önemli adımlar atıldığı müjdesi veriliyor! Devrimin Sesi'nin Şubat 1995'te yayımlanan 185. sayısında yayımlanan 'Gölge Etmeyin' başlıklı yazıda ise egemen sınıfların saldırılarının "sınıf hareketinde etkinliği giderek artan" (!) SŞP'na ve TDKP'ye yöneldiği ve diğer bazı devrimci grupların bu saldırıların bir parçası oldukları ileri sürüldükten sonra şunlar söyleniyor:

"Son üç-dört yılın mücadeleleri göstermektedir ki; 'Şubeler Platformu' karşısında tutum; sınıfa karşı sorumluluğun, sınıfın pratik eylemini kavrama ve geliştirme, ona güç ve destek verme yetenek ve özelliğinin somut bir göstergesi; mihenk taşı olmuştur. " (*Devrimin Sesi*, sayı: 185, s. 2)

Engels, **Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm** adlı yapıtının Giriş'inde " The proof of the pudding is in its eating" ("Çöreğin -varlığının- kanıtı yenmesindedir.") diyordu. Arkadaşlarımızın bu denli övüp yücelttikleri SŞP'larına yakından bakıp onları toplumsal pratiğin kantarına vurduğumuzda ne görüyoruz? Türk-İş, Hak-İş, DİSK gibi sendika konfederasyonlarının sınıfın gereksinimlerine tümüyle sırtlarını döndükleri bir ortamda, onun ileri kesimlerini ya da öğelerinin basıncıyla ortaya çıkan bu örgüt biçimi, gerçekten de, legal bir proleterya

partisinin oluşmunun temellerini içeriyor mu? İleri işçilerin SŞP'larında biraraya gelmesi, sınıfın önündeki sorunları tartışması ve bazı demokrat sendikacıların da desteğiyle sendika bürokrasisi üzerinde belli bir devrimci baskı öğesi oluşturması kuşkusuz olumludur. Ancak, bu organların bir eylem aracı olmaktan çok bir konuşma, tartışma ve hatta iç dökme platformları haline gelmekte oldukları, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin kitlesel eylemini ilerletmeye çok sınırlı bir katkıda bulundukları asla gözardı edilemez. Ankara'da DEP genel merkezi bombalanırken, DEP milletvekilleri yakapaça gözaltına alınırken, İstanbul 'da *Özgür Ülke* gazetesi havaya uçurulurken ve Kürdistan yakılıp yıkılmaktayken SŞP'ları ne yapmışlardır? Temmuz 1993'de Ankara'da ve İstanbul'da 1 milyona yakın işçi, emekçi ve anti-faşist, güçlü ve militan gösterilerle Sivas katliamını protesto ederken SŞP'ları neredeydi? Kamu emekçilerinin 20 Temmuz 1994, 20 Aralık 1994 ve en son Haziran 1995'te gerçekleştirdikleri dev boyutlu eylemler sırasında SŞP'ları nasıl bir tutum aldılar? Kağıthane, Gebze, İskenderun, Şişli, Eminönü vb. belediye işçileri, Yurtiçi Kargo, Aras Kargo, Tuzla deri, Zonguldak maden, Diyarbakır karayolu, Antep konfeksiyon, Cibali Tekel, Kırşehir PETLAS, Karabük Demir-Çelik, Kartal Polisan Topkapı ambarlar vb. işçileri direnirken SŞP'ları ne gibi işlerle uğraşıyordu? Gazi direnişi, Okmeydanı ve Nurtepe direnişi sırasında, yargısız infazlara karşı kayıp ailelerinin eylemleri sırasında vb. SŞP'larının daha önemli işleri mi

vardı? Dolayısıyla, Özgürlük Dünyası'nın anlatımıyla, SŞP'nın yeri ve rolü "işçi ve emekçilerin kitlesel örgütlenmesi ve mücadelesinin kantarına" vurulduğu, ona yüklenen misyon "açık sınıf mücadelesinin ateşi içinde" sınavdan geçirildiği zaman ortada pek de övünülecek bir tablo olmadığı görülecektir. O halde yazarlarımız, SŞP'ları karşısında alınan tutumun, sınıfa karşı sorumluluğun, onun eylemini geliştirmenin mihenk taşı olduğunu söylediklerinde hem suçlu hem güçlü durumuna düşmekte, pasifizmlerini ukalalıklarıyla katlamaktadırlar. Bu arkadaşlar, komünist partisi de içinde olmak üzere, sınıfın bütün örgütlerinin onun yakın ve uzak hedefleri için savaşımına devrimci ve militan bir tarzda önderlik etmek ve katkıda bulunmakla yükümlü olduğunu ve herkesin işte bu sınavdan yüzünün akıyla çıkmak zorunda olduğunu unutmuş gözüküyorlar. SŞP'larını ve buralarda yer alan ileri işçileri, işyeri temsilcilerini ve şube yöneticilerini hem bir siyasal eleştiriye tabi tutmak, hem de devrimci pratiğin içinde ve onun yardımıyla ileriye doğru itmek görevinin yerine, onlara dalkavukluk etmeyi ve onların zaaflarıyla uzlaşmayı geçirmek, sınıfın öncüsü değil, artçısı olmak demektir. SŞP'larının çizgisi devrimci bir eleştiriye tabi tutulmadan, onun pasifist ve bürokratik hastalıkları kitlelerin eylemi içinde aşılmadan bu organlar bugün oynamakta oldukları sınırlı devrimci işlevleri de oynayamayacak ve tüm siyasal etki ve otoritelerini yitireceklerdir. TDKP, SŞP'ları içinde sahip olduklarını

varsaydıkları güç ve etkiye dayanarak kurmayı tasarladıkları bir açık işçi ya da işçi-emekçi partisi, bir yandan TDKP'yi SŞP'larında yer alan sol kanat sendika bürokratlarının ekonomist ve sendikalist çizgisine daha fazla yaklaştırırken, bir yandan da TDKP'nin sağcı, pasifist ve kuyrukçu yöneliminin SŞP hareketini daha da sağa çekmekten ve ortaya liberal ve reformist bir sözde işçi ya da işçi-emekçi partisi çıkarmaktan başka bir sonuç veremez. Tabii böyle bir siyasal ucubeyi yaratmayı başarabilirlerse! Daha devrimci bir konumda olduğu zamanlar, TDKP SŞP'larına çok daha gerçekçi ve eleştirel bir tarzda yaklaşıyordu. *Devrimin Sesi*'nin Aralık 1990'da yayımlanan 100. sayısında yer alan bir yazıda SŞP'ları hakkında şunlar söyleniyordu:

"Bölgede çok önemli gelişmeler yaşanıyor, emperyalist savaş kapıyı çalıyor...Bu savaşın en pervasız ve en aşağılık savunucularından, en ateşli destekçilerinden biri olan Türkiye, savaş elbiselerini giyiyor. Daha bugünden, zamlarla, vergilerle, kitlesel işten atmalarla 'Körfez krizi'nin tüm yükleri işçi ve emekçi yığınların sırtına bindiriliyor... Hem sömürü ve hem de baskı ve saldırılar giderek daha ağırlaşıyor ve şiddetleniyor... Bunlar gelişmenin sadece bir yönü, madalyonun bir de diğer yüzü var. İşçi sınıfının, emekçi yığınların, gençliğin, Kürt halkının mücadelesi bir yükseliş içinde; iş durdurma, grev, direniş, boykot, gösteri eylemleri gittikçe yaygınlaşıyor. 300 bin civarında işçiyi kapsayan toplu sözleşmelerin büyük bölümü uyuşmazlıkla

sonuçlanmış durumda; yaygın grevler, daha da önemlisi genel grev ve genel direniş gündemde.

"Tüm bu gelişmeler karşısında sendikalar platformu ne yapıyor? Tek kelime ile hemen hemen hiç. Arada yapılan basın açıklamalarının ya da kağıt üzerinde kalan bazı kararların alınmasının ötesinde, sessizlik yeğleniyor. Toplantıların yapılması dahi sorun oluyor; toplanıldığında ise konuşulup-tartışılıp dağılınıyor. Şubelerce ve platform olarak, emperyalist savaş hazırlıklarına, zamlara, işten atmalara, yoğunlaşan sömürüye ve baskılara karşı ortak bir faaliyet ve mücadele içine girilmesi; temsilcilerle, işçilerle toplantılar yapılması, kararlar alınması vb. gibi yapılan öneriler sudan gerekçelerle geri çevriliyor, geçiştiriliyor veya sadece lafta benimseniyor. Platform olarak bağlayıcı kararların alınması ve alınan kararların hayata geçirilmesinin örgütlenmesi esas olarak sözkonusu olmuyor. Sonuç olarak, sendikalar platformu devrimci biçimde işlemiyor." ('Sendikalar Platformu'nun Önündeki İki Yol', *Devrimin Sesi*, sayı: 100, s. 8) O günden bu yana geçen süre içinde SŞP'nin eyleminin içeriğinde herhangi bir önemli değişme ve ilerleme olmadığına göre, olanın TDKP'nin SŞP'larının çizgisine doğru gerilemesinden başka bir şey olmadığı açıktır. İşçi sınıfı davası adına yola çıkan ve bir iddiaya sahip olan her kişi, örgüt ve parti devrimci pratiğin sınavından başarıyla geçmek zorundadır. Lenin, İkibuçukuncu Enternasyonal diye bilinen Bern Enternasyonali'ni eleştirirken şöyle diyordu:

"'Bern' Enternasyonalinin en büyük tehlikesi, proletarya diktatörlüğünün söylem olarak kabulüdür. Bu insanlar, işçi hareketinin başında kalabilmek için her şeyi kabul edebilirler. Şimdi Kautsky proletarya diktatörlüğüne karşı olmadığını söylüyor! Fransız sosyal-şovenistleri ve "Merkezcileri' proletarya diktatörlüğünden yana kararlara imza atıyorlar!

"Fakat onlar bir nebze güvene bile layık değiller.

"Gerekli olan söylem olarak kabul değil, fakat eylemde reformizm siyasetinden, burjuva özgürlük ve burjuva demokrasisine ilişkin önyargılardan tam kopuş, devrimci sınıf savaşımının gerçekten yürütülmesidir." ('The Tasks of the Third International', **The Communist International**, s.51) Evet, Türkiye komünistleri de, işçi hareketi ve sendikal hareket içindeki yerlerini, koltuklarını yitirmemek için gerektiğinde en devrimci açıklamaları yapma, en devrimci kararların altına imza atma esnekliğine ve 'yeteneğine' sahip olduklarını kanıtlamış olan sendika bürokratları ve küçük-burjuva reformistleriyle, işçi sınıfının gerçek temsilcileri ve sınıfa yakınlıklarını yalnızca söylemde değil, eylemde de gösteren ilerici sendikacılar arasında ayrım yapmayı öğrenmeden, ama daha da önemlisi fabrikalar ve işletmeler düzeyinde hücreler, işyeri komiteleri vb. biçiminde proleter örgütleri yaratmadan ve sınıfın hareketine bu örgütlere dayanarak aktif bir tarzda müdahale edebilecek düzeye ulaşmadan SŞP'larından gerçekten devrimci bir biçimde yararlanamazlar.

TDKP'li arkadaşlar devrimci nitelik ve potansiyelini büyük ölçüde abarttıkları SŞP'larının ve oralarda temsil edildiğini düşündükleri "öncü işçi kuşağı "nın yozlaşmasına ve daha geri mevzilere çekilmesine izin verilmemesi gerektiğini düşünüyor, bunun yolunun da "devrimci sınıf hareketinin politik bir hareket olarak kendini ifade etmesin"den ('Yeni Bir Sürece Doğru Görevler ve Sorumluluklar', *Devrimin Sesi*, sayı: 184, s.10) geçtiğini savunuyorlar. Ama bunun hiç de yeni bir düşünce olmadığını söylemeliyiz. Doğu Perinçek'in SP'si bundan yıllarca önce şunları söylüyordu:

"Buna karşılık 1989 Baharı, işçi temsilcileri ve şube yönetimleri düzeyinde genç bir sendika görevlileri kuşağı yarattı...

"Ancak tecrübelerimiz bize şunu öğretti: Bu yeni kuşak sendika önderleri, örgütlü bir sosyalizme yönelmedikleri zaman, kabuk bağlıyor ve düzen içi konumlara sürükleniyorlar...

"Sosyalist Partinin çizgisi, işçi sınıfının önderlerini mücadele zemininde örgütlemektir. ...İşçi hareketinin sendikalarda, sendika platformlarında vb. örgütlenmesindeki gevşeklik ve yetersizlik mücadele biçimleri ilerledikçe daha çıplak olarak açığa çıkıyor. " (**Sosyalist Parti Program ve Siyasi Çizgi**, s. 96-97) Perinçek ve ortaklarının yıllar önce tutulmasını öğütledikleri yola girmek TDKP'ye hiçbir şey kazandırmayacaktır.

Türkiye (ve Kürdistan)da devrim ile karşı-devrim arasındaki çelişmeler son derece keskin olmasına, Kürt ulusal hareketinin kişiliğinde güçlü, kent yarı-proletaryasının, kamu emekçilerinin, gençliğin kişiliklerinde daha zayıf bağlaşıklara sahip olmasına, Türkiye'nin kırsal alanlarında yoksul ve küçük köylü yığınlarının kişiliğinde henüz uyuklamakta olan destek güçleri bulunmasına, 1987'den bu yana bir dizi önemli eylem ve direniş gerçekleştirmiş olmasına ve gelişmekte ve yaygınlaşmakta olan SŞP'ları gibi bazı mevziler oluşturmuş olmasına karşın, işçi sınıfının savaşım, bilinç ve örgütlenme düzeyi hayli geri düzeydedir. Genellikle ekonomik istemlerle giriştiği savaşımlarda militan niteliğini ve tüm emekçi sınıf ve katmanlara önderlik etme potansiyeline sahip olduğunu fazlasıyla kanıtlamış olmasına karşın işçi sınıfı, ne Türk-İş çetesi başta gelmek üzere sendika bürokrasisinin boyunduruğunu kırabilmiş, ne de burjuva partilerinin ve burjuva devletinin ideolojik ve siyasal etkisinden anlamlı ölçüde bir kopuş yaşamıştır. Komünist ve militan devrimci örgütlerin işçi sınıfı saflarındaki etkisinin boyutları, makro düzeyde, yani Türkiye ölçeğinde ele alındığında hala çok küçüktür. Zaten burjuvazinin ve devletin, gerek işçi sınıfının kazanılmış haklarını gasbetme konusunda (sıfır sözleşmeler, yüzbinlerce işçinin işten atılması, sendikaların gücünü törpülemeye yönelik girişimler vb.) ve gerekse Kürt ulusuna ve diğer emekçi sınıf ve katmanlara ve devrimci ve ilerici güçlere saldırma konusunda bu denli pervasız

olabilmesi, bu denli gözüpek davranabilmesi da bunu kanıtlamaktadır. Öte yandan, 12 Eylül faşist darbesinin ardından saldırıya geçen gericiliğin Türkiye devrimci hareketine ağır darbeler indirmeyi ve hareketi kesintiye uğratmayı başarabilmiş olması ve revizyonist blokun ve sosyalist Arnavutluk'un çökmesi, işçi sınıfının ileri kesimlerinin bile devrim ve sosyalizm düşüncesi ve eylemine görece uzak ve mesafeli durmasına yol açmaktadır. Bütün bu olumsuzluklara karşın, Türkiye'nin nesnel olarak devrime hiç de uzak olmadığını sezen ve Kürt ulusal hareketinden yediği ağır darbelerin etkisi ile barbar yüzünü ve karşı-devrimci niteliklerini çırılçıplak gözler önüne sermek zorunda kalan Türk egemen sınıfları, daha doğmamış olan devrime şimdiden var güçleriyle saldırmakta ve bu amaçla- iç çelişme ve çatışmalarına karşın-proletaryaya, emekçilere ve Kürt ulusuna karşı kendi birleşik cephelerini oluşturmuş bulunmaktadırlar. Türkiye'de patlak verecek bir devrime proletaryanın kendi sınıfsal damgasını basacağını ve demokratik devrimden hızla sosyalist devrime geçecek olan bu devrimin bütün sömürücü sınıfları tehdit edeceğini kendi sınıfsal içgüdüleriyle kavramış olan egemen sınıfların ve orta burjuvazinin çeşitli parti ve fraksiyonlarının — Genelkurmaydan RP'ne, DYP'nden, CHP'ne, ANAP'tan, YDH'ne, DSP'den Kontrgerilla'ya— açıkça karşı-devrim kampında yer almaları, dinsel gericiliği ve 'laik' yarı-askeri faşist diktatörlüğü, Kürt emekçilerine yönelik katliam

siyasetini ve Kürdistan'ın yakılıp yıkılmasını, Türk gericiliğinin -ABD ve Batı Avrupa emperyalistlerinin gözetimi altında- Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu bölgelerinde korkakça ve duraksamalı bir biçimde yaşama geçirmeye çalıştığı yayılma ve müdahale girişimlerini, IMF reçetelerinin uygulanmasını, yüzbinlerce işçinin sokağa atılmasını, sendikaların ellerini kollarının bağlanmasını, günlük bir olay haline gelmiş olan işkenceyi, yargısız infazları ve gözaltına alınan devrimcilerin katledilmelerini, tüm ilerici kültürel girişimlere, basına ve aydınlara yönelik sansürü vb. desteklemeleri başka nasıl açıklanabilir? Devrimci proleter ve emekçi yığınların ekonomik ve siyasal savaşımı egemen sınıfların ve faşist diktatörlüğün saldırısını durduracak, en azından frenleyecek ve onlardan bazı demokratik mevzileri koparark açık siyasal savaşım ve örgütlenme alanını az çok genişletecek ölçüde gelişmediği ve işçi sınıfı ve diğer emekçi yığınlarla komünist ve devrimci hareket arasındaki bağların güçlenmesi ve yaygınlaşmasında anlamlı bir sıçrama kaydedilmediği sürece bir açık işçi partisi, ya da işçi-emekçi partisi kurma doğrultusundaki girişimler, en iyi olasılıkla varolan sözümona sosyalist partilere bir yenisinin eklenmesinden başka bir sonuç vermeyecektir.

"Bana Arkadaşını Söyle..."

TDKP'nin (ve önceli olan THKO ve TDKP-İÖ'nün) Türkiye devrimci hareketi içindeki grupçuluğun başını çekenler arasında yer aldığını, hatta belki de grupçuluğun şampiyonu olduğunu söylemek, bu hareketin tarihi konusunda iyi-kötü bilgisi olan hemen herkesin bildiği bir gerçeği dile getirmekten öte bir anlam taşımaz. Kendisini yere göğe sığdıramayan TDKP önderliğinin bu eski hastalığı yeniden nüksetmemiş olsaydı, bu defteri yeniden açmak ve bazı anımsatmalarda bulunmak gerekmeyecekti. Ne yazık ki, yasallaşma ve sağa kayma sürecine paralel olarak TDKP önderliğinin diğer komünist ve militan devrimci örgütlere saldırısının dozajını arttırması bu konunun bir daha ele alınmasını gerekli kılıyor. Komünist ve militan devrimci örgütlere karşı adeta bir karalama kampanyasına dönüşen bu saldırıların faşist diktatörlük ve burjuvazinin legalitesine, anayasasına ve

yasalarına duyulan güvenin artışıyla ve özellikle son dönemde İP, BSP, Dev-Yol gibi TDKP'yi kendi bulundukları bataklığa çağıran çevrelere ve 'demokrat aydınlar'a karşı sergilenen sıcak yaklaşımla elele gitmesi hiç de bir rastlantı değildir. Komünist ve militan devrimci örgütlere karşı saldırının yoğunlaştırılmasının bir diğer ve yukarda değindiğimiz nedenle sıkısıkıya bağlantılı nedeni ise, TDKP kadro ve sempatizanlarının grupçu önyargılarını kışkırtarak, devrimci kamuoyunun TDKP'nin belirginleşmekte olan oportünist rotasına ve tehlikeli manevralarına yönelttiği ve yönelteceği eleştirileri etkisizleştirme kaygısı ve isteğiyledir. O halde konuya girebiliriz.

Bilindiği gibi, TDKP 12 Eylül faşist darbesi öncesinde aralarında THKP-C(M-L), TİKB, TKP(M-L) Hareketi, TKP(M-L) de bulunan bir dizi devrimci örgüte karşı normal polemik ölçülerini aşan ve çoğu kez demagoji, karalama ve sövgü düzeyine kadar alçalan bir sözümona ideolojik savaşım yürütüyor ve TİKB örneğinde olduğu gibi bunu fiziksel saldırılara ve devrimci kanı dökmeye kadar vardırabiliyordu. Dahası onlara göre TİKB 'hizipçi-faşist', TKP(M-L) 'provokatör', PKK 'faşist çete' ve herhalde en iyi durumda olan TKP(ML) Hareketi ise 'revizyonist-Troçkist kırması bir çevre' idi. Örneğin **TDKP Birinci (Kuruluş) Kongresi Belgeleri**'nde TİKB ve onun önceli olan çevre hakkında şu değerlendirmeyi yapıyordu:

"Revizyonist hizipçiler, 1 Mayıs 1977 Kanlı

Provokasyonuyla burjuvazi bütün silahlarıyla THKO'ya karşı saldırıya girişince, içerden onunla birleştiler. Hizip açıktan açığa yıkıcı-tasfiyeci bir faaliyete girişti.

...

"Geri kalan küçük bir grup ise, karşı-devrimin bir saldırı aleti haline geldi. Bunlar 'TİKB' adlı bir karşı-devrim çetesi kurdular. Provokasyonlarını uluslararası planda sürdürmeye çalıştılar. Bu da yetmedi, onlar komünist hareketimize saldıran kiralık katiller çetesi olarak, yoldaşlarımıza ve taraftarlarımıza silahlı saldırılar düzenlemeye girişti. İki parti taraftarını katlettiler.

"Sosyal pratik hizibin örgütümüz tarafından ta başlangıçta tesbit edilen niteliğini en açık şekilde doğruladı. " (**Kongre Belgeleri**, s.60-61) Aynı kitapta THKP-C (M-L) için ise,

"'THKP-C/ML Hareketi', 'Üç Dünya' tartışmaları sırasında iflas etti. Bu grubun önderleri, götürebildikleri kadarını peşlerinden sürükleyerek, TİİKP'ye iltica ettiler. Kalıntıları ise gittikçe provokatif özellikler kazanan küçük bir anti-parti grup oluşturdular. Bu grup şimdilerde uluslararası komünist hareketi aldatabilmek ve varlığını sürdürebilmek üzere bir yandan provokasyonlar düzenler ve onlara aldatmaca bilgiler gönderirken; diğer yandan ülkemizde örgütümüzün her yeni adımını provoke etmeye çalışmakta, düzmece DSM'ler örgütlemektedir. Uluslararası komünist hareketi yanıltabilmek üzere sözde

Marksizm-Leninizm temelinde birlikten yana geçinirken, ülkede örgütümüze 'faşizmin uşağı' vb. terimlerle saldırmakta, yoldaşlarımızı kurşunlamaktadır. Bu grubun şeflerinin tüm amacı her ne olursa olsun gruplarını ayakta tutmak ve mevzilerini korumaktır. " (**Agy**, s.66) diyen TDKP önderliği, TKP(M-L) Hareketini de şöyle değerlendiriyordu.:

"'TKP-ML Hareketi' ise, sözde 'Üç Dünya Teorisi'ni reddederken siyasette bu revizyonist teorinin tezlerini değişik kılıklar altında sürdürdü. Onun özünü bu dönemden itibaren daha da koyu bir biçimde THKO ve parti düşmanlığı oluşturdu. Şimdilerde ise bu grup artık bütünüyle dağılma, çürüme sürecindedir. Şefler, ülkemizde kitlelerin sağa kaydığı türünden pasifist-revizyonist tahliller yapmaktadırlar. Bu grubun taraftarları derin bir umutsuzluğun içindedirler. Çıkış yolu arayan dürüst unsurlar gerçeği görmekte ve örgütümüze yönelmektedirler." (**Agy**, s. 66-67) TDKP, huylunun huyundan vazgeçmeyeceğini söyleyen atasözünü kanıtlamak istercesine, 1. Kongresinden on yıl sonra topladığı 1. Genel Konferansında TKP(M-L) Hareketi, TKİH ve TDKİH arasında sürdürülmekte olan birlik çalışmaları konusunda şunları söylüyordü:

"Son dönemlerde, 'komünistlerin ve komünist grupların birliği' adı altında TDKP aleyhtarı faaliyetler yoğunlaştırılmaktadır. Partimizi 'komünist grup' olarak gördüklerini ilan eden TKP(M-L) Hareketi, TKİH ve 1987

Mayıs'ında inkarcı-tasfiyeci cepheden saldırıya geçerek partimizden kopan ve bugün bir 'grup' olduğunu iddia eden bir 'çevre' bulunmaktadır. Bu 'blok'u oluşturan gruplar sadece 'birlik' çağrısı yapmakla kalmamakta, her alanda ve her yerde TDKP aleyhtarı spekülatif bir propaganda yürütmektedirler. Bu faaliyetin bütün amacının TDKP'nin komünist partisi olmadığının, büyüklük kompleksi içinde bulunduğunun, çökmüş ve iflas etmiş olduğunun sözde 'kanıtlanması' ve onun 'grupçu' bir platformda bulunduğu, 'komünistlerin birliği'ne karşı olduğu düşüncelerinin yaygınlaştırılması olduğu görülmektedir. Hangi yönden bakılırsa bakılsın, kopartılan 'birlik' gürültüsünün ve yürütülen faaliyetin gerisinde ilkesiz grupçuluğun yattığı açıktır." (**TDKP Şubat (1. Genel) Konferansı Belgeleri**, s. 387) TDKP'nin PKK'ya yönelik düşmanca tutumuna gelince, burada grupçuluğun ve küçük-burjuva yarışmacılığının ötesinde inceltilmiş ve Marksist-Leninist söylemle gizlenmeye çalışılan Türk şovenizminin ve PKK'da anlatımını bulan silahlı savaşım ve devrimci iradenin pasifist ve kendiliğindenci bir yolda ısrarlı gözüken TDKP'de yarattığı içgüdüsel tepki ve korkunun da son derece önemli bir payının bulunduğunu belirtmek gerekir. *Devrimin Sesi*'nin Eylül 1987'de yayımlanan 57. sayısında yeralan bir yazıda şöyle deniyordu:

"1984 yılından beri Apocular, 'kurtarma' idiasında bulundukları Kürt halkına karşı bir saldırı çizgisini

derinleştirdiler. Köyleri basıyor, çocuk-yaşlı, kadın-erkek ayrımı gözetmeksizin topluca öldürüyor, köy yollarına mayın döşüyor, köylü çocuklarını toplu olarak zorla kaçırıyor ve köyleri kimi zaman ateşe veriyorlar. Apocular bütün bunları sözde ulusal kurtuluş mücadelesi adına yapmaktadırlar...

"...Kendini 'ulusal kurtuluşçu' ilan eden bir örgüt ya da partinin kendi ulusuna karşı kitle katliamlarına giriştiği görülmemiştir. Yapılan, devrim hareketine karşı, karşı-devrimci güçlerin imhası değildir. Kundaktaki bebeklerin ve kendi köyünden başka dünya bilmeyen bilinçsiz kadınların 'beyaz orduların neferleri oldukları' ve bu yüzden 'öldürülmeyi hak ettikleri' söylenemez... Apocular düzenledikleri saldırılarla yalnızca sömürgeci dediklerine, ordu ve polise ve onlarla işbirliği içindeki ajanlara ve 'köy koruculari'na yönelmiyorlar. Tersine hiçbir ayrım gözetmeksizin önüne geleni katlediyor, köyleri toptan ateşe vermekten kaçınmıyorlar. Dün devrimci ve ilerici örgüt ve kişileri öldürmeyi ve bu temelde etkinlik kurmayı tek politika haline getiren Apo'nun silahlı adamları, bugün Kürt halkına 'ya bizden ya devletten yana ol' şartını dayatıyor, açıkça kendileriyle işbirliği yapmayan köylüleri, onların durumuna, bilinç düzeylerine bakmaksızın katlediyor ve bunun doğruluğunun propagandasına girişiyorlar...

"Faşist devlet, Apocuların eylemlerinden son derece yararlanıyor. Bu eylemleri gerekçe yaparak Kürt halkına

yönelik saldırılarına destekçi bulabiliyor, işçi ve emekçilerin kendi sorunlarından uzaklaştırılarak sosyal-şoven propagandanın etkisine girmesi olanaklı olabiliyor. Apocu eylemlerin açık halk karşıtı niteliğinden yararlanarak, genelde Türkiye devrimcilerini 'çocuk katili caniler' olarak gösterme, onları karalama ve gözden düşürme propagandasına girişebiliyor ve bunun için Apocuların şahsında bolca malzeme bulabiliyor. Bu malzemenin faşist devlete sunulması ilericilikle, devrimcilikle, ulusal kurtuluşçulukla bağdaşmaz. " (Kürt Halkı Esaret Zincirini Kıracaktır, Devrimin Sesi, Sayı:57 s.19) Ancak tasfiyeciliğin batağına girtlağına dek batmış bir kalemin yazabileceği bu türden sözler daha sonraki yıllarda TDKP yayınlarında pek görülmedi. Hatta ulusal sorunun en tutarlı, yani proleter devrimci çözümünü savunma görünümü altında PKK karşıtlığını sürdüren TDKP, Ekim 1991 genel seçimlerinin ardından başlayan legal parti tartışmaları sırasında, PKK ve Dev-Yol'la birlikte ortak bir demokratik ve anti-emperyalist parti kurma düşüncesini ortaya atacak kadar 'ilerledi'. Ancak PKK'ya ve Kürt ulusal hareketine olan düşmanlığını alttan alta sürdüren TDKP Ekim 1993'de Dersim'de dört TDKP'linin PKK tarafından öldürülmesinden sonra bu örgüte karşı yeniden saldırgan bir dil kullanmaya başladı. 1994 güzünden itibaren legal parti kurma projesinin ete-kemiğe bürünmeye başlamasıyla birlikteyse diğer komünist örgütlere ve militan devrimci gruplara yönelen açık

saldırısından PKK da nasibini alacaktı. *Devrimin Sesi*'nin Ekim 1994 tarihli 181. sayısında yayımlanan bir yazıda, "diğer 'sol' akımların son 4-5 yılın olayları karşısındaki tutumları"nın ne olduğu sorusu sorulduktan ve bunların hepsinin "işçi hareketinin önünü karartmaktan, kendi karamsarlık ve çöküntülerini devrimci sınıf hareketini ukalaca yargılayarak örtme çabası" içinde olduklarından sözedildikten sonra şöyle deniyordu:

"Bir bütün olarak ele alındığında, bu akımların hemen hemen tümü, demokrasi bayrağını büyük burjuvazinin ellerine teslim ederek, kendileri de liberal bir muhalefet rolünü üstlendiler." ('İşçi Sınıfı Özgürlük ve Demokrasi Taleplerinin En Kararlı Savunucusudur', *Devrimin Sesi*, sayı: 181, s. 9) Aynı sayıda yer alan 'İşçi Sınıfı Hareketinde Sapmalar ve 'Devrimci Mücadele' Çevresinin Sınıfa Yabancı Tutumu Üzerine' başlıklı bir başka yazıda sözkonusu grup,

"'*Devrimci Mücadele*' dergisi etrafındaki bu bir avuçluk güruh, işçi sınıfı içinde faaliyet gösterme yerine; sendika, dernek ve kitle örgütleri yönetimlerine gelmek amacıyla her türlü burjuva yol ve araçları kullanma, yalanı kendine rehber edinme yöntemini esas alarak, 'faaliyetlerini' sürdüregeldiler." (*Devrimin Sesi*, sayı:181, s.11) sözleriyle sözümona eleştiriliyor! TDKP MK'nın, *Devrimin Sesi*'nin 184. sayısında yayımlanan Aralık 1994 tarihli genelgesinde ise hemen hemen tüm komünist ve militan devrimci örgütlere karşı adeta bir cihat açıldığı

gözlemleniyor. Bu ibret verici belgeden okuyucunun sabrını zorlayarak görece uzun alıntılar sunacağız. Genelge, önce PKK ve Dev Sol'a ilişkin olarak şu değerlendirmeyi yapıyor:

"PKK ve Dev Sol tarafından yürütülen kör terör kampanyası, DYP-SHP hükümeti döneminde, hem en yüksek noktasına ulaşmış, hem de mantığını büsbütün kaybetmiş bir kampanyaya dönüşmüştür... Bu terör kampanyasının MİT, Kontrgerilla ve polis örgütünün görülmemiş katliamları ve cinayetleri içeren terörünü maskelemesi ve henüz uyanış halindeki geniş emekçi kitlesinde geriletici duygular uyandırması bir yana... "(*Devrimin Sesi*, sayı: 184, s. 3-4) Daha ilerde ise şunlar söyleniyor:

" 'Sosyalist' ve 'devrimci' parti ve örgütlerin sınıf içindeki 'çalışmaları'nın niteliğini ve işçi hareketi karşısında oynadıkları rolü tartışmanın yeri kuşkusuz burası değil. Fakat şu kadarını gene de vurgulayalım ki; sadece SBP, İP, TSİP, KSP (KSD olmalı -b.n.) ve Dev-Yol gibi düzen içindeki parti ve örgütler değil; PKK, Dev Sol ve TKP-ML ve TKP-ML Hareketi ve TKİH ve TİKB gibi 'silahlı mücadeleci' ve 'proleter sosyalizmi savunucusu' parti ve örgütler de, sınıf hareketi karşısında reformist, parlamentarist ve sendikalist bir platform üzerinde bulunmaktadırlar. " (*Aynı yerde*, s. 4) Ve sonunda 'öldürücü' darbe iniyor:

"Partimizi yıkmak ve yok etmek isteyen ve bu yönde

faaliyet gösteren güçler, diktatörlüğün açık ideolojik aygıtı ve polis gücünden ibaret değildir. Türkiye solunun oportünist kanadını oluşturan irili ufaklı hemen bütün gruplar, örgütümüze karşı adeta bir blok olarak hareket etmekte ve kendilerininkine benzeyen bir mevzi ve platforma gerilemesi, yıkılması ve parçalanmasını isteyen hummalı bir faaliyet göstermektedirler diyebiliriz. Bu abartı değildir; oportünizm Türkiye'de tasfiyeci bir zemindedir ve özellikle bazıları partimize karşı mücadele etmek için, sınıfın örgütlenmesine cepheden saldırıyı göze alacak kadar ileri gitmiş durumdadır. Öte yandan, 'ideolojik mücadele' adı altında, iftira ve ihbara varan 'propaganda' dahi kullanılmaktadır..." (Aynı yerde, s. 6) Bu baylar, *Devrimin Sesi* ile benzer görüşlere sahip olan *Özgürlük Dünyası*'nın Haziran-Temmuz 1995 tarihli sayısında yer alan bir yazıda da aynı üslupla komünist ve devrimci örgütlere saldırıyorlar. Şöyle buyurmuşlar:

"Bütün bu 'gürültü grupları' birbirleriyle 'üstünlük' yarışı içinde Devrimci Sol'dan MLKP-K'ya kadar hemen hepsi sabotajlarla adını duyurmaya, 'ses çıkarıcı' 'molotoflama' eylemleriyle 'öne geçmeye', ne denli 'savaşçı' olduklarını ispatlamaya çalışıyorlar. Bu grupların tümü giderek daha çok birbirine benzemekte, aralarındaki nüanslar azalmakta ve proletaryanın devrimci hareketi karşısında tuttukları yer itibariyle oynadıkları tasfiyeci rol berraklaşmaktadır. " (Küçük-Burjuva 'Solculuğunun' Yığın Hareketindeki Tasfiyeci Pratiği Üzerine', *Özgürlük Dünyası*, sayı: 78, s.

25) Komünist ve militan devrimci örgütlere ateş püsküren ve onlara yıldırımlar yağdıran bu arkadaşların uzun süredir, 'dürüst ve sınıftan yana sendikacılar'ı onore ettikleri, göklere çıkardıkları bu kişilere sınıfın birliğini sağlamada büyük umutlar bağladıkları biliniyordu. Ama onların bununla da yetinmedikleri görülüyor. Legalizm batağına battıkça kendilerine gittikçe daha fazla yabancılık duyumsadıkları komünist ve devrimci güçlere karşı saldırılarının dozunu arttırırken, bir yandan da yeni dostlar keşfediyorlar. *Özgürlük Dünyası*'nın Haziran-Temmuz sayısında yer alan bir başka yazıda bu arkadaşların BSP, SİP, İP ve eski Dev-Yol'culara karşı beslemeye başladıkları sıcak ve dostça duyguların belirtileri bizleri üzdü; ama doğrusu hiç de şaşırtmadı. Komünist ve devrimci gruplara 'sınıfın başöğretmeni', 'gürültü grupları', 'şamatacı', 'uyanıklar', 'Aydınlık oportünizminin ideolojik platformu üzerinde duranlar' diye saldıran ve Türkiye'de tasfiyeciliğin daha çok 'sol' oportünizm biçimini aldığını ileri süren taze tasfiyecilerimiz kaşarlanmış oportünist ve legalistlerle kırk yıllık ahbaplarıyla söyleşircesine tartışırken şöyle diyorlar:

" 'Sosyalistlerin' sorunları yok değildir. birleşmeleri ya da ayrı durmaları, Marksizmi şöyle ya da böyle yorumlamaları,dünya ve Türkiye'yi şöyle ya da böyle tahlil etmeleri, buna göre şu ya da bu programa sahip olmaları, şu ya da bu taktiği doğru ya da yanlış bulmaları, şu ya da bu örgüt ve mücadele biçimlerini benimsemeleri ya da benimsememeleri, örgütsüzlük, darlık, amatörlük,

kendiliğindencilik, terörizm, işçi ve emekçi kitlelerle birleşme, kadro sorunu vb. gibi, sosyalizmin ve sosyalistlerin daha yüzlerce sorunu olduğunu kimse reddedemez. " ('Grup Partisi Mi Kitle Partisi Mi?, *Özgürlük Dünyası*, sayı: 78, s. 16) Esnekliğin erdem ve gerekliliğinden sözeden ve 'sol' katılığa ve dogmatizme savaş açmış bulunan arkadaşlarımızın hoşgörülerinin sınırlarını bayağı genişlettikleri, Marksizmle revizyonizm arasındaki sınırı neredeyse tümüyle ortadan kaldırdıkları anlaşılıyor. Sözünü ettikleri 'sosyalistlerin' kim olduklarını merak edenleri de fazla sabırsızlandırmayacak kadar nazik olan Özgürlük Dünyası yazarları, haklı olarak kendilerine "neden birleşmiyoruz? " diyecek ve belki de demekte olan BSP, SİP, İP ve Dev-Yol'a da yanıt yetiştirmeye çalışırken şunları söylüyorlar:

"SİP ve İP, doğru ya da yanlış bu iddiayla biraraya gelinerek kurulmuş 'öncü' kategorisinden partilerdir. Beğenirsiniz ya da beğenmezsiniz, Marksizmi yorumlayışlarını ve programlarını eleştirirsiniz ya da eleştirmezsiniz, politika ve uygulamalarını, örgüte ve örgütlenmeye ilişkin tutumlarını savunur ya da örneğin oportünizm ve tasfiyecilikle niteler suçlarsınız; ama bir şeyi yapamazsınız: İşçi sınıfı ve emekçilerle birleşme ve kitleselleşmeyi önlerine hedef olarak koymuş olsalar da, bu kategoriden partileri, kitle partisi olarak ele alamazsınız. Bunlar, 'öncülük' iddiasındaki grup partileridir. Belirli bir platformun örgütleridir, platformları, iddiaları doğru ya da

yanlış olsun, 'sosyalist' platform, 'öncü' ya da grup platformudur. "*Aynı yerde*, s. 16). Bu kadar düşmüş olanlara bizim de artık "Allah kurtarsın!" demekten başka yapacak bir şeyimiz kalmıyor.*

Marksist-Leninistler ideolojik uzlaşmadan değil, ideolojik savaşımdan yanadırlar. Onlar, gerek komünist hareket ve işçi sınıfı hareketi içinde ortaya çıkan sapmalara ve gerekse devrimci-demokratik hareketin yetersizliklerine, tutarsızlıklarına ve zaaflarına ve özellikle de onların Marksizm-Leninizmi revize etme ve çarpıtma çabalarına ve girişimlerine karşı her zaman ilkeli ve kararlı ideolojik savaşımdan yana olmuşlardır. Dünya ölçeğinde devrimci dalganın henüz yükselişe geçmemiş ve burjuvazinin ideolojik saldırısının püskürtülememiş olduğu ve —dünyada hüküm süren genel ideolojik iklimin de etkisiyle — Türkiye komünist ve devrimci hareketinin ve Kürt ulusal hareketinin karşı karşıya geldiği sorun ve basınçların hala son derece güçlü bulunduğu bir dönemden geçiyoruz. Pratik sonuçları burjuvazi, gericilik ve emperyalizmle uzlaşma ve varolan sisteme ve onun ideolojik-siyasal saldırısına boyun eğme olan tasfiyeci eğilim, bu koşullarda yalnızca komünist hareketi değil, devrimci-demokratik hareketi (ve elbette onun bir parçası olan ulusal kurtuluş hareketini, de etkiliyor. Dolayısıyla, Marksizm-Leninizmden sapma ve onu yadsıma eğilimine ve onunla kopmaz bir bağlantı içinde bulunan burjuvazi, gericilik ve emperyalizme boyun eğme yönelimine karşı

ideolojik, siyasal ve örgütsel alanlarda savaşım son derece yakıcı ve kesintisizce yürütmesi gereken bir görev durumundadır. Türkiye işçi sınıfı hareketinin ve Türkiye devrimci hareketinin onyıllar boyunca komünizmin aydınlatıcı etkisinden yoksun kalmış olması ve militan savaşım geleneklerinin görece zayıf olması ve bugün Türkiye komünist ve devrimci hareketinin karşı karşıya bulunduğu tasfiyecilik ve sağ oportünizm tehlikesi, bu görevi daha da yakıcı kılmaktadır. Ancak, burjuvaziye, gericiliğe ve emperyalizme karşı savaşımda tüm devrimci güçlere önderlik etmekle yükümlü bulunan komünist hareketin ve sınıf bilinçli Türkiye proletaryasının, sözkonusu savaşımı, gerçekten devrimci nitelik taşıyan ve devrim isteyen tüm güçleri kazanma, onları kendisine yakınlaştırma istek, çaba ve perspektifiyle yürütmesi gerekliliği, daha doğrusu zorunluluğuyla asla çelişmez bu. Marksist-Leninist öncü, özellikle devrim cephesinin görece zayıf olduğu bugün, gerek ideolojik üstünlüğü ve tutarlılığı ve gerekse özellikle devrimci pratik alanında ortaya koyacağı militanlığı ve kararlılığı ile etkileyeceği ve etkileyebileceği bütün güçleri devrimci savaşıma kazanmak ve komünizme yakınlaştırmak için elinden gelen her şeyi, ama her şeyi yapmazsa, kendi yakın ve uzak amaçlarına ulaşamaz.

Bu bakımdan, TDKP'nin, ötedenberi kendi dışındaki devrimci güçlere, özellikle de diğer komünist gruplara ve militan devrimci hareketlere karşı —tutarlı ve uzlaşmaz

ideolojik savaşım adına— takındığı sekter ve düşmanca tutum hiçbir zaman haklı gösterilemez. TDKP'nin geçmişten bu yana kullandığı ve sık sık karalama, sövgü ve demagoji düzeyine alçalan — ve uzlaşmaz ideolojik savaşım görüntüsü ardına saklanan — sekter ve yıkıcı dil ve üslup, gerçek devrimci güçleri birbirine yakınlaştırmaya ve onları Marksizm-Leninizmin ideolojik etki alanına çekmeye hizmet etmek bir yana, tam tersi sonuçlar vermiştir. Bunda, TDKP'nin kullanmaya özen gösterdiği radikal devrimci ve keskin dil ve üslupla, onun sağcı pratiği arasında büyük bir mesafe bulunmasının son derece büyük bir rolü olduğu ortadadır. Bir komünist hareket, kendisiyle arasındaki ideolojik ayrılıklara karşın, gerçekten devrimci ve devrim isteyen güçlere karşı dostça ve hatta yoldaşça bir tutum sergilemek, en sert ve en radikal eleştirilerini bile bu güçlerin hatalarından arınmalarına yardımcı olacak tarzda ve yardımcı olmak amacıyla yapmak ve ideolojik savaşımı ortak devrimci pratikle birleştirmek zorundadır. Bu bağlamda, TDKP'nin, diğer komünist ve devrimci güçlerle faşizme, gericiliğe ve burjuvaziye karşı eylem birliklerinden ve ortak devrimci pratikten ötedenberi uzak durmuş, hatta bunu bir çeşit gelenek haline getirmiş olması, sözkonusu ideolojik savaşımın yapıcı ve pozitif bir içerikten yoksun niteliğini pekiştiren ek bir faktör olagelmiştir. Böylesi bir perspektifle yürütülen sözümona ideolojik savaşım ise, TDKP'nin tabanının diğer komünist ve devrimci örgütlere olan

uzaklığının pekiştirilmesine, bu tabanın TDKP'ye körükörüne bağlanmasına ve TDKP'nin ideolojik savaşımda kullandığı sekter yöntemlerin ve sağcı pratiğin birlikte, diğer devrimci güçlerin — TDKP'nin kişiliğinde simgelendiklerini düşündükleri— Marksizm-Leninizme daha da uzak durmalarına katkıda bulunmuştur. Gelinen noktada, neredeyse herkesi 'sosyalist' ilan ederek yüzseksen derecelik bir dönüş yapan TDKP'nin bu tutumunun içtenliğine acaba kim inanacaktır? Yakın zamana kadar 'altmış yıllık revizyonizmin temsilcileri' olarak saldırdığı bu örgütlere, 'faşizmin koltuk değneği ve desteği olarak' nitelediği bu gruplara Marksizm —içi akımlar gibi yaklaşan TDKP önderliği, TDKP'yi diğer komünist gruplardan ve militan devrimci gruplardan daha da fazla uzaklaştıracağı gibi, herhalde İP, BSP, Dev-Yol gibi yeni 'dost'larına da güven vermeyecektir.

*Bu arkadaşlar oportünist yaklaşımlarını haklı göstermek için başka ülkelerin çağdaş deneyimleri konusunda da bazı bilgiler aktarmış bulunuyorlar. Örneğin, Devrimin Sesi'nin Ocak 1995 tarihli sayısında Venezuella ile ilgili bir haber, Gerçek dergisinin ise 14 Ocak 1995 tarihli 42. sayısında Benin'le ilgili bir haber yer alıyor. Anlaşıldığı kadarıyla Venezuella'daki Kızıl Bayrak Partisi, 8-10 Aralık 1994 tarihleri arasında yaptığı İkinci Kongresinde —daha önce kurulmuş olan ve Demokratik Halk Hareketi adını taşıyan— legal kolu ile birleşmiş ve kendisi de legale çıkmış. Afrika'daki eski Fransız

sömürgelerinden Benin'de de benzer gelişmeler yaşandığı anlaşılıyor. Bu tür gelişmelerin haber yapılarak sunulmasının altında yatan amaç açıktır: Kendileri de tümüyle legale çıkmak için sabırsızlanan bu arkadaşlar, "uluslararası komünist hareket"in saflarında yer alan partilerin durumlarını örnek göstererek tabanlarını, yanlış bir adım atmadıkları konusunda dolaylı bir tarzda ikna etmeye çalışıyorlar. Bu yöntemin oportünist niteliği bir yana, komünistler, uluslararasında komünist hareketin saflarında yer almış ya da alıyor da olsalar, diğer partilerin attıkları tüm adımları onaylamakla yükümlü değildirler. Her partinin, kendi ülkesinin koşullarını (kendi ülkesindeki sınıfsal ve siyasal güç dengelerini ve işçi ve emekçi halk hareketinin durumunu) ve kendi ülkesinin bölge ülkeleri ve emperyalist sistemle ilişkilerinin boyutlarını en iyi kendisinin bileceğini genel bir kural olarak kabul edebiliriz ve etmeliyiz. Ama, bu durum tüm komünist partilerin diğer komünist partilerine ilişkin olarak kendi değerlendirme ve eleştirilerini yapma hakkı ve yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. Sağ oportünizm ve tasfiyeciliğin, yalnızca ülkemizde değil, belki daha da fazla uluslararası arenada büyük ve onulmaz zararlara yol açtığı günümüz koşullarında, diğer partilerin siyasal çizgilerinin ve taktiklerinin —somut veriler temelinde — eleştirisi her zamankinden çok daha gereklidir. Venezuella'daki partinin siyasal çizgisi ve bu ülkedeki durum konusunda anlamlı düzeyde bir bilgiye sahip olmasak da binbir bağla ABD

emperyalizmine bağlı olan ve büyük burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin diktatörlüğü altında bulunan bu ülkede komünist bir örgütün tümüyle ya da esas olarak legal temellerde örgütlenmesini doğru görmediğimizi söylemeliyiz. Daha geri bir ülke olan Benin'deki partinin konumu konusunda daha net bazı verilere sahip bulunuyoruz. Benin KP'nin Genel Sekreteri Pascal Fantodji 7 Ağustos 1994'te başkent Cotonou'da yaptığı bir konuşmada şunları söylüyordu:

"Biz seçimlere ilk kez katılacağız. Ancak en iyisini yapacağız... Temel yasa tüm ulusun kurtuluşu olacaktır. Tam da bu noktada, halkı şaşırtmak için bizim şiddet yanlısı olduğumuzu söyleyecekler... Tüm emekçilere, gençliğe ve özelde Partimize karşı şiddet sistemli olarak uygulanıyor. Partimizin 'şiddet yanlısı ' olarak gösterilmesine yanıt vermek istiyorum. Bu ülkenin tüm dürüst insanlarının, tüm dünyanın ve Benin'lilerin deneyimleri Benin KP'nin barışçı bir parti olduğunu gösterecektir. Hatta bir çok parti bizleri pasifistlikle suçlamaktadır. Ben barışçı karakterimizi övünç kaynağı olarak görüyorum." P. Fantodji, 23 Aralık 1994'de Paris'te yaptığı bir konuşmadaysa geçen seçimleri boykot ettiklerini, ama geçen süre içinde güçlerinde önemli bir gelişme olduğunu ve katılacakları Mart 1995 genel seçimlerinde parlamentoda çoğunluğu ele geçirebileceklerini söylüyordu. Benin KP'nin yalnızca iki milletvekilliği kazandığı 21 Mart 1995 genel seçimlerinden

sonra yaptığı açıklamada Benin KP Genel Sekreteri,

"Parlamento seçimleri sona erdi... Seçimlerde, yönettiğim Benin KP'nin desteklediği 'çağdaş-bağımsız demokratik cumhuriyet' adıyla seçimlere katılan listeden iki aday milletvekili seçildi...

"Seçim sonuçlarından çıkardığım birinci ders, bugünkü durumun değişmesi için daha uzun bir sürenin gerekli olduğudur. Biz sizlerden (emekçiler, gençler ve etnik gruplar) bize parlamentoda çoğunluğu elde etme olanağı vermenizi istemiştik. Böylece 'çağdaş-bağımsız demokratik cumhuriyet' programımızı uygulama ortamını yakalamış olacaktık." diyordu.

Asıl Tehlike

Bu arkadaşların, komünistlere yaraşır bir açıklık ve dürüstlükle değil, tam da oportünistlere yaraşır bir biçimde, Türkiye komünist ve devrimci hareketinde asıl tehlikenin sağcılık değil, 'solculuk' olduğunu, ya da en azından ikisinin de aynı derecede tehlikeli olduğunu söylediklerini görüyoruz. Şöyle buyuruyorlar:

"'Sol' doktrincilik, sağcılığın yozlaştırdığı tüm mücadele ve örgüt biçimlerini 'lekeli' ilan ederek bu biçimleri kullanmanın oportünizm olduğunu ileri sürdü. Kuşkusuz devrimci bir temelden hareket ediyordu. Ama bu, onun sağ oportünizmle aynı içerikli bir tutum almasını önlemedi. Sağcılık, yasal, parlamenter, barışçı biçimleri *tek* biçim ilan etmişti; 'solculuk', yasa ve parlamentodışı, barışçıl olmayan biçimleri tek biçim olarak öne sürdü. Görünür devrimci amaçlar, türü değişik olsa da, tam aksi yönden devrimi ve hazırlığını olanaksızlaştıran aynı tek yanlılığı

haklı kılmıyordu. 'Solcular' devrimci tutumda esneklikten yoksundular; bu, onları, esnekliklerini devrimci olmayan tutumları nedeniyle yitiren sağcılarla aynı noktada buluşmaktan kurtarmadı: İkisi de devrimin önünde engeldi." ('Yasal Çalışma ve Yasalcılık-1, *Özgürlük Dünyası, sayı:76, s.30-31*). *Özgürlük Dünyası* yazarları, sözümona Lenin'in *"Sol" Komünizm: Bir Çocukluk Hastalığı* adlı broşüründe o sıralar uluslararası komünist hareket içinde savaşım verilmesi gereken 'sol' sapmayı eleştirmesinden yola çıkarak, bugünün Türkiye'sinde de 'sol' sapmanın ciddi bir tehlike oluşturduğunu ima ediyorlar. Somut koşulların somut analizini, yani diyalektiğin özünü yadsıyan bu kaçak pehlivanlar, Lenin'in bu broşürü kaleme aldığı durum ve koşullarla, bugünkü dünya ve Türkiye durumu ve koşullarını karşılaştırmaya girişmiyorlar bile! Hayır arkadaşlar! Lenin'i kendi sağ oportünist yöneliminizi meşru göstermek için kullanamazsınız. Komünist Enternasyonal'in Temmuz 1920'de toplanacak olan İkinci Kongresi'nin hazırlık çalışmaları sırasında kaleme alınan bu broşür, henüz yeni oluşmuş ve oluşmakta olan komünist partilerdeki 'sol' sapmaları eleştirmek için yazılmıştı. İkinci Enternasyonal'e bağlı sosyal-demokrat ve sosyalist partilerin sol ve enternasyonalist kanatlarının Ekim Devriminin ve Bolşevizmin etkisi altında dönüşümleri sonucu ortaya çıkan bu partiler, özellikle bazı Batı Avrupa ülkelerinde (Almanya, Fransa, İtalya) ve diğer bazı Avrupa ülkelerinde

(Çekoslovakya, Bulgaristan) görece güçlü ve işçi sınıfıyla yaygın ve sistemli bağlara sahip partiler durumundaydılar ya da bu yönde gelişiyorlardı. İkinci Enternasyonal'den ideolojik ve örgütsel kopuş süreci içinde oluşmuş olan bu partiler, 'kendi' oportünistlerinden (Menşevikler) çok daha erken kopmuş olan ve değişik savaşım ve örgüt biçimlerini kullanmada, legalite ile illegaliteyi birleştirmede, geniş kitleleri devrim ve komünizm davasına kazanmada çok daha ileri olan Bolşeviklerin deneyim birikimine sahip değillerdi. Devrim dalgasının kabardığı bu dönemde sözkonusu genç komünist partiler, esas olarak siyasal ve teorik yetersizlik ve deneyimsizlikleri nedeniyle 'sol' konumlara doğru evrilmekteydiler. Bunda, bu partileri oluşturan komünistlerin ve devrimci işçilerin, onyıllar boyu Batı Avrupa işçi hareketinde egemen olmuş İkinci Enternasyonal oportünizmine, onun parlamentarist, reformist ve sınıf işbirliği çizgisine duydukları haklı nefret son derece büyük bir rol oynuyordu. Bu, onların, gerici sendikalarda ve burjuva parlamentolarında çalışmayı reddetmelerine, İkinci Enternasyonal'den kopmuş, ama henüz Komünist Enternasyonal'in konumuna gelmemiş/gelememiş olan sınıf bilinçli işçilerin ve devrimcilerin içinde yer aldığı USPD (Almanya Bağımsız Sosyal-Demokrat Partisi), PSI (İtalyan Sosyalist Partisi), ILP (Bağımsız İşçi Partisi) gibi partilere karşı sekter bir tutum takınmalarına yol açıyordu. Umutsuz küçük burjuva aydınının 'solculuğu' ile İkinci Enternasyonal'in sağ

oportünist günahlarına karşı duyduğu tepkiyi siyasal ve teorik yetersizlikleri nedeniyle bir 'sol' sapmaya dönüştürme eğilimi içinde olan devrimci işçiler arasında bir ayrım yapan Lenin ve Bolşevikler, bu ikincilerin hatalarını düzeltmek için Komünist Enternasyonal'de sabırlı ve inatçı bir savaşım verdiler. Lenin, Ekim 1919'da kaleme aldığı bir makalede devrimci kitlelerin baskısı altında daha sol bir konuma yerleştiği izlenimi vermeye çalışan merkezci ya da Kautskist eğilimle komünistler arasındaki farklılıkların uzlaşmaz bir karakter taşıdığını söyledikten sonra sözlerini şöyle sürdürüyordu:

"Komünistler arasındaki farklılıklar apayrı türden farklılıklardır... Bunlar, inanılmaz bir hızla gelişmiş olan bir kitle hareketinin temsilcileri arasındaki farklılıklar, proleter devriminin, burjuva-demokratik yanılsamalara ve burjuva-demokratik parlamentarizme karşı savaşımın kabulü, proletarya diktatörlüğü ve Sovyet hükümetinin kabulü gibi tek, ortak ve granit benzeri bir temel üzerinde yükselen farklılıklardır.

"... Bolşevizm de birden fazla kez bu türden farklılıklar gibi, onların yol açtığı küçük kopmalar da yaşadı. Fakat belirleyici an, iktidarın ele geçirildiği an geldiğinde Bolşevizm yeniden birleşmiş, kendisine akraba sosyalist düşünce eğilimleri içindeki en iyi öğeleri kendisine çekmiş ve proletaryanın öncüsünün *tümünü* ve emekçi halkın *ezici çoğunluğunu* çevresine toplamıştı.

"Alman komünistleri de böyle yapacaklardır."

('Greetings To Italian, French and German Communists', **On The International Working Class and Communist Movement**, s.309) Kaldı ki, bu arkadaşların vermek istedikleri izlenimin tersine, daha 1913 gibi erken bir tarihte Bolşeviklerin tasfiyeciliğe ve otzovizme karşı verdikleri savaşım sonucunda, ikincisi, saflarındaki en iyi öğeleri anti-tasfiyeci saflara vererek ortadan kalkmıştı. 'Tartışmalı Konular' adlı makalesinde Lenin şöyle diyordu:

"Proletaryayı, burjuvazinin etkisine teslim olma tehdidiyle yüzyüze getiren bu sapmalar nelerdir? Bu sapmalardan biri, *Vperyod* çizgisiyle ilişkili olanı ve Duma'daki sosyal-demokrat çalışmaları ve onun yanısıra yasal olanakların kullanılmasını yadsıyanı, *hemen hemen tüm olarak ortadan kalkmış bulunuyor.* Rusya'da artık hiçbir sosyal-demokrat, marksistçe olmayan bu hatalı görüşü savunmuyor. *Vperyod* grubu (Aleksinski ve ötekiler dahil), parti yanlısı menşeviklerin yanında *Pravda*'da çalışmaya başlamışlardır." (**Tasfiyecilik Üzerine**, s.315-16)

Uluslararası komünist ve işçi hareketinin tarihinin kabataslak bir incelemesi bile, en azından İkinci Enternasyonal döneminden bu yana geçen yüzyılı aşkın süre içinde sağ sapmanın ve sağ oportünizmin genel olarak 'sol' sapma ve 'sol' oportünizmden daha fazla yıkıma yol açtığını, bu hareketin saflarında çoğunlukla baş tehlikeyi oluşturduğunu gösteriyor. Parlamentarizmin ve reformizmin batağında boğulan ve Birinci Dünya Savaşı sırasında sosyal-şovenist ve sosyal-yurtsever bir politika

izleyerek bütün ülkelerin işçilerinin ve emekçilerinin 'kendi' burjuvazilerinin komutası altında birbirlerini boğazlamalarına katkıda bulunan İkinci Enternasyonal'e bağlı partiler, Ekim Devrimi'nden sonra tüm Avrupa'yı saran devrimci ortam içinde de emperyalist burjuvaziye yamaklık görevini yerine getirmeyi sürdürdüler. Alman sosyal-demokrasisinin Kasım 1918'de patlak veren Alman devriminin boğulmasında ve bu arada Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg'un öldürülmesinde oynadıkları rol nedeniyle Lenin tarafından 'cellat' olarak damgalanan Noske, Ebert ve Scheidemann gibi önderleri, gene Avusturya'da patlak veren Kasım 1918 devriminde sırasıyla başbakanlık ve dışişleri bakanlığı görevlerini üstlenen ve işçi sınıfını bazı demokratik reformlarla uyutmak suretiyle burjuva devlet aygıtının yıkılmasını önlemeyi 'başaran' Renner ve Bauer adlı sosyal-demokrat şefler akla hemen gelen örneklerdir. İkinci Enternasyonal'in çizgisini izleyen sosyalist ve sosyal-demokrat partiler ve özellikle onların önderleri, İtalya'da, Almanya'da, Avusturya'da ve başka yerlerde faşizmin iktidara gelmesine doğrudan ya da dolaylı olarak katkıda bulundukları gibi, Komintern'in savunduğu anti-faşist birleşik cephe politikasını da sistemli olarak baltaladılar. İkinci Dünya Savaşının bitiminden sonra ABD KP'nde ortaya çıkan ve modern revizyonizmin öncüsü sayılan Browderizm, Yugoslavya'da anti-Sovyet temeller üzerinde yükselen ve Yugoslav devriminin kazanımlarını yok eden

Titoizm ve SBKP'ne egemen olmasının ardından Sovyetler Birliği'ne ve uluslararası komünist harekete onulmaz zararlar veren Sovyet modern revizyonizmi, hepsi de sağ oportünist karakter taşıyan bu ve benzeri akımların en önde gelenleri arasında yer alırlar. Bu revizyonist akımlarla aynı özü taşıyan ve proletaryanın devrimci iradesini paralize eden ve dolayısıyla emperyalizme, burjuvaziye ve gericiliğe paha biçilmez hizmetlerde bulunan sağ oportünist eğilimler hemen hemen bütün ülkelerde yeniden ve yeniden ortaya çıktı ve bir bütün olarak uluslararası komünist ve işçi hareketine neredeyse giderilemez zararlar verdi. 1919'da Macaristan'daki Sovyet iktidarının yıkılmasına yardım eden Macar sosyalistleri, 1946'da devrimi Yunan burjuvazisine ve İngiliz emperyalizmine satan sağ oportünist Yunanistan KP önderliği; 1960'lı ve 1970'li yıllarda Avrokomünizmin bayraktarlığını yapan İtalyan, İspanyol ve Fransız revizyonistleri, daha da çoğaltılabilecek örneklerden yalnızca bazılarıdır. Kuşkusuz uluslararası komünist ve işçi hareketi, özünde gene sağ bir nitelik taşıyan ve/ya da zamanla —'Üç Dünya' Teorisi örneğinden de görülebileceği gibi— sağ oportünizme dönüşen bir dizi 'sol' sapmadan ve 'sol' oportünist akımlardan (Troçkizm, Maoizm, Gevarizm gibi) da önemli ölçüde zarar gördü. Ama, yukarıda da belirtildiği gibi, bunların yanlış ve anti-Marksist teori ve pratiklerinin etkisi hiçbir zaman birincilerle karşılaştırılabilecek boyutlarda olmadı. Lenin;

"Anarşizm, çoğu kez, işçi sınıfı hareketinin oportünist günahları için bir çeşit ceza olmuştur." (**"Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı**, s.22) demişti. Bu, İkinci Dünya Savaşının bitiminden sonra yaygınlaşmaya başlayan ve Kruşçev-Brejnev kliğinin SBKP'nin ve Sovyet devletinin yönetimini gaspetmesinden sonra gemi azıya alan sağ oportünizme, parlamentarizme ve pasifizme bir tepki olarak özellikle 1960'lı ve 1970'li yıllarda gelişen 'sol' oportünist eğilimler için de üç aşağı beş yukarı geçerli bir değerlendirmeydi. Metropollerde işçi sınıfının savaşımında bu dönemde meydana gelen gerileme ve duralamanın, özellikle geri ve bağımlı ülkelerde daha çok proleter-olmayan yığınlara dayanan ulusal kurtuluş savaşları ve diğer devrimci silahlı savaşımlarla üstüste gelişi aynı zamanda işçi sınıfının tarihsel rolünü yadsıyan ve onu başka sınıf ve katmanlara devreden çeşitli anti-Marksist teorilerin gelişip yaygınlaşmasının nesnel koşullarını da geliştirdi. 1980'lerin sonu ve 1990'ların başlarında revizyonist blokun dağılması ve Arnavutluk'un burjuva-emperyalist kuşatmaya teslim olmasını izleyen yeni dönemde neredeyse tüm siyasal yelpaze daha da sağa kaydı. Bir dizi eski revizyonist parti kendilerini sosyalist/sosyal-demokrat partilere dönüştürürken, bir kısmı da dağıldı ve siyasal olarak etkisizleşti. Marksizm-Leninizmden etkilenmiş ulusal kurtuluşçu ya da devrimci-demokratik hareketler bu söylemden uzaklaşırken komünist parti ve akımlar da güçlü bir sağ oportünist ve

tasfiyeci dalgayla yüzyüze geldiler. Herhalde özellikle bugün hiçbir aklı başında ve dürüst devrimci, sağ sapmanın ve sağ oportünizmin 'sol' sapma ve 'sol' oportünizmden daha, hatta çok daha tehlikeli olduğunu yadsımaya kalkmayacaktır.

Türkiye için de buna benzer bir değerlendirme yapabiliriz. Kuruluş aşamasındayken önderlik kadrosu Kemalist burjuvazi tarafından yokedilen TKP'nin tüm yaşantısı sağ oportünizmin ve tasfiyeciliğin tarihi olmuştur neredeyse. Örgütsel tasfiyeciliğin —hemen hemen tüm komünist partiler bakımından— ideolojik temelini oluşturan burjuvaziyle sınıfsal işbirliği çizgisi ve demokratik devrimin önderliğini burjuvaziye verme Menşevik yaklaşımı TKP'nin tüm siyasal yaşamına ve felsefesine damgasını vurmuştu. Devrimci hareketin uzun bir aradan sonra canlandığı ve işçi sınıfı, gençlik, emekçi köylülük, aydınlar vb. arasında yaygın bir etki sağladığı 1960'lı ve 1970'li yıllarda olsun, 12 Eylül faşist darbesinin ardından yeniden doğrulmaya başladığı 1980'lerin ikinci yarısından sonra olsun, sağ sapma ve sağ oportünizm ve ondan kaynaklanan tasfiyecilik, hemen hemen her zaman Türkiye komünist ve devrimci hareketi açısından esas tehlikeyi oluşturmuştur. Boykotçuluk, bireysel terörizm eğilimi, kitle çalışmasında ve devrimci güçler arası ilişkilerde sektarizm türünden 'sol' çocukluk hastalıklarının 1980 öncesi dönemde zaman zaman ciddi boyutlar kazanması çizilen genel tabloyu değiştirmiyor. 1989-90

yıllarından bu yana geçen ve örgütlü savaşımdan, devrimden ve sosyalizmden kaçışla karakterize edilen dönem bakımındansa herhalde herhangi bir tartışma olmasa gerekir. Dolayısıyla *Devrimin Sesi* ve *Özgürlük Dünyası* yazarlarının bugünkü —dünya— ve Türkiye koşullarında sağ sapmayla 'sol' sapmayı, İP, BSP, SİP, TSİP gibi parti taslakları, Dev-Yol çevresi ve örgütsüz bireylerce temsil edilen birincisini, TKP(M-L), DHKP-C gibi örgütlerce temsil edilen ikincisiyle karşılaştırılması ve aynı ölçüde tehlikeli görmesi, eğer ihanet değilse görülmemiş bir aymazlık ve sağ oportünizmin dbatağına saplanmanın bir belirtisidir. Ancak bu kadarı bile bu arkadaşların içine düştükleri sefaleti anlatmaya yetmiyor. Son aylarda yazdıklarının ve izledikleri rotanın daha yakından incelenmesi, onların aslında oportünist namlularının hedefine komünist ve militan devrimci örgütleri oturttuklarını, ama devrimci kamuoyunu ve kendi tabanlarını aldatmak için arasıra sağ'a da salvolar savurduklarını göstermektedir. Örneğin, *Devrimin Sesi*'nin Mayıs 1995 tarihli sayısında yer alan bir yazıda bu arkadaşlar 'küçük burjuva devrimciliği'ne büyük bir öfkeyle saldırırken şunları söylüyorlardı:

"Gazi olayları ve son olarak Adana 1 Mayıs gösterisinde ortaya çıkan tablo, küçük-burjuva devrimciliği'nin, işçi sınıfı ve emekçi halk hareketi karşısındaki; giderek daha açık bir özellik kazanan *tasfiyeci karakterini* bir kez daha ortaya koydu. Küçük-burjuva gruplar... saldırıların

zeminini güçlendirecek bir pratik tutum içinde olduklarını ortaya koydular... Bu durum, küçük-burjuva 'devrimciliği'nin, devrimci hareket üzerinde etkili olan geleneksel anlayışlarına karşı pratikte daha kesin bir ayrım üzerinde etkili olan geleneksel anlayışlarına karşı pratikte daha kesin bir ayrım çizgisi koymanın; kitle mücadelesinde yol açtığı tahribata karşı *daha sistemli bir mücadelenin önemini arttırmıştır.*" ('Küçük Burjuva Devrimciliği ve Devrimci Sınıf Çizgisi', *Devrimin Sesi*, sayı:188, s.8, abç) *Özgürlük Dünyası*'nın Haziran-Temmuz 1995 tarihli 78. sayısında yayımlanan ve 'küçük-burjuva devrimciliği'nin eleştirisine ayrılmış olan yazılarının bitiminde bu arkadaşlar baklayı ağızlarından çıkarıyor ve 'sol' sapmanın daha tehlikeli olduğunu şu sözcüklerle ilan ediyorlar:

"Proletarya, kendi devrimci eylemiyle yolunda yürüyeceğini, tarihsel görevini yerine getireceğini, toplumu tüm köleleştirici bağlarından kurtaracağını ortaya koymaktadır. Bu bakımdan ona barikat kurmaya ve kitle hareketinden tasfiyeciliğe soyunanlara da er geç hak ettikleri dersi verecektir. Tasfiyeciliğin, salt gizli örgütü yozlaştırma ve dağıtma ve 'legal Marksizm'e kapılanma olmadığı, *bizde bundan da daha fazla*, eylemi, taktiği ve önermeleriyle işçi ve halk hareketinde, burjuvazi yararına sonuçlar doğuracak bir ideolojik-politik ve pratik çizgi olarak, *küçük burjuva 'gürütü grupları'nın şahsında boy gösterdiği* bugün daha da açıklık kazanmıştır.

"Küçük burjuva 'solculuğu'nun bugün gördüğü işlev tam da budur." ('Küçük Burjuva 'Solculuğu'nun Yığın Hareketindeki Tasfiyeci Pratiği Üzerine', *Özgürlük Dünyası*, sayı:78, s.43, abç)

Evet, herhalde yavuz hırsızın ev sahibini bastırması ancak böyle olabilir! Bu arkadaşlar, kendilerine tasfiyecilik eleştirisi getiren ya da getirecek olan komünist ve devrimci güçlerin önünü kesmek için, eleştirmenlerine avazları çıktığı kadar 'tasfiyeciler!' diye bağırma yöntemini seçmiş bulunuyorlar. Eğer yalan, kuru gürültü ve demagoji, somut ve denetlenebilir kanıtlara dayanan bilimsel eleştiriyi etkisiz ve geçersiz hale getirme yeteneğine sahip olmuş olsaydı, belki amaçlarına ulaşmayı umabilirlerdi. Ama kazın ayağı öyle değil. Şimdiye değin dergilerinde yaptığı onca kuru gürültüye, işçi sınıfı saflarında ve sendikal harekette bir etkiye ve mevzilere sahip olduğu yolundaki boş ve temelsiz savlarına, sözümona oportünizme, revizyonizme, parlamentarizme vb. karşı yürüttüğü ve ideolojik savaşım diye satmaya çalıştığı ikiyüzlü tiradlara, illegal çalışmanın, Leninist normların vb. önemine ilişkin yazılıp çizilen uzun ve yavan makalelere karşın TDKP'nin durumunun ne olduğunu siyasal pratik yeterince göstermiştir.

Sonuç Yerine
Legalite ve Provokasyon Üzerine Çeşitlemeler

Lenin, tasfiyeciliği şöyle tanımlıyordu:

"Tasfiyeciliğin özü, 'yeraltı'nın reddedilmesi, tasfiyesi, *onun yerine* her ne pahasına olursa olsun, yasal olarak çalışan, biçimden yoksun bir örgüt *konmasıdır*. Bu nedenledir ki partinin reddettiği şey, yasal çalışma, yasal çalışma gereği üzerinde ısrar *değildir*. Parti, eski partinin adına parti denemeyecek, biçimden yoksun 'açık' bir şeyle *değiştirilmesini* kınamaktadır - hem de hiçbir açık kapı bırakmaksızın kınamaktadır.

...

"Kuşku yok ki, tasfiyecilik, ideolojik olarak, *döneklikle, programın ve taktiklerin reddedilmesiyle, oportünizmle*

bağlantılıdır... Ama tasfiyecilik sadece oportünizmden ibaret değil. Oportünistler partiyi yanlış bir yola, burjuva yoluna, liberal-işçi siyaseti yoluna sürüklüyorlar, ama partinin kendisini *yadsımıyorlar*, onu tasfiyeye kalkışmıyorlar. Bu nedenle tasfiyecilik, partiyi *yadsımaya varan* bir oportünizm türüdür." (**Tasfiyecilik Üzerine**, s. 311) Demek ki, tasfiyeciliğin kaynağı oportünizm, yani burjuvazinin işçi sınıfı üzerindeki etkisidir. Diğer ezilen ve sömürülen sınıflardan farklı olarak proletarya, eski düzenin ve kapitalizmin bazı yanlarına ve sonuçlarına değil, bizzat kendisine karşıdır. Kapitalist toplumdaki en devrimci ve tek gerçek devrimci sınıf olan proletarya, nesnel konumu bakımından da kapitalizmin reforme edilmesiyle ya da kendisine —ve diğer ezilen sınıf ve katmanlara— yalnızca demokratik özgürlüklerin tanınmasıyla yetinemez. İşte bu nedenledir ki Lenin;

"Sınıflar savaşımının kabulünü, *proletarya diktatorasının* kabulüne dek *genişleten* kişi bir marksisttir ancak. Marksisti bayağı küçük (ve büyük) burjuvadan temelden ayırdeden şey, işte budur. Marksizmin gerçekten anlaşılıp kabul edildiğini, işte bu denektaşı ile sınamak gerekir." (**Devlet ve İhtilal**, s.45) diyordu. Bunu, proletaryanın sınıf bilinçli öncüsü olan komünist hareketin sınıfsal işbirliği ve uzlaşmadan değil, sınıf savaşımından, onun ilerletilmesinden ve mantıksal sonuçlarına, yani proletarya diktatörlüğüne değin götürülmesinden yana olması olarak da anlatabiliriz. Bizim, yalnızca

emperyalizmi ve işbirlikçi tekelci burjuvaziyi ve diğer burjuva katmanlarını değil, küçük burjuvazi de içinde olmak üzere tüm mülk sahiplerini devirene dek devrimi kesintisiz bir biçimde sürdürmekten ve yakın hedeflerimiz (demokratik devrim) için savaşımı, uzak ve sonal hedeflerimiz (sosyalist devrim ve komünizm) için savaşıma bağımlı bir tarzda ele almaktan yana olmamız da bundandır. Marks, proletaryanın kapitalizme ve sınıflı topluma olan topyekün karşıtlığını şöyle dile getiriyordu:

"Bu sosyalizm *genel olarak, sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması, sınıf farklılıklarının dayandıkları* bütün üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılması, bu üretim ilişkilerine uygun düşen bütün toplumsal bağıntıların ortadan kaldırılması, bu toplumsal bağıntılardan doğan bütün düşüncelerin altüst edilmesine varmak üzere, *devrimin sürekliliğinin ilanıdır, zorunlu bir geçiş noktası olarak proletaryanın sınıf diktatörlüğüdür.*" (Fransa'da Sınıf Savaşımları, **Seçme Yapıtlar I**, s.341)

"Zora dayanan devrim olmaksızın, burjuva devlet yerine proleter devleti geçirme" (Lenin)yi olanaksız sınıf bilinçli proletaryayı burjuva legalitesi ve burjuva devletiyle eksiksiz ve uzlaşmaz bir karşıtlık içinde olmak zorunda bırakan, işte bu bakış açısıdır. Her tür ve renkten oportünist ve revizyonistler ise, son analizde hep sınıflararası uzlaşmadan, proletaryanın devrimci ve komünist hedeflerinin sulandırılması ve budanmasından ve dolayısıyla burjuva legalitesine, burjuva demokrasisine ve

burjuva devletine ilişkin önyargıların ve yanılsamaların ayakta tutulmasından yana olmuşlardır. Bu bakımdan örgütsel tasfiyeciliğin ideolojik kökenlerini gözler önüne seren ve bu ikisi arasındaki bağlantının altını çizen Lenin;

"Tasfiyecilik sadece işçi sınıfının eski partisinin tasfiyesi (yani dağılması, yıkılması) demek değildir, aynı zamanda proletaryanın *sınıf bağımsızlığının* yıkılması, *burjuva* fikirleriyle, sınıf bilincinin baştan çıkarılmasıdır. " (**Tasfiyecilik Üzerine**, s. 317) diyor ve devrimde proletaryanın hegemonyasının reddini "reformizmin en bayağı biçimi " olarak damgalıyordu. TKP gibi uzun süre kendi istek ve iradesi dışında "illegal" kalmış olan örgütlerin ideolojik ve siyasal bakımdan burjuvazinin bir kuyruğu ve uzantısı olmalarıyla onların örgütsel oportünizm ve tasfiyecilikleri arasında doğrudan bir bağ vardır. Anti-emperyalist ve demokratik devrimin gerçekleştirilmesini ve sonuna kadar götürülmesini Kemalist burjuvaziden bekleyen ve proletarya ile burjuvazinin sınıfsal işbirliği siyaseti, yani liberal işçi siyaseti izleyen bir partinin, burjuvazinin ideolojik etki alanı içinde olan bir partinin, sözümona illegalitesini her zaman, bir an önce kurtulunması gereken bir yük gibi görmesi tamamen anlaşılır bir şeydi. Yalnızca emperyalizme, faşizme ve siyasal gericiliğe, işbirlikçi-tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahiplerine karşı değil, mülk sahibi sınıfların tümüne karşı savaşan, üretim araçlarının özel mülkiyetini ve bu temel üzerinde yükselen burjuva devletini ve sınıfları

ortadan kaldırmayı, sınıfsız, komünist bir toplum kurmayı amaçlayan proletaryanın öncüsünün siyasal örgütlenmesi her koşul altında illegal bir öz taşır. İşte bu nedenledir ki Lenin,

"Sosyal demokrat parti hem 'bir bütün olarak', hem her çekirdeğinde yasadışıdır ve —en önemlisi— devrim için propaganda yapma ve yolu hazırlama çalışmasının tümünde yasadışıdır. Bu nedenle sosyal demokrat (=komünist) partinin en açıkta olan çekirdeğinin yaptığı en açık çalışma bile 'açıkça yürütülen parti çalışması' olarak görülemez. " (Tasfiyecilik Üzerine, s. 284-85) diyordu. O halde devrimci proletarya en demokratik burjuva cumhuriyetlerinde, burjuva demokratik özgürlüklerin en geniş olduğu burjuva rejimlerinde bile mutlaka illegal bir aygıta sahip olmak ve burjuvaziyle proletarya arasındaki sınıf savaşımının sertleşmesine paralel olarak illegal aygıtlarını sağlamlaştırmak zorundadır. Kuşkusuz, ancak hamkafalar ya da Marksizm-Leninizmin derinliğini ve uluslararası komünist hareketin deneyimlerinin zenginliğini kavrayamamış olanlar, bunun legal olanaklardan en geniş ve en gözüpek bir tarzda yararlanma çabasıyla çeliştiğini düşünebilirler. Komünistlerle oportünistler ve tasfiyeciler arasındaki en önemli ve temel farklılıklardan birisi, legal olanaklardan en geniş ve en gözüpek bir tarzda yararlanmanın kabul edilip edilmemesi değil, bu olanaklardan nasıl bir ruh, bakış açısı ve anlayışla — legalist ve burjuva demokratisti bir yaklaşımla mı yoksa

komünist ve anti —kapitalist bir yaklaşımla mı— yararlanılacağıdır. Komünistler, legal olanaklardan yararlanmaya asla karşı olmamalarına karşın burjuva toplumunu ve devletini, burjuvazinin anayasasını, yasalarını, parlamentosunu vb. meşru görmez, burjuva legalitesine ve burjuva demokrasisine tapmaz, oportünizmle uzlaşmaz ve işçi sınıfını ve emekçi yığınları burjuva devletine ilişkin önyargılardan kurtarmak için sistemli bir etkinlik yürütürler. Türkiye'deki faşist diktatörlüğün legalitesine güvenme ve bel bağlama noktasına değin alçalmış olan TDKP'nin tersine Lenin demokratik burjuva cumhuriyetinin legalitesine güvenen ve onu 'arı demokrasi' olarak sunan Kautsky'yi şöyle eleştiriyordu:

"'Düzenin bozulması durumunda', ama aslında sömürülen sınıfın kendi kölelik durumunu 'bozması' durumunda, ve hele kölece davranmama gibi bir hevesi de varsa bu sınıfın anayasasında burjuvazinin işçilerin üzerine asker sürmesine, sıkıyönetim ilanına vb. izin veren dolambaçlı yollar ya da kısıtlamalar bulunmayan, en demokratı da içinde, hiçbir devlet yoktur. Kautsky burjuva demokrasiyi utanmadan allayıp pulluyor; örneğin en demokrat ve en cumhuriyetçi Amerika ya da İsviçre burjuvalarının, grevdeki işçilere karşı ne yaptıkları üzerinde ağzından tek söz çıkmıyor.

...

"*Demokrasi ne denli gelişmişse, burjuvazi için derin ve*

tehlikeli bir siyasal anlaşmazlık durumunda, insan kırımı ya da iç savaşa o denli yakındır. Bilgin bay Kautsky, cumhuriyetçi Fransa'daki Dreyfus davası, demokratik Amerika Cumhuriyetinde zencilerin linç edilmesi, demokratik İngiltere'deki İrlanda ve Ulster örneği, demokratik Rus cumhuriyetinde 1917 Nisan'ında bolşeviklere karşı düzenlenen kovuşturmalar ve insan kırımları dolayısıyla, burjuva demokrasinin bu 'yasa'sını inceleyebilirdi." (Proleter **Devrim ve Dönek Kautsky**, s.30-32)1948-50 yılları arasında İtalyan hükümetinin işçi sınıfının ve halkın devrimci muhalefetini bastırırken binlerce kişiyi öldürmesi ve yaralaması, 1950-53 yılları arasındaki Makkarticilik döneminde ABD'nde binlerce komünist, devrimci ve anti-faşiste karşı sürdürülen cadı avı, gene ABD'de zencilere beyazlarla eşit yurttaşlık hakları sağlanması için 1954-68 yılları arasında (Kuzeyle Güney arasındaki İç Savaş'tan yüzyıl sonra!) yapılan barışçı kitle gösterilerinde ırkçı beyazların ve polisin sistemli saldırıları sonucunda aralarında pasifist zenci önderi Martin Luther King'in de bulunduğu birçok kişinin öldürülmesi, yaralanması ve dövülmesi, 1950'lerin sonu ve 1960'ların başlarında Fransız emperyalizminin Cezayir'den çekilmesini isteyen göstericilere karşı Fransız polisinin ve jandarmasının şiddet kullanması ve Fransa'nın, Cezayir'in siyasal statüsü konusundaki tartışma ve anlaşmazlıklar nedeniyle bir askeri darbenin eşiğine gelmesi vb., burjuva demokrasisinin anti-demokratik ve anti-proleter niteliğinin

değişmek bir yana, giderek daha da pekiştiğini ve yoğunlaştığını gösteriyor. Bu, Lenin'in emperyalizmin "genel olarak demokrasinin, bütün demokrasinin inkarı" (**Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm**, s. 27) olduğu ve siyasal rejimleri ne olursa olsun emperyalist ülkelerin "her planda gericilik "doğurdukları yolundaki saptamasının günümüzde de bütünüyle geçerli olduğunu gösterir. Bazılarının belleklerinin tazelenmesine yardımcı olmak için yakın tarihten bir başka örnek üzerinde durmamızda yarar var. 1965'te, o tarihte burjuva demokratik özgürlüklerin Türkiye'de herhangi bir dönemde olmuş olduğundan daha geniş olduğu Endonezya'da yüzbinlerce üyesi olan, milyonlarca işçi, emekçi, genç ve kadını değişik kitle örgütlerinde biraraya getirmiş bulunan Endonezya KP, ABD emperyalizminin desteğini alan Suharto-Nasution askeri kliğinin gerçekleştirdiği bir faşist darbe sonucu bütünüyle yokedilmiş, 500.000 dolayında komünist, devrimci ve anti-faşist öldürülmüştü. Enver Hoca bu darbeyi değerlendirirken şunları söylüyordu:

"Birincisi, kapitalist ülkelerdeki sözümona 'burjuva özgürlükler' ve 'demokratik özgürlükler' komünist partilerinin ve devrimci grupların amaçlarına ulaşmaları için yeterli değildirler. Hayır. Burjuvazi ve gericilik, devrimcilerin etkinliklerine, bunlar burjuvazinin sınıfsal egemenliğini tehlikeye sokmadığı sürece izin verirler ancak. Bu egemenlik tehlikeye düştüğünde ya da gericilik

uygun bir an yakaladığında o, demokratik özgürlükleri bastırır ve en küçük bir ahlaksal ya da siyasal vicdan belirtisi göstermeksizin devrimci güçleri ezmek için her yola başvurur. Komünist partilerinin açıkta çalışmasına izin verildiği bütün ülkelerde burjuvazi ve gericilik, bu durumdan, Marksist-Leninist partilerin bütün etkinliklerini, personelini ve çalışma ve savaşım yöntemlerini öğrenmek için yararlanırlar. Bu yüzden komünistler ve onların gerçek Marksist-Leninist partileri, burjuvazinin geçici olarak izin vermeyi uygun bulduğu 'özgürlükler'e herhangi bir biçimde güven besler ve herşeyi açıkça reklam eder, örgütlerini ve planlarını gizli tutmayı başaramazlarsa ölümcül bir hata işlemiş olurlar. Komünistler legal çalışma koşullarından yararlanmalı ve bu koşulları yaygın propaganda ve örgüt çalışması yapmak için kullanmalı, ama aynı zamanda illegal çalışmaya da hazır olmalıdırlar." ('Endonezya'daki Faşist Darbe ve Komünistlerin Çıkarmaları Gereken Dersler', **Against Modern Revisionism**, 1965-71)

Bugün Türkiye'de —ve TDKP önderliğinin inanılmaz bir hafiflikle ileri sürdüğü gibi Kürdistan'da— bir açık işçi ya da işçi-emekçi partisinin oluşturulmasının koşullarının olmadığını yukarda göstermeye çalıştık. Ama, böyle bir partinin oluşturulmasının koşullarının olmayışıyla legal olanaklardan en geniş ve en gözüpek bir biçimde yararlanma gibi iki ayrı konunun birbirine karıştırılmamasına özellikle özen göstermek gerekiyor.

TDKP, tıpkı kendilerinden önce gelmiş ve kendilerinden sonra gelecek olan tasfiyecilik yolunda yürüyenlerin yaptıkları ve yapacakları gibi bu ikişini birbirine karıştırmaktadırlar. Onlar illegal çalışmayı esas alma konusunda ilkeli davranan komünist ve militan devrimci örgütleri sözümona Lenin'e dayanarak eleştirmeye kalkarken, aslında kendi 'yeraltı korku'larını ve burjuvazinin ve faşist diktatörlüğün legalitesine duydukları güveni ele veriyorlar. Eğer bugün Türkiye'de komünist ve devrimci örgütler legal olanaklardan yeterince yararlanamıyorlarsa, bunun nedenleri, nesnel nedenler dışında bu örgütlerin güçlerinin sınırlılığında ve legal ve illegal savaşımı birleştirme konusundaki deneyimlerinin ve becerilerinin yetersizliğinde aranmalıdır. Bu alanda yapılabilecek ve yapılması gereken pek çok şey olduğu, komünist ve devrimci güçlerin, burjuvazinin, dinsel gericiliğin, Türk milliyetçiliğinin etkisi altında bulunan proleter ve emekçi yığınlara devrimci mesajlarını ulaştırmak için çok daha atak ve çok daha yaratıcı olmaları ve geleneksel propaganda, ajitasyon ve örgütlenme yöntemlerine mahkum olmamaları gerektiği söylenebilir ve söylenmelidir. Ancak, bugünkü sınırlılık ve yetersizliklerine karşın, komünist ve militan devrimci örgütlerin bu alanı, 'kitleselleşme', 'marjinallikten kurtulma' vb. adına varolan sınırlı ve cılız örgütlülüklerini bile dağıtmaya yönelen ve burjuvazinin ideolojik saldırısı karşısında dize gelen TKEP, Kurtuluş, Dev-Yol ve benzeri

gruplardan daha etkili ve daha militan bir tarzda kullandıkları açıktır. Nasıl 1980 öncesinde, gelişen devrimci savaşım ve kitle eylemliliği kendisine edimsel olarak bir dizi legal olanak yarattıysa, bugün de — kuşkusuz daha sınırlı ölçülerde olmak üzere— işçi sınıfının, Kürt ulusunun, kent yoksullarının, gençliğin ve komünist ve devrimci örgütlerin çok büyük bedeller ödeyerek yürüttükleri savaşım kendisine bir dizi legal olanak yaratıyor. Demek ki, Türkiye —ve Kürdistan— pratiği de bir açık işçi ya da işçi-emekçi partisi sloganının atılmamasının, legal çalışma olanaklarının kullanılmasının yadsınması anlamına gelmediğini göstermiştir ve göstermektedir. Lenin, Rus tasfiyecilerini eleştirirken şöyle diyordu:

"Her şeyden önce 1904-13 dönemindeki açık sosyal demokrat çalışma bir *gerçektir.* Açık bir parti sözü, aydınların partiyi yadsımalarını örtülemek için kullandıkları bir *sözden* başka bir şey değildir. İkincisi, parti tasfiyeciliği, yani açık bir parti sloganını bir çok kez mahkum etmiştir. Ama parti, açık eylemleri mahkum etmek şöyle dursun, tam tersine, onları savsaklayan ya da yadsıyanları mahkum etmiştir. Üçüncüsü, 1904'ten 1907'ye kadar açık eylemler, *özellikle*, tüm sosyal demokratlar arasında geliştirilmiş bir şeydir. Ancak o zaman sosyal demokrasi içindeki hiçbir eğilim, hiçbir hizip 'açık bir parti için savaşım' sloganını öne sürmüş değildir.

"Bu tarihsel bir gerçektir. Tasfiyeciliği anlamayı arzu

edenler bu gerçeği düşünmelidirler.

" 'Açık bir'parti için savaşım' sloganının yokluğu 1904-1907 döneminde açık eylemleri köstekledi mi? En ufak biçimde bile kösteklemedi." (**Tasfiyecilik Üzerine**, s.326-327) Bu arkadaşların savlarının tersine komünistler legal çalışmaya mesafeli durma eğilimini eleştirmiş ve gizli parti örgütlerinin denetimi ve yönlendirmesi altında bulunması gereken legal çalışmanın çok daha etkili bir tarzda kullanımı için çağrıda bulunmuşlardır. Örneğin, onlar bir kaynakta şöyle diyorlardı:

"Komünist ve devrimci örgütlerde, militanlarda açık mücadele alanlarının, legal araç ve yöntemlerin oportünizmle kirlenmiş olduğu ve uzak durulması gerektiği gibi bir zihniyetin dikkate değer etkileri vardır. Kuşkusuz politika tarzındaki kendine dönüklükle, darlıkla çalışma tarzında kendini gösterebilen bu zihniyet arasında bağıntı vardır. Paralel ya da farklı formlarda birbirine denk düşen şeylerdir. Ve bu, geniş yığınlara açılmayı frenleyici, devrimci atılım ruh ve girişkenliğini köreltici olmaktadır. Gizli örgütlenme temeli üzerinde, açık mücadele alanlarını, legal araç ve yöntemleri kullanmak, geniş proleter ve emekçi yığınlara ulaşmak, onların savaşımını örgütlemek, onların savaşımının gerçek önderi haline gelebilen, en iyi unsurlarını kazanıp saflarda örgütleyebilmek için belirleyicidir." (**TKİH ve TKP (M-L) Hareketi Birlik Kongresi Belgeleri**, s. 156)

• • •

Türkiye —ve Kürdistan— gibi sınıf çelişmelerinin ve devrim ile karşı-devrim arasındaki çatışmanın son derece keskin olduğu ve özellikle Kürdistan'da en üst düzeyine çıkarak savaş biçimine büründüğü bir ülkede devrimci şiddetin yeri ve önemi üzerine yapılacak bir tartışma abes gözükebilir. Ancak, eskiden beri silaha, silahlı savaşıma ve devrimci şiddete mesafeli durmuş olan TDKP'nin son aylarda daha da belirginleşen ve tasfiyecilik biçimini alan yönelimi gözönüne alındığında bunun hiç de yersiz olmadığı anlaşılacaktır. Sağa kaydığı ve tasfiyeciliğin batağına battığı ölçüde bu arkadaşların komünist ve militan devrimci örgütlere, illegal çalışma ve örgütlenmeye ve silahlı savaşım ve devrimci şiddete karşı saldırılarını yoğunlaştırmaları, onları anarşizmle, kör terör uygulamakla, provokasyona gelmekle ve alet olmakla vb. suçlamaları yoğunlaşıyor. Kuşkusuz Marksist-Leninistler, devrimci şiddetin yerinde ve zamanında kullanılmasından, doğru hedeflere yönelmesinden, işçi sınıfının ve emekçilerin kitlesel savaşımlarının gereksinimlerine bağlı kılınmasından yanadırlar; onlar küçük burjuva maceracılığına, bireysel terörizme ve öncü savaşının teori ve pratiğine de karşıdırlar. Ancak, gerek taktiksel ve gerekse stratejik düzeyde devrimci şiddete karşı olan ve bir doğa yasası kaçınılmazlığıyla 'barışçı geçiş' anlayışına, burjuva devlet aygıtının devrimci şiddet yoluyla yıkılmasının yerine onun parlamenter vb. yoldan 'fethi' anlayışına yönelen oportünistlerin Marksist-Leninistleri

anarşizmle ve terörizmle suçlaması hiç de yeni değildir. Marks ve Engels'in devlet, devrim ve proletarya diktatörlüğüne ilişkin analiz ve vargılarını hasıraltı eden İkinci Enternasyonal oportünistlerini eleştirirken Lenin şunları söylüyordu:

"Oportünistlerin Engels'i de anarşistler arasında saydıklarını görmekte şaşılacak bir şey yoktur; enternasyonalistleri anarşizmle suçlamak, günümüzde, sosyal-şovenler arasında gitgide yayılan bir alışkanlıktır. " (**Devlet ve İhtilal**, s. 70-71) Sınıfsal ve diğer çelişmelerin keskinlik derecesine ve egemen sınıfların yaşadıkları çok yönlü bunalımın boyutlarına bağlı olarak —Kürdistan'da süregelen gerilla savaşını bir yana bıraksak bile— şiddetin Türkiye'nin siyasal yaşamının ayrılmaz bir parçası haline geldiği, en kör gözlerin bile görmezden gelemeyeceği bir olgudur. Bugün Türkiye'de siyasal savaşım esas olarak silahlı savaşım evresine gelmemiştir ve küçük grupların devrimci şiddet eylemleri yoluyla da bu noktaya gelmeyecektir. Ama son yıllarda egemen sınıfların beyaz terörünün (Sivas'ta 37 ilerici aydının yakılarak öldürülmesi, sokak infazlarının ve gözaltında infazların giderek çoğalması, işçi sınıfı eylemlerine polis müdahale ve saldırılarının artması, işçi ve emekçi semtlerinde ve okullarda sivil faşistlerin, mafyanın, polisin gittikçe daha sık olarak giriştiği saldırılar, faşist diktatörlüğün ve onun ajanlarının Sünni-Alevi ve Kürt-Türk çatışmalarını kışkırtma çabalarının yeniden gündeme gelmesi vb.)

yoğunlaşması ve kitlelerin ileri kesimlerinin faşist teröre, devrimci terörle yanıt verme eğiliminin açıkça uç vermiş olması, kornünist güçlerin mutlaka hesaba katmaları gereken ve kattıkları bir olgudur. Dünya proletaryası ve halklarının devrim deneyimleri, gerek demokratik ve gerekse sosyalist devrimlerin çoğu kez eşitsiz, inişli-çıkışlı ve karmaşık bir süreçten geçerek geliştiğini gösteriyor. Bu Türkiye'de de böyle olacaktır. Baştan aşağı yanıcı ve patlayıcı maddelerle dolu olan Türkiye'nin, Kürdistan'da 11 yıldır sürmekte olan gerilla savaşının de etkisiyle her an bir devrimle yüzyüze gelebileceğini gözönüne almayan, kadrolarını ve kitleleri bu zihniyetle eğitmeyen bir örgüt, bırakalım komünist, devrimci adını bile hak edemeyecektir. Lenin;

"... bir mücadele örgütünün inşası ve siyasi ajitasyonunun yürütülmesi 'durgun, barışçı' her şart altında ve 'devrimci ruhun zayıflaması' ne kadar belirgin olursa olsun her dönemde esastır. Üstelik böyle dönemlerde ve böyle şartlarda bu tür çalışma özellikle gereklidir, çünkü patlama ve taşma zamanlarında örgütün kurulması çok geç olacaktır... Siyasi mücadeleyi her durumda ve her şart altında yürütebilecek güçlü bir örgüt olmadan, sağlam ilkelerin aydınlattığı ve kararlılıkla uygulanan sistemli eylem planı diye bir şey sözkonusu olamaz. " ('Nereden Başlamalı?', **Örgütlenme Üzerine**, s.12-13) diyordu. Komünist Enternasyonal'in 1921'de toplanan Üçüncü Kongresi'nde kabul edilen '**Komünist Partilerin Örgütsel**

Yapısı, Çalışmalarının Yöntem ve İçeriği Üzerine Tezler'deyse şunlar söyleniyordu:

"Komünist Partilerinin günlük yaşamı, devrimci sürecin değişik evrelerine bağlı olarak değişiklikler gösterir. Ancak, ister legal olsun, isterse illegal, tüm partiler aynı tipte parti yapısını hedeflemelidirler.

"Parti, kendisini savaşım koşullarında meydana gelebilecek değişikliklere hızla uyarlayabilecek şekilde örgütlemelidir.

...

"Kapitalist ülkelerdeki legal komünist partileri, genel olarak partiyi devrimci ayaklanmaya, silahlı savaşıma ve illegal savaşıma hazırlamak için ne denli ciddi bir tarzda çalışmaları gerektiğini henüz bütünüyle kavrayamamışlardır.

"Partiler illegal çalışma için hazırlık yapmıyorlar; onlar uzun bir süre boyunca legal olarak çalışabileceklerini ve yalnızca günlük çalışmanın gereksinimlerini karşılayacak yapılarla yetinebileceklerini varsayıyorlar.

"Öte yandan illegal partiler, devrimci kitlelerle gerçek bağları olan bir Parti örgütü inşa etmeye hizmet edecek legal etkinlikler yürütme olanaklarını yakalamada çoğu kez yeterince ustalaşmış değiller.

"Her iki durumda da iyileştirme gereği bulunuyor. Tüm legal Komünist Partiler yeraltına geçmeleri gerektiğinde, savaşımı sürdürmeye hazır ve yetenekli olacak şekilde

örgütlenmelidirler. Onlar özellikle devrimci etkinlik patlamalarına hazır olmalıdırlar. Öte yandan tüm illegal Komünist Partiler, sıkı bir biçimde çalışarak geniş devrimci kitlelerin örgütleyicisi ve gerçek önderi haline gelebilmek için legal işçi hareketinin sunduğu olanakları değerlendirebilmelidirler. Hem legal, hem de illegal çalışmanın yönetimi her zaman tek bir Parti merkezinin elinde olmalıdır.

"Hem legal ve hem de illegal Komünist Partiler çoğu kez, illegal Komünist örgütsel çalışmayı, Parti çalışması ve örgütlenmesinin diğer yönlerinden yalıtılmış, sıkıca örülü ve öncelikle askeri bir örgütün oluşturulması gibi kavramaktadırlar. Bu kesinlikle yanlış bir görüştür. Devrim-öncesi dönemde askeri örgütümüz esas olarak, genel Komünist Partisi çalışması ile içiçe inşa edilmelidir. Bir bütün olarak, Parti, devrim için dövüşen bir askeri örgüt haline gelmelidir." (**Theses, Resolutions and Manifestos of the First Four Congresses of the Third International**, s. 258-59)

Peki, TDKP'nin böylesi militan ve gözüpek bir örgüt olduğu, ortaya çıkabilecek devrimci patlamalara hazır olduğu, daha da önemlisi kendisini böyle bir örgüt haline getirmeye çalıştığı söylenebilir mi? Gazi ayaklanması ve onu izleyen Nurtepe ve Okmeydanı direnişleri, Eminönü, Şişli ve İskenderun belediye işçilerinin, Tuzla organize deri sanayii, Aras Kargo, Kartal, Polisan işçilerinin polis, jandarma ve grev kırıcılarla giriştikleri çatışmalar kitle

savaşımının daha üst bir boyuta sıçramasının belirtileri olarak duruyor önümüzde. Kartal ve Gebze belediyelerinde, çeşitli lise ve üniversitelerde uç vermeye başlayan militan devrimci direniş örneklerinin daha da yaygınlaşma eğilimi gösterdiği, işçi sınıfının ve kent yoksullarının bir bölümünün barikat savaşı taktiklerini yaşama geçirmeye giriştiği koşullarda komünistlerin görevi, bu hareketin deneyimlerini dikkatle incelemek, onlardan dersler çıkarmak ve kitle hareketinin onlara dayatacağı yeni görevlere daha büyük bir şevkle hazırlanmak değil de başka bir şey olabilir mi? Lenin, o çok bilinen 'Gerilla Savaşı' adlı makalesinde, Marksizmin, savaşım biçimlerini uydurmadığını söyledikten sonra,

"...ama devrimci sınıfların, hareketin gelişimi içinde kendisini gösteren savaşım biçimlerini yalnızca genelleştirir, örgütler ve bunlara bilinçli bir ifade verir. Bütün soyut formüllere ve bütün doktrinci reçetelere kesenkes düşman olan marksizm hareket geliştikçe, yığınların sınıf bilinci arttıkça, iktisadi ve siyasal bunalımlar keskinleştikçe savunma ve saldırının yeni ve daha değişik yöntemlerinin sürekli bir biçimde doğmasını sağlayan ilerleme içindeki kitle savaşımına karşı dikkatli bir tutum takınılmasını gerektirir... Marksizm, mevcut toplumsal durum değiştikçe, kaçınılmaz olarak, bu döneme katılanlarca bilinmeyen yeni savaşım biçimlerinin doğacağını kabul ederek, yalnızca o anda mümkün ve varolan savaşım biçimleriyle kendini hiçbir koşul altında

sınırlamaz. Bu yönden marksizm, kitle pratiğinden, eğer öyle ifade edebilirsek, öğrenir, ve 'sistem yapanların' tek başına çalışmalarıyla keşfedilen savaşım biçimlerini yığınlara öğretmek yolunda hiçbir iddiada bulunmaz." (**Marks, Engels, Marksizm**, s.131-32) diyordu. Bu arkadaşlarımızın ise, kendilerini kitle savaşımının aldığı yeni biçimlere hazırlamak, onlardan öğrenmek ve kendilerini kitle savaşımının ateşi içinde sınayarak çelikleştirmek diye bir dertlerinin olmadığı anlaşılıyor. *Devrimin Sesi*'nin Nisan 1995 tarihli sayısında yer alan ve Gazi direnişini ve onunla bağlantılı konulan işleyen yazıda liberal ve oportünist bir korkaklık ve kafa karışıklığından başka bir şey bulunmuyor. Onların durumunu aşağı yukarı tam olarak yansıtan 'Öfke ve Bilinç' başlıklı yazıda şu satırları okuyoruz:

"Devrimin 'potansiyel' gücünü oluşturan kitlelerin birikim ve öfkesini yanıltıcı hedeflerde patlatmayı, sahte ve bulanık kutuplaşmalar yaratarak devrimin güç ve destek alanlarını zayıflatmayı hedeflemektedir.... Böylece kendisine sahte kutuplaşmanın bir yanında görünebileceği bir yer açmakta; kendi provokasyonlarının basit bir aleti olmaktan öte bir anlam taşımayan... İBDA-C, Hizbullah gibi örgütleri de öfkenin yöneleceği belirsiz ve gizemli hedefler olarak ortaya atmaktadır." (*Devrimin Sesi*, sayı:187, s.6) Yazıda daha sonra, karşı-devrimin, devrimin güçlerinin savaşımın gerçek gereksinimlerine göre mevzilenmesini engellemek için onları 'açık ve çıplak terör

alanına' çektiğinden, böylelikle devrimin inisiyatif alanını zayıflatmaya ve kendi planlarını ve taktik doğrultusunu izlemesini engellemeye çalışmasından yakınılıyor. Yazı daha aşağıda ise şöyle devam ediyor:

"Devrim giderek sağlamlaşan bir iradeyle kendi yolunda ilerlemek zorundadır. Her türlü dalgalanmaya, iniş çıkışa, bulanıklığa göğüs gererek yoluna devam etmek zorundadır. hiçbir olayda kendine hakimiyet ve soğukkanlılığını kaybetmeden; kitlelerin öfke ve birikimini heba etmeden, mücadelenin her adımında onu, devrimci bilincin yön vereceği hedefler doğrultusunda maddi bir güce dönüştürmek devrimin ihtiyaç duyduğu mücadele ve örgüt biçimlerini geliştirip güçlendirmek, mevzilerini sağlamlaştırmak zorundadır. (*Agy*, s. 7) Kendisine, "proletaryanın en geniş yığınlarını... kendine hakimiyet ve disiplin ruhuyla, devrimci bir kararlılık ve sorumluluk duygusuyla" eğitme görevi, yani sınıfı yatıştırma ve sakinleştirme görevi veren *Devrimin Sesi* yazarı daha aşağıda şunları söylüyor:

"Aynı şekilde benzer bir olayın patlak verme ihtimali üzerine politik bir taktik belirleme ve örgütlenme gerçekleştirme, tam da kendiliğindenciliğe teslim olmak, provokasyon zeminini güçlendirmek demektir. Biz bugünden güçlerimizi, bu tür olaylarda devrimci bir sınıf tutumu geliştirme konusunda eğitmeliyiz. " (*Agy*, s. 8)

İşte böyle! Tasfiyeci oportünistlerimiz "sahte ve bulanık kutuplaşmalar"ın ve "provokasyon"un "aleti" olmamak

için faşist teröre, şeriatçı gericiliğe, polis ve askerin, özel tim ve kontrgerillanın zorbalığına direnen ve savaşan işçilerin, kent yoksullarının, gençliğin, yoksul ve küçük köylülerin, kayıp analarının vb. savaşımlarına katılmayacaklar. Onlar, güvenlikli bir mesafeden seyrettikleri ve seyretmeye de devam edecekleri işçilere ve emekçilere "açık ve çıplak terör alanına" çekilmemelerini öğütleyecekler. Kendilerinin masa başında bulup buluşturdukları sözümona savaşım biçimlerini uygulamayan, kendilerinin planlarını ve taktik doğrultularını izlemeyen işçi ve emekçileri "hiçbir olayda kendine hakimiyet ve soğukkanlılık"larını yitirmemeleri için uyaracaklar. "Devrimin ihtiyaç duyduğu mücadele ve örgüt biçimlerini" kitlelere bildirecekler, böylelikle onun " her türlü dalgalanmaya, iniş çıkışa, bulanıklığa göğüs gererek yoluna devam" etmesini sağlayacaklar. Ve işçi ve emekçilere devrimci kitle savaşımına katılmama "iradesi" aşılayacaklar. Tabii becerebilirlerse! Lenin'in, kitlelerin yaşama geçirdiği savaşım biçimlerinin dikkatli bir tarzda gözlemlenmesi ve bu kitle hareketinden öğrenilmesi gerektiği yolundaki öğretisi, bu arkadaşların dillerinde "kendiliğindenciliğe teslim olmak, provokasyon zeminini güçlendirmek" haline gelmiştir. Sınıf savaşımının, her şeyin en ince ayrıntısına değin planlanabildiği, dalgalanmalar, iniş çıkışlar ve "bulanıklıklar" olmadan ilerleyen bir süreç olduğunu ve oturdukları fildişi kulesinden kitleleri yönlendirebileceklerini sananlar

Marksizmin devrimci özünü boşaltma uğraşında olduklarını ele vermekten başka bir şey yapmıyorlar. Öte yandan, bu arkadaşlara göre, "Diktatörlük daha fazla çıplak teröre başvurmakta " (*Devrimin Sesi*, sayı:184, s.2), dolayısıyla Gazi'de vb. meydana gelen saldırıların yinelenmesi olasılığı artmaktadır. Dahası,

" ...bugün sınıf hareketi eyleminde yeni bir sıçramayı ancak politik bir hareket olarak; Kürt ulusal hareketi de dahil, bütün emekçi sınıfların demokrasi ve özgürlük taleplerini sahiplenip gerçekleştirebile"cektir. ('Yeni Bir Sürece Doğru Görevler ve Sorumluluklar', *Devrimin Sesi*, sayı:184, s.9), O zaman komünist ve devrimci örgütlerin güçlerinin bir bölümünü bu öngörü temelinde konumlandırması, gerek işçileri ve diğer emekçileri ve gerekse kendilerini ideolojik ve örgütsel olarak bu türden saldırılara karşı koymaya hazırlamaları neden "kendiliğindenciliğe teslim olmak ve provokasyon zeminini güçlendirmek" olsun? Tam tersine, olayların gelişim doğrultusunu ve egemen sınıfların uygulamaya koyduğu karşı-devrimci taktiklerin ana çizgilerini saptayan komünist hareketin bu saldırıları püskürtmek için işçi ve emekçi kitlelerin anti-faşist direnişe katılmaları ve onu desteklemeleri için çağrıda bulunmaması ve bunun için elinden gelen her şeyi yapmaması, kendiliğindenciliğe teslim olmak ve provokasyona gelmemek adına eylemsizliği ve kollarını kavuşturup beklemeyi savunmak anlamına gelmez mi? Böylesi bir eylemsizlik tutumu,

"İşçi sınıfı ve emekçilerin günlük mücadelesinden, acil taleplerinden kopuk; onların yığınsal mücadelelerine ve örgütlerine mal edilemeyen bir anti-faşist mücadelenin, bırakalım faşist diktatörlüğü alaşağı etmeyi; diktatörlüğü geriletme, demokratik mevziler kazanma şansı yoktur." (*Devrimin Sesi*, sayı:187, s.3) denilerek haklı çıkarılamaz. Faşist saldırılara karşı direnmenin "işçi ve emekçilerin günlük mücadelesinden kopuk" ve "onların yığınsal mücadelelerine mal edilemeyen" gibi anlatımlarla tanımlanması, tam bir oportünizm ve döneklik örneğidir. Faşizme karşı direniş işçi sınıfı ve emekçilerin günlük mücadelesinin ve acil taleplerinin bir parçası, bir öğesi değil mi? Eğer günlük mücadele ve acil talepler deyince yalnız ücret zammı elde etmeyi, daha iyi bir toplu sözleşme imzalamayı anlıyorsanız, bu, sizin günlük mücadele ve acil talepler anlayışınızın ekonomistlerin ve reformistlerin anlayışı düzeyinde olduğunu ele vermez mi? Anti-faşist direnişin işçi sınıfının "yığınsal örgütlerine", yani sendikalara, SŞP (Sendika Şubeleri Platformu)'larına vb. maledilememiş olduğu gerekçesiyle kenarda durmaya gelince bunun da iler tutar bir yanı yoktur. Sendikaların ve SŞP'larının, desteklemediği ya da onlara mal edilemediği gerekçesiyle, içinde işçi sınıfının ve kent yoksullarının bir bölümünün yer aldığı ayaklanmalara katılmaya yan çizmek, en bayağı ve en rezil türden bir oportünizmden başka bir şey olabilir mi? Dahası siz necisiniz, bostan korkuluğu mu? Devrimci hareketin bir parçası olarak

sizlerin, sendikaların ve ŞSP'larının işçi ve emekçi kitlelerinin anti-faşist direnişlerinin desteklemelerini sağlamak için elinizden gelen her şeyi yapma yükümlülüğünüz yok mu?

Yeri gelmişken kendilerine, gerçekten de bir provokasyonun sözkonusu olduğu bir ortamda Bolşeviklerin nasıl bir tutum aldığını anımsatalım. 9 Ocak 1905'te Gapon adlı bir papazın önderlik ettiği 200.000 dolayında işçi, ellerinde Çar'ın resimleri, ilahiler söyleyerek Kışlık Saraya doğru barışçı bir biçimde yürüyüşe geçtiler. O sıralar, siyasal polisin desteğiyle kurduğu işçi dernekleri aracılığıyla Petersburg işçileri üzerinde belli bir etki sağlamış olan Peder Gapon —Okhrana'nın planları gereğince— işçi hareketini kana boğmak için (TDKP önderlerinin çok sevdiği deyimle) bir provokasyon hazırlamıştı. Çar II. Nikola'ya, yaşam koşullarının düzeltilmesini vb. isteyen bir dilekçe sunmak için yürüyen işçilerin üzerine muhafız birliği'nin açtığı ateş sonucunda 1000 dolayında işçi ölürken, 2000 kadarı da yaralandı. 5 Ocak'ta, yani yürüyüşten dört gün önce —o sıra yurtdışında bulunan— Lenin'e yazdığı mekupta RSDİP Petersburg Komitesi Sekreteri Gusev şöyle diyordu.:

"Bu Peder Gapon'un su katılmamış bir Zubatovist olduğu kesin... Gapon'u sergileme ve ona karşı savaşım, hızla hazırlamakta olduğumuz ajitasyonun temelini oluşturuyor. Hepsini bu grevde yitirsek de bütün güçlerimizi harekete geçirmemiz gerekiyor; Çünkü durum

bizi Sosyal-Demokrasinin onurunu korumakla yükümlü kılıyor." (Tony Cliff, **Lenin Building the Party**, s. 158) Bir başka kaynakta ise şu satırları okuyoruz.

"Bolşevikler, işçileri, üzerlerine ateş açılacağı konusunda uyardılar. Fakat Kışlık Saray'a yürüyüşü önleyemediler. İşçilerin önemli bir kesimi hala Çarın kendilerine yardım edeceğine inanıyordu. Hareket, kitleleri muazzam bir güçle kavramıştı.

...

"9 Ocak sabahı erkenden işçiler, çarın o sırada kaldığı Kışlık Saray'a yürüdüler...

"Bolşevikler işçilerle omuz omuza yürüdüler. Bir çoğu öldürüldü veya tutuklandı. Orada, işçilerin kanının aktığı sokaklarda Bolşevikler, işçilere bu iğrenç cinayetin vebalinin kimin sırtında olduğunu ve onunla nasıl savaşılacağını anlattılar.

"9 Ocak, zamanla 'Kanlı Pazar' diye anılır oldu. O gün işçiler kanlı bir ders aldılar. O gün, mermilerle kalbura çevrilen, onların Çara olan inançlarıydı. Haklarını ancak mücadeleyle kazanacaklarını anladılar. İşçi mahallelerinde hemen o gece barikatlar kuruluverdi." (SBKP (B) Tarihi, s. 82-83) Hızla sağa savrulmakta ve en bayağı bir reformizmin çukuruna yuvarlanmakta olan çiçeği burnunda tasfiyecilerimizin, işçi ve emekçi yığınlarının kendi deneyimleri ile eğitilecekleri yolundaki Marksist-Leninist ilkeyi anlamadıkları ya da unuttukları görülüyor.

Lenin, 1905 Rus devrimini değerlendirirken şöyle diyordu;

"Yığınların gerçek eğitimi hiçbir zaman kendi bağımsız siyasal ve özellikle devrimci kavgalarından ayrılamaz, eğitim kendi başına yürüyemez. Sömürülen sınıfı yalnızca mücadele eğitebilir. Yalnız mücadele kendilerine güçlerinin büyüklüğünü gösterir, ufuklarını genişletir, yeteneklerini çoğaltır, düşüncelerini arıtır, kararlılıklarını pekiştirir." ('1905 Devrimi Üzerine Konuşma', **1905 Devrimi Üzerine Yazılar**, s. 12)

Gerçekten provokatif nitelik taşıyan ve devrimci öncüyü erken bir çatışmaya çekerek devrimi ezmeyi hedefleyen yöntem ve tuzaklar, hemen hemen her zaman burjuvazinin ve karşı-devrimin repertuarında yer almıştır. Ve komünistler bu tür tuzaklara düşmemek için de çaba harcamalıdırlar. Ancak bunun, liberallerin, reformistlerin ve devrim kaçaklarının izinden giderek, işçi ve emekçi yığınlarının eyleminin kendisini provokasyon olarak niteleyen TDKP'nin tutumuyla hiçbir ortak yanı yoktur ve olamaz. Lenin, tasfiyecilerin seçim bildirgelerinde yer alan kışlalardaki askerlerin "umutsuz protesto patlamalarına" itildikten sonra "kurşun ve iple bastırıl"dıkları biçimindeki anlatımları eleştirirken şöyle diyordu:

"Bu liberalce bir değerlendirmedir. Biz sosyal-demokratlar, isyan girişimlerini, başarısız, zamansız, yanlış bir başlangıç olsalar da, yığınların ayaklanışının başlangıcı olarak görüyoruz. Rus işçileri 1901-1904 yılları arasındaki başarısız ve zaman zaman özellikle başarısız siyasal

grevler dizisinden, başarılı 1905 Ekim grevini çıkartmayı öğrenişleri gibi, yığınların da başarısız deneyimlerde buluna buluna ayaklanmaların nasıl olacağını öğreneceklerini biliyoruz. " (**Tasfiyecilik Üzerine**, s.269) Aslında ayrı bir yazının konusu olmakla birlikte, bu arkadaşların, yüzbinlerce ve milyonlarca insanı etkilemiş, ayağa kaldırmış ve seferber etmiş olan PKK önderliğindeki Kürt ulusal hareketini bir "kör terör hareketi", "ırkçı ve milliyetçi faşizmin yükselişine bulunmaz malzeme" sunan bir hareket olarak değerlendirmesine de geçerken değinelim. Bu, yığın hareketinden ödü kopan, oturduğu yerden onlara sözümona öğütler vererek yol gösterebileceğini ve yığınların tıpış tıpış kendisini izleyeceğini sanan ve böyle olmadığında da onları "provokasyona geldikleri" için azarlamaya kalkışan korkak burjuva aydınının, tasfiyeci bürokratın tavrıdır; asla bir devrimcinin tavrı değil. Lenin, 1916 Dublin ayaklanmasını bir "darbe" olarak niteleyen bir oportünistin tutumunu eleştirirken şöyle diyordu:

"Toplumsal devrimin, sömürgelerde ve Avrupa'da ayaklanmalar olmadan, bütün önyargılarıyla küçük burjuvazinin bir kesiminin devrimci patlaması olmadan, siyasal bakımdan bilinçsiz olan proleter ve yarı-proleter yığınların, toprak beyliği, kilise, krallık boyunduruğuna karşı, ulusal vb. boyunduruğa karşı hareketi olmadan düşünülebileceğini sanmak, toplumsal devrimi reddetmektir. Bu bir ordunun belirlenmiş bir noktada

mevziye girerek 'biz sosyalizmden yanayız' ve bir başka ordunun da bir başka noktada saf tutarak 'biz emperyalizmden yanayız' diyeceğini ve o zaman toplumsal devrim olacağını sanmak olur! Ancak böylesi ukalaca ve gülünç bir görüş açısından hareket ederek İrlanda ayaklanmasına 'darbe' diye sövülebilirdi.

" 'Saf' bir toplumsal devrim bekleyen kimsenin ömrü, bunu görmeye yetmeyecektir. Böylesi, gerçek bir devrimin ne olduğunu hiç anlamayan sözde devrimcidir." ('Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı Üzerine Bir Tartışmanın Özeti', **Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı**, s.209-10)

Bu arkadaşlar, devrimci kitle hareketi karşısında giderek daha sağ ve daha kuyrukçu bir konuma sürüklenirken, aynı zamanda halihazırda ön plana çıkmamış olmakla birlikte güçlenmekte olan faşizme ve gericiliğe karşı, devrimci şiddetle karşı koyma eğilimine, en iyimser anlatımla kayıtsız ve soğuk yaklaşıyorlar. Onlar yazı ve analizlerinde, egemen sınıfların işçi sınıfına, Kürt ulusuna ve diğer ezilen ve sömürülen sınıflara daha sert bir biçimde saldırdığını, faşist terörün dozunu yükselttiğini belirtiyorlar. Örneğin, *Devrimin Sesi*'nin Ekim 1994 tarihli sayısında,

"Hazırlanan tasarılarla, polisin adam öldürmesi 'yasal' kılıflara sokulmak; hak arayan işçi ve emekçilere vahşice saldırılar ve hapis cezaları ile iş, ekmek ve özgürlük talepleri bastırılmak isteniyor.

"Kürdistan'da koruculuğu kabul etmeyen, ihbarcılık yapmayan ya da gerilla ve devrimcilere. yardımda bulunduklarından şüphe edilen köy ve mezralar yakılıyor; yoksul Kürt köylüleri katlediliyor. Kendi yurtlarında mülteci konumuna düşürülüyor...

"...Devrimci komünistler, devrimci ve yurtseverler ev ve sokak infazlarıyla yok edilmeye; işkencehanelerde 'kayıplar listesi'ne dahil edilmeye çalışılıyor." (*Devrimin Sesi*, sayı: 181, s. 11) *Özgürlük Dünyası*'nın Kasım 1994 tarihli sayısında yer alan 'Karşı-Devrimci Saldırı ve Sınıf Tutumu' adlı yazıda,

"Sermaye ve hükümet, işçi hareketinin bağımsızlaşması ve proletarya ve tüm ezilenlerin birleşik devrimci hareketinin örgütlenmesinin önünü kesmek için silahlı devlet gücünün yanında ve yedeğinde bir bastırma ve cinayet gücü olarak rol oynayan Türkeşçi mangaları, giderek daha fazla devreye sokmaktadır... İstanbul Nurtepe'de olduğu gibi anti-faşist halk potansiyelinin yüksek olduğu emekçi semtlerine yönelik sindirme eylemleri bunun göstergeleridir." (*Özgürlük Dünyası*, sayı:73, s.6) dendikten sonra şöyle devam ediliyor:

"Hükümetin Türk-İş üst yönetimiyle toplu sözleşme hakkının geçersiz sayılması anlamına gelen bir anlaşma imzalaması karşısında işçilerin aldığı ve alacağı tutumun; faşist milislerin Ankara Belediye işçilerine, tüm Türkiye halkının gözleri önünde giriştikleri saldırıya alınan ve alınacak tutumun; ücret, maaş ve taban fiyatları

politikasına, işsizliğe ve örneğin altı ayda 700 bin işçinin işten atılması, emeklilik yaşının yükseltilmesi çabalarına, işkence, katliam, sokak infazlarına, Kürt halkına karşı sürdürülen tutumun, gelişmenin bundan sonraki seyrini belirleyeceğine kuşku duyulmamalıdır." (*Agy*, s.8) Hem bu tür saptamalar yapmak ve beyaz terörün giderek daha fazla yoğunlaşacağının altını çizmek, hem de işçi ve emekçi yığınların ileri kesimlerinin —Kürt halkının yanısıra— daha militan ve daha ileri eylem biçimlerine başvurmalarını görmezden gelmek, hatta kınamak, yalnızca oportünizmin daniskası olmakla kalmaz; aynı zamanda düpedüz sahtekarlık ve siyasal ahlaksızlık olur. Bütün bunları söyledikten sonra, işçileri ve diğer emekçileri sözümona provokasyona gelmemeye çağırmak, aktif devrimci savaşıma katılmaktan, barikatların ardına koşmaktan, polisin ve faşist katillerin üzerlerine yürümekten alıkoyacak bir "kendine hakimiyet ve disiplin ruhuyla " donanmaya çağırmak, farkına varılsın ya da varılmasın devrime ihanete giden bir yola sürüklenmektir. Proletaryaya ve diğer ezilen ve sömürülen sınıflara önderlik etmek iddiasında olan bir parti ya da örgüt, yalnızca egemen sınıfların karşı-devrimci terörünü sergilemekle ve bu terörün yükselişinden ağlamaklı bir dille yakınmakla yetinemez. Böylelerini ne egemen sınıflar, ne işçi ve emekçi kitleleri ve ne de komünist ve militan devrimci güçler ciddiye alacaklardır. Plehanov'ların, Kautsky'lerin yolundan giderek faşizme karşı ayağa

kalkmakta olan kitlelere, savaşmamaları, silaha sarılmamaları gerektiğini söyleyecek noktaya kadar sürüklenenlere, eğer gerçek bir kavgaya girişmeye niyetli değillerse, hiç olmazsa gölge etmemeleri, ayağa kalkmaya başlayan işçi ve emekçi kitlelerin yolundan çekilmeleri gerektiğini anımsatıyoruz. Bu yolda yürümeye devam ederlerse, sahip oldukları sınırlı etki ve saygınlığı da tümden yitirecek ve gelişen kitle savaşımının seli tarafından süpürülüp bir yana atılacaklardır. Lenin şöyle diyordu:

"Halklar iç savaş okulundan boşuna geçmiyorlar. Bu, zorlu bir okuldur ve bütün programında kaçınılmaz olarak karşı-devrimin zaferleri, kudurgan gericilerin çılgınlıkları ve eski iktidarların isyancılara intikam duygularıyla verdikleri vahşi cezalar vb. de vardır. Fakat halkların bu çetin okula girmelerinden olsa olsa ukalalar ve eli ayağı tutmaz bunaklar sızlanabilir. Bu okul, ezilen sınıflara iç savaşı nasıl yürüteceklerini öğretir. Onlara devrimde zafer kazanmayı öğretir. Bu okul, modern köle kitlelerinde ezilmiş, uyuşuk ve cahil kölelerin ezelden beri içlerinde taşıdıkları ve köleliklerinin zilletini kavradıklarında onları tarihin en büyük kahramanlıklarına ilerleten nefreti yoğunlaştırır." (Aktaran Dimitrov, **Savaşa ve Faşizme Karşı Birleşik Cephe**, s.86-87)

Bu arada bu arkadaşların, yıllardır alışkanlık haline getirmiş oldukları demagoji yöntemlerini bir kez daha devreye soktukların ve komünistleri, bireysel terörizmle ve

öncü savaşı anlayışına sahip olmakla suçladıklarını görüyoruz. Özgürlük Dünyası'nın Haziran-Temmuz 1995 tarihli sayısında yer alan çarpıtmalarla dolu düzeysiz ve kuyrukçu bir yazıda onlar **DHKP Kongre Raporundan** aktardıkları alıntılarla komünistleri eleştirirken (!) şöyle buyuruyorlar:

"MLKP-K'nın, TİKKO ve Devrimci Sol'a, Devrimci Sol'un PKK'ya "benzeme"ye çalıştığı ve kim daha fazla "molotoflama" yaparsa, o daha fazla devrimcidir mantığıyla umutsuz girişimlerin yoğunlaştırıldığı günümüzde, bu grupların "silahlı eylemleri"nin halkta "güven ve coşku yaratacağı", "gerillanın düzen alternatifi olduğu"nu göstereceği, halkın kendisini "koruyan" ve "zalimlere yönelen" bu gücü görüp akın akın devrimci saflara katılacağı vaaz ediliyor." ('Küçük-Burjuva 'Solculuğu'nun Yığın Hareketindeki Tasfiyeci Pratiği Üzerine', *Özgürlük Dünyası*, sayı:78, s.36-37) Halep oradaysa arşın burada! Komünistlerin savaşım biçimleri ve kitle çizgisi konusundaki anlayışları ortadadır. Komünist Kuruluş güçleri bu konuyu Birlik Kongresi öncesinde ve Birlik Kongresinde detaylı bir biçimde tartışmış ve hem TDKP gibilerinin sağ yönelimi ve pratiği, hem de DHKP gibilerinin 'sol' oportünizmini ve hem de kendi saflarındaki sağ ve 'sol' eğilimleri Marksist-Leninist strateji ve taktik anlayışından yola çıkarak red ve mahkum etmiştir. Birlik Kongresi Belgelerinde oldukça geniş bir yer tutan 'Strateji ve Taktik ' bölümünü dikkatli bir biçimde okumaları

halinde bunu görebilir ve burada kendilerinin devrimci iradenin rolünü yadsıyan konumlarının Marksist-Leninist eleştirisiyle yüzyüze gelebilirlerdi. Bu önemli belgenin bir yerinde komünist Kuruluş güçlerince bu aşamada devrimci öncünün, hedefleri ve kapsamı belirli bazı silahlı eylemler yapmanın ötesine geçemeyeceğine işaret edilir ve gelişmelerin yönünün silahlı savaşımın yaygınlaşacağını gösterdiğinin altı çizilirken —ki, Eylül 1994'te yapılan bu öngörü aradan geçen süre içinde yaşam tarafından tamamen doğrulanmıştır— şöyle deniyordu:

"Öncünün bu silahlı eylemlerinin teorize edilmeye kalkışılması, hangi biçimiyle olursa olsun kitle hareketinin yerine geçirilmeye çalışılması, hatta —bu eylemlerin belirli bir propagandif ve örgütleyici etkisinin bulunabileceği tamamen reddedilmese dahi— bu eylemlere "silahlı propaganda", "kitleleri kızıştırmak", "büyük motorun çalışmasını sağlamak" vb. roller atfetmeye girişilmesi, komünist bir görüş açısından tamamen uzaklaşmak ve küçük-burjuva "öncü savaşçılığı"nın eksenine oturmak demektir. Komünist hareketin hedefleri ve amacı çok net belirlenmiş, sınırları kalın hatlarla çizilmiş silahlı eylemlerinin, herhangi bir ekonomik grev dahil, kitle hareketinin hiçbir biçiminin yerine geçirilmeyeceği, en fazlasıyla bu hareketin gelişimi kolaylaştıran sınırlı bir rol oynayacağı son derece açıktır. Bunun geniş yığınların devrimci hareketinin bir biçimi —dolayısıyla da sınıf mücadelesinin taktiklerinin bir konusu— olarak silahlı

mücadele sorunu ile karıştırılması çok tehlikeli ve yanlış bir anlayıştır.

Komünistler, gerek ilkesel içeriği ve stratejik değeriyle, gerek bir mücadele biçimi olarak taktik anlamıyla, gerekse de bir araç olarak öncünün günlük eylemlerindeki örgütsel rolüyle, silahlı mücadeleyi bir bütün olarak kavramalı; silahlı mücadelenin tüm bu fonksiyonlarını kendi formu içinde değerlendirmelidirler.

Bu belirlemeler ışığında yaklaşıldığında, silahlı mücadele bakımından Anadolu'daki durum nedir?

Açıktır ki, bugün silahlı mücadele esasen Kürdistan'da süren bir mücadele biçimidir. Batı'da ise, unsurları gelişmesine rağmen henüz bu mücadele biçiminin nesnel ve öznel koşulları tamamen olgunlaşmamıştır. Batı'da komünist ve devrimci örgütlerin, kendi güçlerine dayalı silahlı eylemleri söz konusudur.

Komünist hareketimiz bugün, devrimci şiddeti daha yoğun ve yaygın bir biçimde mücadelesinin hizmetine sokarken; aynı zamanda yarına dönük olarak silahlı mücadeleye hazırlık görevlerine daha sıkı bir biçimde sarılmak zorundadır. Bu hazırlık bir yandan ayaklanma hedefi ve stratejik planımızın devrimin olası gelişme rotası konusunda öngördüğü görevlerin zorunlu bir sonucudur. Öte yandan da politik gelişmenin iç savaşa doğru evrilen yönünün ve Batı'da devrimin nesnel koşullarının giderek olgunlaşmasının da gösterdiği gibi, uç verme eğiliminde

olan bu mücadele biçimine şimdiden hazırlanmak gibi acil politik bir görevdir.

Stratejik planımızın devrimci bir ayaklanmaya giden yol ve bu yolda bir partizan savaşının oynayacağı/ oynayabileceği rol konusundaki belirlemeler açık ve nettir. Ayaklanmayı bilinemez bir geleceğin bilinemez bir sorunu olmaktan çıkarıp günün hazırlanmak üzere ele alınan bir sorunu haline getirmeyi, bu yolda iradeye düşen rolü tam bir biçimde yerine getirmeyi hedefleyen bu stratejik plan içinde, partizan savaşının önemli bir rolü olduğu kuşkusuzdur. Bu rol, nesnel gelişmelerdeki belirli bir olgunlaşmaya bağlı olarak ayaklanmanın subjektif koşullarını oluşturmak ve olgunlaştırmak, ayaklanmanın gelişimini hızlandırmak gibi yardımcı, fakat önemli bir roldür; öte yandan partizan savaşı, nispeten uzayıp giden ve bir dizi arayla süren bir iç savaş tarzında gelişmesi daha olası olan devrimimizin tüm bu aşaması boyunca önemli bir çarpışma biçimi olacaktır." (**TKİH ve TKP/M-L Hareketi Birlik Kongresi Belgeleri**, s. 106-07) Dikkat edilebileceği gibi, burada "politik gelişmenin içsavaşa doğru evril"mesinden ve "Batı'da.. uç verme eğiliminde olan bu mücadele biçimine şimdiden hazırlanma"nın "acil politik bir görev" olduğundan sözedilmektedir. Gerçekten de böyle bir hazırlığı, esas olarak işçi sınıfının ve diğer emekçilerin kitlesel savaşımının gereksinimlerinin zemini üzerinde yapmayan ve Türkiye'de devrim ile karşı-devrim arasındaki çelişmelerin keskinleşmesinin bizi bir içsavaşa

hazırlanma yükümlülüğüyle karşı karşıya getirdiğini kavrayamayanlar hızla sınıf savaşımı arenasının dışına savrulacaklardır. Lenin; 'Gerilla Savaşı' adlı yazısında,

"Belirli keskin siyasal ve iktisadi bunalım dönemlerinde, sınıf savaşımı doğrudan bir içsavaş, yani toplumun iki kesiti arasında silahlı savaşıma doğru gelişme gösterir. Böyle dönemde Marksistler, içsavaştan yana yerlerini almak zorundadırlar. İçsavaşın herhangi bir moral suçlaması, Marksist açıdan kesenkes benimsenemez.

"Bir içsavaş döneminde, proletaryanın ideal partisi, savaşan partidir. Bu kesinlikle itiraz götürmez.... Ama biz, Marksizm ilkeleri adına, içsavaşın koşullarının bir tahlilinden, anarşizm, blankicilik ve terörizm konusundaki harcıalem ve klişeleşmiş sözler yüzünden kaçınılmarnasını istiyoruz." (**Marks, Engels, Marksizm**, s.138) Sınıf çelişmelerinin ve devrim ile karşı-devrim arasındaki çelişmelerin keskinleşmesinden ödleri kopan ve hele içsavaşın adını bile duymak istemeyen bu nazik baylar ve bayanlar, Türkiye devriminin İngiliz lady 'lerinin çay partilerine benzer bir şey olacağını sanıyorlarsa aldanıyorlar. Devrimci sorumluluk, Lenin'in dediği gibi bugün Türkiye de bir içsavaşın koşullarının olgunlaşmakta olup olmadığının tahlilini ve dönemin gerektirdiği devrimci görevlere dört elle sarılmayı gerektiriyor.

12 Eylül öncesinde faşist hareketle devrimci hareket arasında süregelen çatışmanın uzağında kalmaya özen gösteren, 12 Eylül faşist darbesi sonrasında yaptığı siyasal

durum analizlerinde, "maceracılar"ın "provokatif" eylemlerinin rolünü öne çıkaran*, içine girdiği uzun tasfiyeci kış uykusu döneminde PKK'nin silahlı eylemlerini devletle ağız birliği ederek suçlayan, son dönemde PKK ve DHKP-C başta gelmek üzere bir dizi devrimci ve anti-faşist örgütü "kör terör" uygulamakla suçlayan, Kürdistan'ın insansızlaştırılmasında PKK'nın da devlet kadar sorumlu olduğunu söyleyebilecek kadar düşen**, Gazi'deki yerel ayaklanmayı "provokasyon" olarak niteleyen ve işçi sınıfını ve diğer emekçileri burjuva devlet aygıtının devrimci şiddet yoluyla yıkılması düşüncesiyle eğitme gibi bir görev tanımayan ve tıpkı 12 Eylül öncesinde olduğu gibi bugün de karşı-devrimci ve faşist teröre karşı koymak için en küçük bir iradi ve örgütsel çaba göstermeyen TDKP devrim kampından uzaklaşmaktadır.

Türkiye —ve Kürdistan— devriminin içinde bulunduğu koşullar ve dünya genelindeki ideolojik-siyasal iklim ve bunlardan kaynaklanan gerilim, her siyasal akımı az çok kesin bir seçim yapmaya, ya tutarlı devrimci bir konuma yerleşmeye, ya da hızla en pespaye bir reformizme ve dağılıp yokolmaya zorluyor. Tutarsız devrimcilik yapmanın, arada bir yerde kalmanın zorlaştığı bu koşullarda, kendi içindeki devrimci damarın karşı koymaması ve önderliğin dörtnala tasfiyeciliğin kampına gidişini durduramaması halinde TDKP, çok geçmeden bir siyasal ceset haline gelecektir.

Dipnotlar:

* "Komprador burjuvazi ve toprak ağaları ve onların devleti, 12 Eylül öncesi faşist milisleri örgütleyip her geçen gün durmadan sokak ortalarında katliamlar düzenletti, adam üzerine adam vurdurttu... Herkesi can korkusuna itti. Maceracılık bu durumu körüklemek için bilinçsizce hareket etti. Bir taraftan haraç toplaması, kimlik kontrolları vs. halkın daha da tedirgin olmasının, faşist cuntaya sığınmasının zeminini oluşturdu." (*Devrimin Sesi*, sayı: 32, Ocak 1984) Bir başka yerde ise şunlar söyleniyordu:

"12 Eylül öncesi bilinçsiz halk kitleleri siyasi ortamın kargaşalığından dolayı ne yapacağını bilmez durumdaydı. Anarşizmin doludizgin sürüp gitmesi, sivil çetelerin ardı arkası kesilmeyen provokasyonları, mezhep çatışmaları kışkırtılarak üstüste tertip edilen katliamlar ve 12 Eylül öncesi hükümetlerinin siyasi çıkmazı, halkı yeni bir 'kurtarıcı' arayışının içine itmiştir. Ortaya çıkması gereken kurtarıcı ise belliydi: Generaller... 12 Eylül öncesi siyasi çalkantılardan yılan halk kitleleri generallerin saldırısına sessizce boyun eğdiler." (*Devrimin Sesi*, sayı: 39, Eylül 1984)

** "Diktatörlüğün ve PKK'nın farklı cephelerden ve farklı gerekçelerle halkımıza göçü dayattıkları ve köylerin önemli oranda boşaldığı bir dönemde, işimizin kısmen zorlaştığı bellidir... PKK saldırısının, sınıf mücadelesinin bir biçimi olduğunu unutmadan, örgütsel çalışmanın ve faaliyetin gizlilik kuralları ihlal edilmeden yürütülmesini bir kez daha önemle ele alacağız." (*Denge Şoreş li Kurdistan*, sayı: 35, Sermavez 1993)

VARYOS YAYINLARI

1- Türkiye'nin Toplumsal Maddi Gerçeği ve Devrimci Strateji
(Beraat Etti) **A. Can**
2- Moskova Yargılamaları (19 Ağustos 1936) Cilt 1
Troçkist-Zinovyevist Terörist Merkeze Karşı Dava Raporu
3- Hayalden Gerçeğe
4- Birliğin Teori ve Yöntemi Üzerine
5- "Dine Devrimci Yaklaşım" mı? Kürt-İslam Sentezi mi?
6- Çiçek Sağıyordu Gökyüzünden (ŞİİR) **Şafak Tamer**
7- Halepçe Katliamı (Tükendi)
8- Gülüşünü Koydu Ellerimize (Tükendi) **Şafak Tamer**
9- SSCB Toplum ve Devlet Düzeni (1917-1947)
Stalinist Anayasa (Tükendi) **Karpinski**
10- Sevdan Kınalı Kurşun (ŞİİR) Tükendi **Fikret Görken**
11- Sınıf Sendikacılığı ile Burjuva Sendikacılık Arasındaki
Temel Farklar
12- Liseli Gençlik ÖZGÜRLÜK YÜRÜYÜŞÜNDE
13- TKİH Konferans ve Kongre Belgeleri (1984-1994)
14- TKİH ve TKP-ML Hareketi Birlik Kongresi Belgeleri
15- Yaşama Dair **Işık KUTLU**
16- Senin Hikayendir Bir Çığlık Bu Beni Saran
(Şiir-toplatıldı) A. Melih
17- Sovyet Tipi Devlet, Yeni Tipte Bir Devlet **İvanow**
18- Sesini Yitiren Şehir SİVAS **Albüm/ Mağma**

SUN YAYINLARI

1- Güneş Doğmadan Asılmak (Roman) Tükendi **Hayri Argav**

2- Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa
Nereden Nereye **Garbis Altınoğlu**

3- Leninist Parti ve Kadrolar **Enver Hoca**

4- Kavga Düştü Payıma (ŞİİR) Tükendi **Kutsiye Bozoklar**

5-Alia Revizyonizmi Üzerine **Garbis Altınoğlu**

6- Dersim İsyanından Diyarbakır'a **Şükrü Laçin**

7- Etiyopya Devriminde Gerilla Kadınlar Tükendi
Jenny Hammond

8- Halepçe Jenosidi Öncesi ve Sonrası
Vahşet Yargılanıyor Tükendi **Cemil Gündoğan**
İbrahim İncesu A. Rıza Gezici

9- Yüreğimin Ezgisine Çığlık Düşünce **Hüseyin Elçi**

10- AEP 9. Parti Kongre Raporu **Ramiz Alia**

11- İzmir'den Ankara'ya Ölüm Yürüyüşü **Hacay Yılmaz**
Kadir Pehlivan Necmi Aksoy

12- Seçenek 16 Sayı

13- Mao Zedung Düşüncesi ve Çin Devrimi Üzerine
Eleştiriler-Belgeler Derleyen: **Garbis Altınoğlu**